

Reggeli Ujság

14. éviolyam

NOVIZSAD, 1933 OKTÓBER 1, VASÁRNAS

230. szám

Injekciók az emberiség számára

A Reggeli Ujság számára írta
dr. TAPAY-SZABÓ LÁSZLÓ egyetemi tanár

Páratlan érdekes dolgokkal kezdődtek ezen a héten a Népszövetségi tanácskozások Genfben. A nagy bizottság ülését megnyitotta az elnök, de egy percen belül már be is zárta: felszólaló hiányában! Nem volt senki, akinek valami mondani-valója lett volna! Ime, ide jutott a világ:

az emberek már nemcsak nem cselekszenek, de nem is beszélnek!

Oly kevés az arany, — és miután «hallgatni arany» az aranyalapról a nagy politikában nem térnek le.

Másnap azután mégis megszólalt az angol külügyminiszter és elmondotta, hogy

legfontosabb lenne a leszerelés,

és ő nem is érti, miért kritizálják a Népszövetséget, mert hiszen a Népszövetség már ismételt hangsúlyozta, hogy a leszerelést jó volna megcsinálni. A többi azután már nem a Népszövetségre tartozik, hanem az egyes államokra. Anglia például a maga részéről kereken és minden ha bozás nélkül kijelenti, hogy

hajlandó a leszerelésről tárgyalni, de csak az angol tervezet alapján,

— azaz a leszerelést csak úgy lehet megcsinálni, ahogy Anglia akarja, — másképp nem.

Természetesen Franciaországnak igaza van abban, hogy az ő joga és az ő érdeke ebben a kérdésben nem csekélyebb, mint Angliáé; Franciaország tehát ugyanolyan joggal, mint Anglia, azt mondhatja, hogy ő is belemegy a leszerelés tárgyalásába, de

kizárólag a francia tervezet alapján.

És miután mindenkinek megvan a maga álláspontja, melynek úgy jog szerűségéről, mint szükségességéről mélyen meg van győződve és miután az egyes álláspontok egymástól igen lényeges kérdésekben eltérnek, —

eddig az egyetlen dolog, amiben mindenki egyetért, csak az, hogy a leszerelés jó volna, ha valamilyen és valamikor lehetséges lenne.

A jövőt illetően minden elgondolás arra van felépítve, hogy a leszerelés, ha lehetséges lenne, üdvös lenne. Például az angol külügyminiszter kifejtette, hogy a

leszerelés után

lényegesen növekednék a nemzetközi bizalom; ha meglenne a nemzetközi bizalom, akkor a szomszédos

országok egymáshoz való viszonya javulna és a szomszédok viszonyának javulása csak jó hatással lehetne a gazdasági helyzetre. Ez mind igaz; az okfejtés világos; egyik tétel a másik tételből önként folyik, s az angol külügyminiszter fejtegetése oly meggyőző volt, hogy a hallgatóság még meg is tapsolta. A londoni újságok jogosan használtak nagyobb betűket, mikor azt jelentették közönségüknek, hogy

»Sir John Simon nagy sikert aratott a genfi konferencián.«

A siker el van könyvelve. De a siker és az eredmény, sajnos, két különböző dolog:

a siker megvan, de eredmény ninesen sehoh.

Minden szép megállapítás arra az alapra van felépítve, hogy a leszerelés jó volna, ha lehetséges lenne. De miután nem lehetséges:

mindazok a népszerű dolgok, melyeknek alapja és előfeltétele a leszerelés, továbbra is csak szép álmok maradnak.

A világ népei ma nem annyira a jelent élik, mint inkább álmodják a jövőt, s az álmok csak csodaritkán valósulnak meg. Ha valami szokatlan, az eddigi rendtől eltérő dolog történik valahol, mindenkinek a figyelme oda fordul,

s a mai ideges világban valami olyasmit csinálni, amit más még nem csinált, már fél siker.

Az angol külügyminiszter valóban semmit, e világon semmi újat nem mondó beszéde után nagy sikere volt a genfi konferencián az osztrák kancellárnak, Dollfussnak. Viharosan megtapsolták. Annak tapsoltak talán, amit mondott? Dehogy! Még egyetlen szót sem szolt, amikor tapsoltak neki.

Senki sem tudta, hogy mit fog mondani és már tapsoltak neki.

Iskolai nyelven szólva: »beírták neki a jelest, még mielőtt felelt volna«. Istenem, oly picinyke kis ember, és már kancellár! Hát nem herceg? Mindegy, hogy mit fog mondani

minden, amit mond, több, mint amit várni lehet tőle...

Legelső szavában megnyugtatta a világ népeit, hogy tekintettel a mai idők súlyosságára,

az ő állása nem vonul vissza az előző magányba.

E kijelentés után bizonyára igen nagy köcsérel a hatalmak szívéből: Ausztria közreműködésére a vi-

lág ügyeinek intézésében lehet számítani... És bejelentette a hatalmaknak, hogy

Ausztriának új alkotmányt fogadni

s ezzel kapcsolatban

megoldja a gazdasági és szociális problémákat.

Sem Franciaországnak, sem a Brit Birodalomnak, sem az Amerikai Egyesült Államoknak nem sikerült még eddig megoldani a gazdasági és szociális problémákat, melyek a legnagyobb sulyal nehezdednek rájuk — és ezekben a hatalmas országokban a megoldásnak még a lehetőségét sem látja senki. De most jön Dollfuss és azt mondja, hogy ő majd megold mindent. Természetes, hogy feléje fordult mindenkinek a szeme: »Hátha sikerül neki?« És a félig odálkozó, félig kíváncsi tekintetekben sok biztatás is van:

Jó lenne, ha ez a kis ember és az a kis ország vállainá a kísérlet kockázatát.

Mert mi lesz, ha nem sikerül a dolog? Majd rendbe hozzák az ügyet a többi országok... Mert hiába beszél az osztrák kancellár az ő ezeréves államáról, — mi se az Ostmark örgrófságát, se a Babenberge hercegségét birodalomnak nem tekintjük, sőt amíg nem jött Napoleon, még a Habsburgok sem beszéltek Ausztriáról, csak Germániáról s a Szent Római Imperiumról. Legyünk egészen prózaian őszinték: az ezeréves osztrák multat emlegető kancellár

Borzalmas szerencsétlenség egy bukaresti zsinagógóban

Rövidzárlat folytán tüzriadalom támadt, tíz asszonyt agyonnyomtak, negyven súlyosan megsebesült

Bukarestből jelentik: Szörnyű szerencsétlenség történt péntek este a román főváros kereskedő negyedében. Az egyik zsinagógóban, amelyet nemrég átalakították, pénteken vezették be a villanyvilágítást. A péntek ki ünnepe kezdésekor, a késő délutáni órákban zsufolásig megtelt a templom. Alighogy megkezdődött az istentisztelet, a

templom baloldalán hirtelen kiadódott a villanyfény.

Ugyanakkor a templom mennyeze-

FIGYELEM!

Olvassa gondosan lapunk 2-ik oldalán a KONRÁTH D. D. szubotícai rádiócég közleményét!

valójában a hitelezők értekezletén beszélt,

akik közelebről nem részletezett terveit alkalmasint azzal a hátsó gondolattal fogadták, hogy

»ha mindez nem sikerül is, a legrosszabb esetben mi rendezzük majd a számlát, mely semmi esetre sem lehet igen nagy.«

Egyébként minden

inkább csak az idegek érdekében történik:

meg kell nyugtatnunk a világot s első sorban önmagunkat, ha egyébként nem lehet — egy-egy injekcióval. Nincs igaza Mussolininak, mikor azt mondja, hogy ezt a szót:

»értekezlet«,

ki kell törölni a politika szótárából: ezek igenis szükségesek, még ha nincs is gyakorlati eredményük, mert

sok embernek az idegeire csillapítólag hatnak, bajokat és fájdalmakat elfelejtetnek...

Csak az a kár, hogy végül ezeket is megszokja az ember. Az egész világ sajtója: tíz milliónyi, vagy százmilliónyi Pravaz-tű, melyen át a nagy politika hírei mint megnyugtató szerek mennek át a vérbe, hogy csillapítsák az emberiség idegeit. De közben: marad minden, mint volt, s lesz minden úgy, ahogy a felettünk uralkodó Végtet akarja s nem úgy, mint ahogy az emberek tervezgetik a zöld asztalok mellett.

tén elhelyezett szellőztető motor szikrázni kezdett. A hívők közül az egyik férfi a motorból kipattanó szikrák láttára a templom ablakán át az uccára ugrott és elkiáltotta magát: »Tűz van!«

A templomban lévők meghallották a kiáltást, r ettenetes riadalom támadt. A karzat nő-közönsége fejvesztetten menekülni kezdett.

A szűk lejárón szörnyű tolongás támadt, miközben tíz asszonyt agyonnyomtak, negyven pedig

15950

Programunk

Látogatóinknak a következőket nyújtjuk:

1.) Tizennégy legjobb európai és amerikai gyártmányból rádiókiállítást rendezünk. Ezeket a készülékeket Berlinben Bécsben, Londonban és Koppenhágában a rádiókiállítások alkalmával, több mint 100 gyártmány közül, személyesen választottuk ki. A legkiválóbb gyártmányok válogatott sorozata.

2.) Főképpen a kiválóan sikerült 7131-es dupla-super Oriont, valamint a három- és ötesőves Eumig supereket érdemes megtekinteni és meghallgatni. Az utóbbi készülék rövid, közép és hosszú hullámon dolgozik és vele minden nehézség nélkül 300 állomás fogható, melyek közül már a normálhullámokon 103-ért garántálunk, tehát az összes el-

érhető állomást hozza. Utolérhetetlenül zseniális ennek a készüléknek zajtalan automatikus állomásjelzője. Ez teljesen új találmány és a rádiószakma szenzációja. Ez a készülék teljesen egyedülállóan tökéletes.

3. Ezeknek a kiváló készülékeknek az árait olyan rendkívül olcsóra kalkuláltuk, hogy ez lesz az »Olesó Hét« legnagyobb meglepetése.

4. Igen kedvező feltételek mellett csereakciót is eszközünk, úgyhogy régi rádiókészülékét nálunk bárki kitűnő gyártmányu, modern készülékre cserélheti be. Felesleges kiadások elkerülése céljából, legcélszerűbb a régi készüléket mindjárt hozzánk be is hozni.

5.) Mi teljesen függetlenek vagyunk és elvből soha sem kötjük magunkat egyetlen gyártmányhoz, sőt a külföldön is mindenütt és mindig a legjobbat és legolcsóbbat választjuk ki, ami vevőink számára felbecsülhetően előnyt jelent.

6.) Látogatóinkkal a »Televízió« (távolbalítás) terén is igen aktuális és rendkívül érdekes adatokat közölhetünk.

7.) Jöjjön tehát el hozzánk biztosan az »Olesó Hét« tartama alatt és áldozza idejének egy részét rádiókiállításunkra. Fáradtsága gazdagon meg lesz jutalmazva.

KONRATH D. D. SUBOTICA

—o—

rendkívül súlyosan megsebesült.

A katasztrófa híre gyorsan elterjedt a városban. Bukarest zsidó lakossága rémülten rohant a zsinagógához. A templom előtt szivettéppó jelenetek játszódtak le. Mindenki a saját hozzátartozóját kereste, jajveszékeltés töltötte be a városnegyedet.

A felismert halottakat a hozzátartozók hazaszállították, nehogy a hatóságok a bonctani intézetbe szállítsák őket. Nagy csendőrkészültség vonult ki a szerencsétlenség színhelyére, de csak nagy fáradozással tudta a templom köré gyűlt órisái tömeget visszatartani.

A templomot nyomban lepecsételte a hatóság és megindította a vizsgálatot.

A hivatalos jelentés szerint valószínű, hogy a vllágításban rövidzárlat történt, ez okozta a tűzriadalmat.

A templom férfitárogatói közül egynek sem történt baja mert a föld szint tágas kijáróin a férfiak torlódás nélkül kimenekültek.

Takarékoskodjunk a bevásárlásnál

A vásárlásnál megtakarított összegét készpénzben kapja vissza a vevő

A földkerekség csaknem minden államában kitűnően bevált vállalkozást módosítanak meg Noviszádon a közel jövőben. A vállalkozás célja, hogy takarékosághoz szoktassa a vásárló közönséget mégpedig úgy, hogy a bevásárlásoknál elért megtakarítást készpénzben visszatéríti a vevőnek.

A takarékosági akció technikai lebonyolítása úgy történik, hogy a vállalkozásban résztvevő kereskedők, a bevásárolt összeg bizonyos százalékát visszatérítik a vevőnek mégpedig úgy, hogy bélyeget ragasztanak a vevőnél lévő kis bevásárlási könyvre. A könyvet a kereskedő, vagy pedig a vállalat központja bocsátja díjmentesen a vevő rendelkezésére. Amikor a könyvecske megtelik bé-

lyeggel, a vállalat készpénzben 100 dinárért beváltja a könyvecskét.

A jugoszláviai városok közül Zágrebben működik ilyen takarékos-

sági vállalat, mégpedig kitűnő eredménnyel. A közeljövőben Noviszádon megalakuló takarékosági vállalat neve: Novoszadszki Stedisa.

Két év után fedezett fel egy gyilkosságot a szkopljei rendőrség

1931 augusztus 31-én meggyilkolta feleségét és anyósát, holttestüket pedig elásta egy orosz ezredes

A szkopljei rendőrség tegnap egy két évvel ezelőtt elkövetett gyilkosságot fedezett fel, amelyre eddig titokzatos homály borult. Két évvel ezelőtt eltűnt Szkopljéből Potjehin Vladimir orosz cári ezredes felesége és anyósa. Néhány héttel az eltűnés után a szkopljei orosz kolónia egy tagja feljelentést tett a rendőrségen, hogy Potjehin ezredes felesége és anyósa eltűntek és miután köztudomású volt, hogy milyen rosszul éltek, valószínű, hogy bünténynek estek áldozatul. A szkopljei rendőrség érthető elővigyázattal kezelte az ügyet, mivel semmiféle bizonyítéka nem volt az ezredes ellen. Beidéztek és kihallgatták arra vonatkozóan, hol van a felesége és anyósa, az ezredes elmondta, hogy elutaztak Varsóba. A szkopljei rendőrség érdeklődött Varsóban, ott azonban nem tudtak semmit a szép ezredesnéről és anyjáról. A rendőrség erre újból kihallgatta Potjehint, aki erre elmondta, hogy felesége egy orosz szintársulatba lépett, anyósa pedig Budapeszten meghalt.

A szkopljei rendőrség ismét érdeklődött a különböző európai rendőrségeknél, de mindenhol azt a választ kapta, hogy sehol sem fordult meg az ezredesné és anyja. Erre újból beidéztek Potjehint és elébe tárták, hogy az általa bementőtt adatok nem felelnek meg a valóságnak.

Az ezredes erre váratlanul beismerte, hogy ő ölte meg feleségét és anyósát.

Oroszországból jövet Szkoplje külvárosában egy kis házban húzódott meg feleségével és anyósával. Mindkét nő előkelő életet vezetett és nem tudott beletörődni a nél-

külözésekbe. Anyósa biztatására a felesége társaságba kezdett járni, ismeretéseket kötni és minden éjjel kimaradt és csak a hajnali órákban tért vissza. Őt mardosta a féltékenység, de felesége nem akart megjavulni és továbbra is folytatta eddigi életmódját. 1931 augusztus 31-én felesége és anyósa ismét elmentek, ő éjjel pálinkázott és várt míg visszatérnek. Éjjel kettőkor jöttek haza a nők, felesége a kertben levő kisszoba pamlagára feküdt le, anyósa pedig a lakásba ment. Néhány perc múlva ő

a kert szobába ment és revolveréből két lövést tett feleségére, aki a helyszínen jajszó nélkül halva maradt. A lövések zajára kijött anyósa is, akit szintén agyonlőtt.

A kettős gyilkosság után maga ellen akarta fordítani a fegyvert, de csak ekkor vette észre, hogy már nincs több golyó benne. Tettének következményeitől félve gödröt ásott a kertben és itt elföldelte a meggyilkoltakat.

A beismerő vallomás után a rendőrség azonnal kiment a helyszínre és az ezredes által megjelölt helyen meg is találta a két nő majdnem teljesen felosztott holttestét. A kettős gyilkosság és az orosz ezredes vallomása nagy feltűnést keltett Szkopljében, ahol a szép 35 éves ezredesné mindenki ismerte.

Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes »Ferenc József« keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.

Keves embernek van pénze,



de még kevesebbnek van erős idegzete, jó emésztése és friss vére. Ha az emésztése rendszerben van, ha a vére friss és nyugodtak az idegei, akkor könnyebben jut pénzhez. — Ezért fontosabb az egészség, mint a pénz s ezért kell törődnie az egészségével. — A RADEINI GYÓGYVIZEL olcsón rendezheti az emésztését, amely felrisszítja a vért s kiűgyítja a beteg idegeket. A RADEINI GYÓGYVIZ egészségesebbnek is jót tesz, mert náluk óvószerként szerepel a gyomor, máj és vesebajok ellen

A radeni gyógyvizet lerakata: HOFFMANN ARNOLD, Novisad, Futaki ut 37

Az első topolai lista

A topolai községi választások első listáját benyújtották és azt a kir. járásbírósa elfogadta.

A lista jelöltjei a következők: Markusev Milán, Benis István, Balog Sándor, Mitršinovics Hinko, ifj. Ugrai János, Mannhardt Bálint, Bacsa András, Német Gergely, Martinovics Ivó, Merczel Mihál, Dr. Pletkoszi András, Tóthszegi János Zsifkovics Mileta, Kisimre Károly, Rajkovics Jovan, Gyantár Antal, Tóth János szabó, Ober István, Vukovics Szimo, Dósa Károly, Dr. Boschán Samu, Szikora Péter, Kisimre János, Illés Albert, Wojcsena István, Biró Pál, Serdár Todor, Szilágyi Ferenc, dr. Gerovics Josip, Kovács József napszámos, Soltis Elek, Kopilovics Mihály, Szabolzski József, Fontányi Félix és Linder Elek. Helyettesek: Tölgyesi Ferenc, Sulyok Lajos Tóth József, Szávics Mihály, Nemetsali János, Tomik János, Holovics Mihály, Dudás Pál, Rakk Antal, Orlics Petar, Bacsa Antal, Wimilinski János, Csóvics Iszó, Szűcs Adám, Beeskei Pál, Német János, Barna Bálint, Fontányi Imre, Csóvics Stanisa, Brindza Károly, Egri Mihál, Wojcsena Lajos, Milisavljevics Rane, Manics Markó, Varga Dezső, Antal József, Kereskedő Kálmán, Adám Antal, Wojcsena Mihály, Stantics István, Udvardi Antal, Pajzer István, Rafai István, Sipos Mihály és Rpezo Ferenc.

A lista bizalmi emberei az egyes szavazóhelyeken a következők:

1. Adám Antal, helyettese Budimir Jakov;
2. Egri Antal, helyettese Guzsavica Gyuró;
3. Lendvai Simon, helyettese Linder Elek;
4. rlics Petar, helyettese, Mihalec József;
5. Szilágyi Ferenc, helyettese Serdár Nikola;
6. Csizmadia Pál, helyettese, Sogovics Szrečko.

ARCBBRET



ARCBBRET

a
SOA NARANCS CSODAKRÉMMEL
DOBOZA 6-, 10-, 15-
ÁRUSITJA MINDEN PATIKA ÉS DROGERIA

Az európai sajtó nagy jelentőséget tulajdonít

Öfelsége a király diplomáciai akiójának

A bulgár lapok szerint Károly és Borisz király találkozni fognak — Párisi jelentések szerint Zaimis görög elnök fogadja Öfelsége a királyt

Az egész európai sajtó élénk érdeklődéssel kíséri Öfelsége Alekszandar király utazását. A párisi Ére Nouvelle azt írja, hogy az utóbbi hetekben a Balkánon és a Közelkeleten nagyban tisztázódik a helyzet. Nagy jelentőségűnek tartja a lap a szinájában létrejött egyöntetű meggyezést és a jövőszony megteremtését Oroszország és a szomszédai között. Igen fontosnak tartja a lap Öfelsége Alekszandar király találkozását Kemál pasával. Az Ére Nouvelle azt is tudni véli, hogy Öfelsége Pireusz kikötőjében találkozni fog Zaimis görög elnökkel. A jugoszláv uralkodó találkozója a görög és török elnökkel, annak a jele, hogy a balkáni államok bensőséges együttműködésre törekcsenek. A lap szerint a szinajai konferencia és a jugoszláv uralkodó útja kezdete Európa nagyrésze békés konszolidációjának.

A londoni Daily Telegraph lehetségesnek tartja az együttműködést a három különböző, de nem ellenséges ország között, még pedig a Franciaországhoz közelálló Kisantant, az olasz befelyás alatt álló Bulgária és Magyarország, továbbá az évszáz-

dos ellenség, Török és Görögország között, akiket Venizelosz békített ki.

A párisi Le Temps szerint Szinájában az Égei és Fekete tenger környéki államok gazdasági együttműködéséről is tárgyaltak. Az »Intransigeant« azt hiszi, hogy a várni király találkozó megbeszélésének fő tárgya Bulgáriának a Kisantantba való belépése lesz.

A szófiai »Útroc« azt írja, hogy Öfelsége Alekszandar király és Mária királyné valószínűleg vasárnap találkozni fognak a bolgár királyi párral. A lap szerint ez a találkozó még jobban megjavítja a szomszédi viszonyt Jugoszlávia és Bulgária között. Ugyancsak az »Útroc« írja, hogy október 10-e és 20-ika között egy dunamenti városban találkozik a bolgár és a román király.

Élénk felkűnést kelt a Havas ügynökség párisi jelentése, amely Öfelsége Alekszandar király útjával kapcsolatosan arról szól, hogy Oroszország, Románia, Törökország és Görögország egyezményt kötnek, amelyben biztosítják egymás területi érintettségét. Ezt az egyezményt, mint a Kisantant tagja, Csehszlovákia és Jugoszlávia is aláírják. (A)

Barnák részére...

Mily régen várnak a barnák a számukra készült Shampoo-ra. Itt a Brunetaflor, mely a barna haj szépségét csodálatosan érvényre juttatja. Természetes hatása egyedülálló, Hequil tartalmánál fogva, mely a gesztenyebarna, sötét színárnyalatokat csodálatos szépen érvényre juttatja.

A haj gyönyörű, sohasem remélt fényt kap, meglepő szépek és könnyed fekvésűek lesznek a hullámok



Szavatoltan szódás és vegyi festőszermentes

BRUNETAFLOR

Jövő év júliusában átadják a forgalomnak a beograd-zemuni hidat

Novemberben elkészülnek a szerelési munkálatokkal

A zemun-beogradi I. Alekszandar híd szerelési munkálatai szerényen folynak. Ez év novemberében felszerelik a még hiányzó ivrészt és azután kezdik meg a legnagyobb elővigyázatosságot igénylő munkát a hidkábelek felszerelését. Ezzel a mun-

kával januárig fognak elkészülni, azután megkezdik az utburkolati munkát. A hidépítés vezetői bizonyosra veszik, hogy június végéig teljesen elkészülnek az összes munkálatokkal és július elején már átadják a forgalomnak a hidat.

Hogyan lehetne Noviszádon csökkenteni a gazdasági válság hátrányait

Dr. Ilics Radoszláv városi képviselőtestületi tag szerint városi pénzi kellene forgalomba bocsájtani, városi osztálysorsjátékot rendezni és városi mozi létesíteni

Noviszád város péntek esti közgyűlésén érdekes indítványt terjesztett elő dr. Ilics Radoszláv képviselőtestületi tag arra vonatkozóan, hogyan lehetne a városi pótdát csökkenteni és a gazdasági válság okozta hátrányokat kiküszöbölni. Dr. Ilics Radoszláv felszólalásában először rámutatott arra, hogy milyen nagy fontossággal lenne Noviszád városára, ha Szuboticáról idehelyeznék a vasutigazgatóságot. Az utóbbi időben ugyanis igen sokat beszélnek arról, hogy Szuboticáról elhelyezik a vasutigazgatóságot, éppen ezért Noviszád városának meg kellene tenni a megfelelő lépéseket, nehogy Noviszád elkerülésével más város kapja meg a vasut igazgatóságot. A város gazdasági helyzetére igen fontos lenne, ha az igazgatóság idekerülne, mert így Noviszád közgazdasági, bírósági és pénzügyi központon kívül Ez egyben küldöttséget kellene

vasutiforgalmi központ is lenne, meneszteni az illetékes tényezőkhöz és rámutatni arra, hogy milyen fontossággal bír az igazgatóságnak Noviszádra történő áthelyezése.

Dr. Ilics Radoszláv ezután az általános gazdasági válságnak Noviszádi viszonylatban történő enyhítése érdekében beszélt többtervről. Rámutatott arra, hogy a tiroli Bergl városka az állami pénz helyett városi pénzt bocsájtott ki és ezzel egyszerre emelkedett a

forgalom, úgy hogy a városkában megszűnt a krízis és a munkanélküliség. Nagy eredményt vár egy városi osztálysorsjátéktól valamint egy városi mozi létesítésétől is.

Dr. Borota Branisláv polgármester válaszába a felszólalásra kérte dr. Ilics Radoszlávot, hogy elgondolásáról terjeszsen be írásbeli javaslatot a városi tanácsnak, amely ennek alapján tanulmányozza az egész ügyet.

Sohl Frigyes a vizsgálóbíró előtt négy betörést ismert be, amelyeket a noviszádi Limánon követett el

A Reggeli Újság annakidején megírta, hogy Sohl Frigyes a vrsaci rendőrség letartóztatta éppen akkor, amikor Vrsacon több betörés elkö-

vetésére készült. Sohl Frigyes neve még akkor vált ismeretessé, amikor 1926-ban

Noviszádon a Rekord-Erdő cég Wertheim-szekerényét megfurta és hatalmas pénzösszeget vittek el. A kasszafurást Sohl Frigyes néhány társával követte el.

A kasszafuró büntetése kitöltése után sem hagyott fel régi életmód-

jával, hanem továbbra is különböző lopásokat és betöréseket követett el. Körülbelül két hónappal ezelőtt történt, hogy elfogták Vrsacon, ahol különböző betörésekért vonták felelősségre.

Sohl Frigyes a napokban átkísérték a noviszádi törvényszékre, ahol Papricsics Milán vizsgálóbíró kihallgatta.

A kihallgatások során sikerült négy Noviszádon elkövetett betörés rejtélyét megoldani, amely nyíben Sohl beismerte, hogy Vrsacra utazása előtt a noviszádi Limánon ő követte el a Generala Vaszics ucca 4. szám alatt, azután az ing. Emich János, Cára Nikolaja 17. számú lakásában, a Schlanger Edénél, Glavina Marinnál és Jankovics Olgánál történt betöréseket.

A vizsgálatot most abban az irányban folytatják, hogy Sohl Noviszádon vagy környéken nem követett-e el még más betöréseket is.

A vizsgálóbíró kilencven tanut fog kihallgatni a noviszádi adóvégrehajtók ügyében

A noviszádi adóvégrehajtók ügyében a vizsgálat még mindig nem nyert befejezést. Az eddigi kihallgatások során sok minden tisztázódott, de most szükségessé vált a károsultak kihallgatása is. Papricsics Milán a noviszádi törvényszék vizsgálóbírója most kilencven károsultat idéztetett be kihallgatás céljából. A tanukat október 11, 12 és 13-án fogják kihallgatni.

XXVII. Állami Osztály-Sorsjáték
 I. osztály húzása október 11. és 12-én. A nagyobb nyereményekből ezertől több lesz. Minden második sorsjegynél nyernie kell. Legkisebb nyeremény D.n. 1000.—
 Vásároljunk vagy rendeljünk sorsjegyet a **Lustig Lajos** banküzletben, Novisád, Kralja Aleksandra ucca 13.

Petrovaradinban, a noviszádi városi autóbusszon elfogták Jovánovics Olgát, aki 12.000 dinár értékű ruhaneműt és ékszerét lopott különböző helyeken

A pontos személyleírás alapján az egyik noviszádi rendőr ismerte fel és tartóztatta le a tolvajnőt

A noviszádi rendőrség újabb sikeréről számolhat be. Hirt adtunk arról, hogy a rendőrség Gyorgyevics Cvétán rendőrigazgató és Malencsics Rodoljub rendőrigazgatóhelyettes vezetésével nagyszabású »tisztító-akció« indított arra, hogy a várost és környékét megtisztítsa a kétes elemektől és hogy ennek a munkának folyamán már eddig is több gyanús személyt vett őrizetbe a rendőrség. A gyanús személyekről azután sok esetben megállapították, hogy körmonfont tolvajok, vagy betörők. Hogy a rendőrségnek ez a munkája minél eredményesebb legyen, a rendőrigazgatóság valamennyi szervének pontos személyleírásokat adott a körözött személyekről. Ezeknek a személyleírásoknak birtokában a rend-

őrség szervei igen eredményes munkát fejtettek ki.

Eznek az intézkedésnek köszönhető, hogy az egyik noviszádi rendőrnek pénteken a noviszádi városi autóbusszon,

Petrovaradinban sikerült elfogni egy régóta körözött, veszedelmes tolvajnőt Jovánovics Olga noviszádi leány személyében.

A rendőrségnek az volt a gyanúja, hogy Jovánovics Olga itt tartózkodik Noviszádon és ezért valamennyi detektívnek és rendőrnek megadta a tolvajnő pontos és részletes személyleírását.

Pénteken délután az egyik rendőrnek feltűnt egy leány a noviszádi autóbusszon. A leány meglehetősen

öltözött volt és egyik kezében kezitáskát vitt. A rendőr figyelmi kezdte a leányt, majd igazoltatta. Az igazolásból kiderült, hogy a leány Jovánovics Olgával azonos. Azonnal a rendőrigazgatóságra kísérték, ahol megkezdték kihallgatását.

Jovánovics Olga a kihallgatás alkalmával beismerte, hogy különböző lopásokból tartotta meg a pénzt. Valamennyi alapja az még is tiszták nála az ellopott holmijai, női ruhák, szőrméket, kabátokat, ékszereket. Az ellopott dolgok értéke meghaladja a 12.000 dinárt.

A rendőrség most folytatja a vizsgálatot Jovánovics Olga teljes büneljárata lezárásáig.

Miről tárgyalt Simon Neurathal?

Párisból jelentik: A Petit Parisien genfi tudósítója szerint Simon angol külügyminiszter és Neurath német külügyminiszter legutóbbi megbeszélésén az angol külügyminiszter felkérte német kartársait, hogy a Hitlerrel folytatandó megbeszélésének eredményéről

még Genfben való visszaérése előtt kedden, vagy szerdán telefonon tájékoztassa.

Neurath a lapszerint kijelentette, hogy nézete szerint sok kérdésben fennáll a megvitathatóság, egy pontban azonban semmiesetre sem engedhet Németországnak. Ez a pont, hogy a leszerelési próbaideje alatt, amíg a nagyhatalmak nem csökkentik fegyverkezésüket, engedélyezzék Németországnak a védelmi fegyverkezést. A Matin genfi tudósítója berlini értesülése alapján jelenti, hogy Németország nem hajlandó elfogadni a francia javaslatokat, de a szakítás elkerülése céljából a közeljövőben ellenjavaslatot áll majd elő.

Általános az a vélemény, hogy Neurath a leszerelés és a zsidó kérdésben akarja Berlinben a német kormány végleges felfogását meg tudni. A zsidó kérdésben az a vitás, hogy milyen mértékben vesz részt azoknak a terheknek vállalásában, amelyek a Németországból menekült zsidóság felségélyezésére szolgálnak.

Párisi jelentés szerint Pertinax az Echo de Paris tegnapi számában azt írja, hogy döntő fordulat Genfben, csak Neurath Berlinből való visszatérése után várható. Amennyiben Neurath válasza elutasító lesz, a válság elkerülhetetlen és ekkor Franciaországnak arra az álláspontjára kell helyezkednie, hogy az általános fegyverkezési versengés kevésbé rossz, mint a francia haderő csökkentése.

— Epe- és májbetegségekben szenvedő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” kesztrüvíz a hasi szervek működését élményteljesebbre serkenti.

CIRKUS ROYAL

a noviszádi törvényszék épülete mellett

ma 3 ünnepi előadás

okt.

1

vasárnap

Kezdeté d. u. 3, 6 és este 9 órakor

Belépődíjak: 10, 15, 20, 25 és 30 dinár. Jegyelővetel a német könyvkereskedésben, Kraja Aleksandra 10. — Állami hivatalnokok, diákok és katonák, legitimálás mellett, felárat fizetnek

Szenzációs rekordot állított fel egy orosz sztratoszféra léggömb

Tizennyolcezer méter magasságba emelkedtek — Halvannégy fok hideget mutatott a hőmérő

Moszkvából jelentik: Tegnapi reggel titokban, a nyilvánosság teljes kizárásával felrepült egy orosz sztratoszféra léggömb. Hat nappal ezelőtt már megkísérelte a felszállást a léggömb, de a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt, próbálkozása nem járt sikerrel.

A léghajó vezetője Fiodejezenko tanár, társai Vaszenko mérnök, a léghajó tervezője és építője, a harmadik utas Uziskin orosz fizikus. Fiodejezenko tanár tegnap reggel hirtelen határozta el a startot, mert jó időjárási jelentéseket kapott, az égboltozat teljesen derült volt, enyhe szél fújt.

A léggömb felszállásakor mindössze néhány hivatalos kiküldött és újságíró tartózkodott a repülőtéren. A sztratoszféra léggömb nyolcezer köbméter űrtartalmú, tehát nagyobb minden eddiginél, ballonját hidrogénnal töltötték meg. A léggömb rádiókészülékkel is volt megáldva.

A gép helyi időszámítás szerint reggel 8 óra 43 perckor indult el és

9 óra 35 perckor már azt jelentette, hogy

17.500 méter magasságban van, tehát megdöntötték Piccard professzor 16.000 méteres sztratoszféra rekordját.

A második rádiójelentés 10 órakor érkezett, ekkor a készülék 17.900 méter magasságban repült. A léggömb utasai jelezték, hogy az időjárás rendkívül kedvező, még magasabbra emelkednek. Egyben adatokat közöltek eddigi tudományos megfigyeléseikről.

A harmadik jelentés közli, hogy minden levegőrétegben kedvező a széláramlás és semmi sem akadályozza a tudományos megfigyeléseket.

18.000 méter magasságból jelentették, hogy az oxigén belélegző készülékek jól működnek,

a léghajó kabinjában 11 fok mértékű a hőmérséklet, a külső hőmérő azonban 4 fok hideget jelez.

SZÜLŐKNEK!

Családtagjaiknak, akik sápadtak, étvágytalanok és gyenge idegzetűek, ajánljuk a vér és idegek erősítésére, az étvágy fokozására az ENERGIN-t. Felnőttek napi 3 likörös pohárral, gyermekek 3 kiskanállal naponta.

ENERGIN kapható gyógyszerárakban, 1 eredeti félliteres üveg 35.— dinár. Lajstromozva S. Br. 4787-32 alatt.

A 12 óra 13 perckor érkezett rádiójelentés szerint

a léggömb 18.190 méteres magasságot ért el, az egész terhelés felhasználásával. Tizenkét óra ötven perckor a léghajó vezetője jelezte, hogy megkezdtek a leszállást.

Nagy érdeklődés mellett tartották meg Noviszádon a Matica Szrpszka gyűlését

A noviszádi Szloboda szálló nagytermében tegnap délelőtt kezdtek meg a Matica Szrpszka rendes évi közgyűlést. A közgyűlés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg és azon az egyesület nagyszámú tagján kívül a közoktatásügyi minisztérium és a bánság kiküldöttjei is megjelentek. A közoktatásügyi minisztérium részéről Kasanin Milán a beográdi muzeum igazgatója, a báni hatóságtól Jaksics Dusan és Radulovics Bránko jelentek meg a közgyűlésen. Eljöttek azonkívül dr. Borota Branislav noviszádi polgármester Csirics Ivan nemzetgyűlési képviselő, dr. Pavlasz Ljovak, a helyi egyesület főnöke, Szekulics Ljaza Szrpszka Karleziából és más 100-150 személyek.

A közgyűlést Vrhovac Radjod, a Matica elnöke nyitotta meg. Tíz óra vasvári öfölsége a királynak, a királyi hatalom felhatalmazásával a megválasztott elnök nagy vonásokban ismertette az egyesület munkáját és céljait, majd a tagokat a legfontosabb együttműködésre szólította fel.

Az elnök beszéde után az elnökbizottság jelentése után átöltöztek a napirendre és felolvasták az elnökbizottság és az ellenőrző bizottság jelentéseit.

Ne felejtse el!

1. osztály húzása okt. 11 és 12. SORSJEGYVÉTEL

az ÁLLAMI OSZTÁLY-SORSJÁTÉKHOZ vegyen vagy rendeljen meg (egyszerű posta lev. lapon) csakis a meghatalmazott szerencsés főelarusitónál

„BRISTOL“

Noviszád, Zseljeznicka ul. 27

Ez a valódi KOLINI CIKORIA

**Fényes kirakatokkal**

meglepően olcsó árakkal és népmulatsággal kezdődött a szuboticiai Olcsó hét

Szombaton este 7 órakor a Városháza tornyáról egy óras hangversenyyel jelentették be a szuboticiai Olcsó hét kezdetét. Az üzletek kirakatait még szombaton este díszesen kivilágították és a háztulajdonosok fellobogózták házait, hogy kellemes benyomást nyeljenek az olcsó hét látogatói, akiknek kényelméről és szórakoztatásáról mindenképpen gondoskodnak.

Ma vasárnap egész napon át nyitva lesznek Szuboticián az üzletek és a kereskedők, valamint az iparosok jelentékeny engedményeket, meglepően olcsó árakat szabnak a vásárlóknak. Az olcsó hét illy módon reprezentatív megnyilvánulása a város kereskedelmi és ipari életének.

Ma, vasárnap reggel 6-tól 8 óráig a tűzoltózenekar zenés ebresztőt ad, a katonazenekar naponta délelőtt fél 11-től fél 1-ig a városi színház előtt, a tűzoltózenekar pedig naponta délután 5-től 8-ig két helyen, a Jugoszláv bank előtt és a Zrinyszki téren hangversenyez. A Szokolzenekar minden este 8-tól 9-ig a Bárány kávéházban játszik. Ugyanesek a Bárányban október elsején és 7-én este ingyenes népmulatság lesz, este 9-től éjfélig.

A kereskedők az idegenek kényelme érdekében az olcsó hét alatt ebéddió idején is nyitva tartják üzleteiket, kirakodóvásár lesz, amelyen az iparosok mutatják be munkájukat, a kereskedők pedig, akik tagjai a hétnek már 20 dináros bevásárlás után szelvényt adnak a vevőnek, akik ezzel a szelvényvel, amely a szállodákban és a mozikházban 15-20 százalékos kedvezményekre jogosultak.

Vasárnap délután fél 3-tól a Bácska pályán a Zrinyszki a Privrednikkel, a Bunyevác a Rádnicskival, a Tank pedig a Postással, délután pedig szintén a Bácska pályán 2 órai kezdettel a Hajduk a Zsakkal, 3 óra 45 perckor a Fako a Villanyteleppel, a Szand pályán pedig fél 4 órai kezdettel a Konkordia az SZMTC csapatával játszik elsőosztályú mérkőzést.

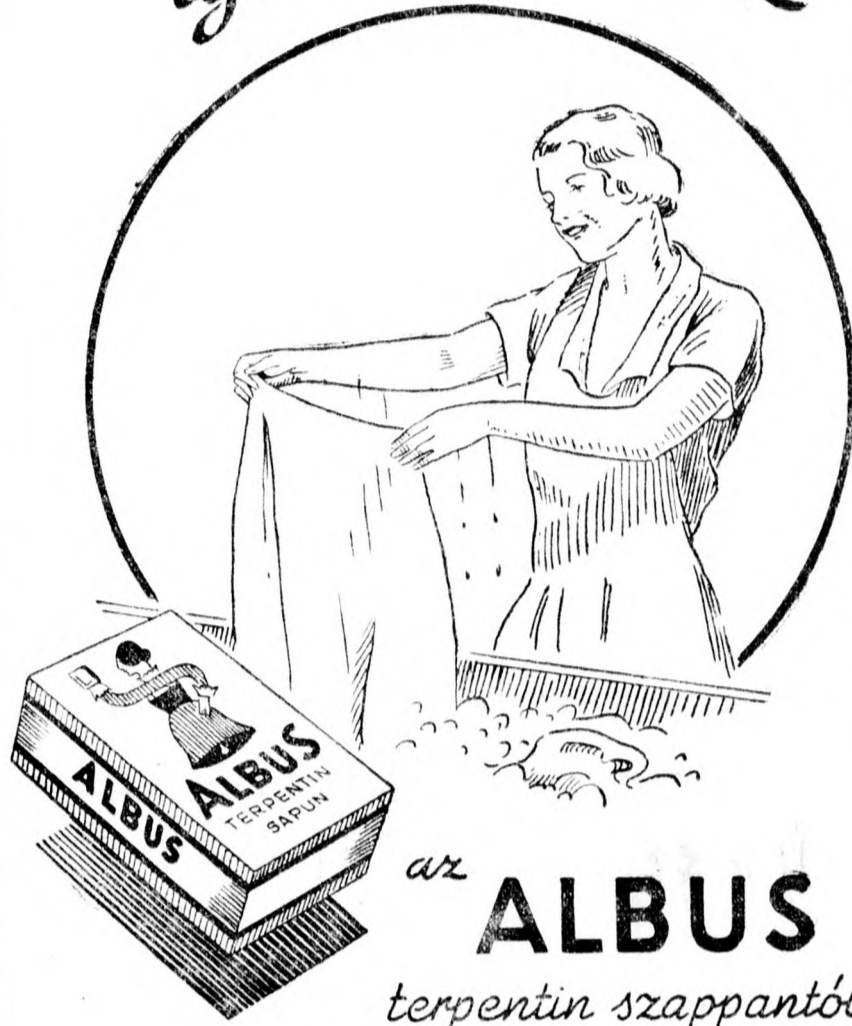
A szuboticiai Olcsó hétnek előrelátó hatólag megérdemelt sikere és a vidékről nagy látogatottsága lesz.

M. Petrovics i Drug

angol uri szabó
Noviszád, Trg Oslobođenja 2.
(Apollo épület)

közi a n. é. közönséggel, hogy
az őszi szezonra
szövetajándékai megérkeztek
Elsőrangú kivitel! Mérsékelt árak!

A fehérnemű igazán fehér lesz



az **ALBUS**
terpentin szappantól.

Ez az enyhe szappan nem rongja a színt, nem rongálja a ruhát. Minden nap, a konyhán, a házban, a nagymosásnál csak Albus terpentin szappant

A szombori törvényszék megsemmisítette a zárlatot és Budanovics püspököt visszahelyezte a bácsi birtok használatába

A szombori törvényszék Masirevics tanácsa tegnap tárgyalta Budanovics Lajos püspök beadványát, amelyben kérte, hogy a törvényszék törölje az odszaci járásbírósnak, a bácsi érseki uradalom terhére történt zálogjog bekebelezését, valamint a végrehajtás és zárlat elrendelését.

A törvényszék teljes egészében magáévá tette a püspök indokolását,

megsemmisítette az odszaci járásbírósnak mindkét végzését,

a jelzálog bekebelezését törölte, a zárlatot megszüntette és Budanovics Lajos püspököt a birtokba visszahelyezte. Az ítélet indokolása szerint az apos-

tolí adminisztratura nem alárendeltje a kalocsai érsekségnek, hanem állandó jellegű intézmény, amely a püspöki jogokat gyakorolja és egyedül intézkedik az összes lelki és testi tulajdonok felett. A törvényszék megállapította, hogy a kalocsai érseknek hitelnyújtó Kozmosz rosszakaratúan járt el, amikor a telekkönyvi bekebelezést kérte és ezért megsemmisítette meg a bíróság a járásbírósnak két végzését.

A Kozmosznak joga van az ítélet ellen fellebbezéssel élni, de ettől függetlenül Budanovics Lajos püspök kezelheti a birtokot. Erről még a tegnapi nap folyamán értesítették az odszaci járásbírósnak.

Tizenöt bolgár bandita akart pokolgépes merényletet elkövetni Gyevgyelija mellett

Beogradból jelenti az Avala: Péntek este 7 óra tájban Gyevgyelija közelében megjelent jugoszláv területen 15 jugoszláv katonai ruhába öltözött bolgár bandita. A banditák a vasúti sínek mellé pokolgépet helyeztek. További útjukban egy esendőjáróval találkoztak. A csendőrök és a banditák között pusztáz keletkezett, mire a banditák átkeltek a Vardáron és Bogdanac falu irányában elmenekültek. A görög és bolgár határtól 2 kilométernyi távolságra

összetalálkoztak Sztankovics Riszta falusi vajdával és két társával. Fegyveres összeütközésre került a sor, amelynek során Sztankovics agyonlőtte a banditák vezérét Mandalov Sztójánt. A banditák látván vezérük elesését, elmenekültek. A csendőrök ezután visszatértek a vasúti sínek mellé és leszerelték a pokolgépet. A vizsgálat megállapította, hogy a banditák Bulgáriából, Görögországon keresztül jöttek jugoszláv területre.

HIREK

Reggeli Újság

Felelős szerkesztő: TOMAN SANDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra uca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58. - Szubotica, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapiokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

— Időjárás: Eszacknémetországban, Hollandiában és Eszackfranciaországban ködös, a pannon medencében és a Balkán félsziget déli részén derült, Európa többi részén felhős idő volt. A hőmérséklet Keleteurópában süllyedt, a Balkánon és a Földközi tenger melletten emelkedett. Jugoszláviában a morvai és zetai bánóságokban felhős, a tenger mellékében a szárai és dunai bánóságokban derült, a többi bánóságokban változókéony idő volt. A hőmérséklet átlag három fokkal emelkedett, a legalacsonyabb Zajecsáron 4 fok, a legmagasabb Bródban 28 fok volt.

Időjárás: Derült idő várható átmeneti felhőzettel.

Házasság. Dobler József, a beográdi Weifert sörgyár noviszádi fiókjának tisztviselője és Schaeffer Olga házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— Még holnap lehet jelentkezni a Putnik délszerbiai kirándulási sára. A Putnik és a Fruska Gora nagy délszerbiai kirándulására még holnap lehet jelentkezni a Putnik és a Fruska Gora fiókjainál és kirendeltségeinél. A kirándulók október 5-én este indulnak Beogradból és 12-én este érkeznek vissza. Beogradból Szkoplyéig és vissza a vasúti jegy ára harmadosztályon 165, II. osztályon 280 dinár. Akik nem laktak Beogradban, azok elutazási helyükön a jelentkezési igazolvány ellenében kétharmad áru jegyet vehetnek és ezzel vissza is utazhatnak Beogradból állandó lakóhelyükre. Szkoplyéből a kirándulók autóbusszon mennek Tetovon, Ohridon, Bitoljon és Veleszen át vissza Szkoplyéba. Az autóbussz sze mélyenként 250 dinárba kerül.

— A sztáribeseji Fojték, Kádas Károly és Pandek István sztáribeseji fintaemberek augusztus végén kettesben négyhetes biciklitúra indultak el. Most érkeztek meg a nagy túráról egészségesen és sok tapasztalattal. Oszijszen, Viroviticán, Zágreb és Ljubljánán át a szlovéniai Alpokba jutottak és megmászta többek között a 2558 méteres Grintavecot is. Innen Blédbé mentek, majd Kranyon át Ljubljánában a kiállításra, majd haza, 1500 kilométert tettek meg s az egész kirándulás fejében csak 300 dinárjukba került.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértőlulánsná, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hasajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában.

KEZTYÜBŐRÖK

nagy választékban és az összes színekben kaphatók
ISA MORGENSTERN
bőrkereskedés, NOVISZÁD Jevrejcska ul. 12

Topolai hírek

Pilischer Jakab bajsai földbíró feljelentette a topolai járásbíró-ságnál közműves György b. topolai lakost, hogy felüle rágalmakat terjesztett. A tárgyaláson Pilischer nem tudta állítását bizonyítani és így a büntető bíró a Közműves ellen beadott vádiratot elutasította és Pilischer a költségekben elmarasztalta. — Megirítuk, hogy ez év augusztus hó 6-án véres verekedés volt a Topola mellett fekvő Tomiszlavezi telepen. Ez alkalommal Csuresics Szteván, Ivancevics Petár és Kovács Nikola tomiszlavezi telepek, alaposan összeszurkálták Jelles Ilca telepes társukat, sőt a szorongatott ember segítségére siető Csuresics Milánt, Kovács Niko la egy székkel fejbe verte. Risztics Radivoj büntető bíró vont a most felelősségre a verekedőket Csuresics Szteván elsőrendű vádlottat 30. napi szigorú elzárásra, míg Ivancevics Petár és Kovács Nikola másod- és harmadrendű vádlottakat 20-20 napi szigorú elzárásra és a felmerült költségek megtérítésére ítélte. Az ítéletben a felek megnyugodtak.

Dr. Nenadovics Jován, a bőr és nem betegségek szakorvosa, vizs zatért szabadságáról és újra ren del Jevrejcska 11. sz. alatt, dél-előtt 8-11, délután 2-4 óra között.

A Zágrebben tanuló magyar főiskolások figyelmébe! Mindazok a magyar egyetemi hallgatók, kik Zágrebben kezdik, illetve folytatják tanulmányukat, forduljanak bizalommal az ott székelő magyar egyesülethez, hol felvilágosítást il letve utbaigazítást szívesen ad a titkárság. Cim: Magyar Főiskola-i Hallgatók Kultúregyesülete, Zágreb, Zrinyszki tér 15. II. e melet.

Szerb nyelvtanfolyamok kezdőknek és haladóknak. Október első hetében ebben az évben is megkezdődnek a noviszádi pedagógiai intézetben azon szerb tanfolyamok, amelyek a múlt évben közkezdveltségre tettek szert. A kezdők elsajátíthatják a szükséges alapismereteket, a haladók pedig a helyes társalgást gyakorolhatják. Tanítás hetenként kétszer van s a tanfolyam havi honorárium 100 dinár. Jelentkezni lehet mindennap 12-1 között dr. Friedmannál, Vojvodjanszka 15, telefon 30-42. Előzetes megbeszélés az órák beosztása végett 3-án, kedden fél 6-tól fél 7-ig.

Agitációs gyűlések Sztáribecsejen. A községben álló községi választásokkal kapcsolatban a Zsivkovity-féle szerb magyar lista érdekében szombaton este 6 órakor a Seszták-féle vendéglőben, vasárnap délután 2 órakor az Ujfaluban a Papp-féle vendéglőben, 5 órakor a alsóvárosi Turai (volt Weinhardt-féle) vendéglőben tartanak agitációs gyűléseket. A magyarság ezen lista mellett fogja leadni szavazatát.

LYSOFORM CSAK EREDETI ÖVEGBEN VALÓDI KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISÍTVÁNY.

Donjikoviljnál ismeretlen férfi hulláját vetette ki a Duna. Tegnap délelőtt a Duna Donjikovilj közelében egy ismeretlen férfihullát vetett partra. A holttest körülbelül 25 esztendőss hosszú, barnahajú férfi, aki amikor a vízbe került, fekete lüszter kabátot, fekete-fehéresíkos nadrágot és galér nélküli inget viselt. Az esetről értesítettek a noviszádi ügyész séget, ahonnan Papriácsics Milán vizsgálóbíró vezetésével bizottság szállt ki a helyszínre a boncolás és a halott személyazonosságának megállapítása végett.

Leesett a kocsirol és súlyosan megsérült egy noviszádi napszamos. Pénteken este felé a Szi binyamin Jánko ueca 61. számú ház előtt leesett a kocsirol Csil lag György noviszádi 49 éves napszamos, aki ugyanebben az utcában a 35. számú házban lakik. A szerencsétlen ember fejével lefelé zuhant le a kocsiutra és arca n súlyos természetű sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

Szakszerű villanyműinstallációk, motorfekeercselések
és mindennemű javítások igen olcsón
R. Burghardt
mérnök
Noviszád, Kr. Aleksandra 7. az udvarban

A noviszádi semmitűszék felmentette Tangl Károly kikindai hírlapírót a sajtó útján való rágalmazás vétsége alól. A noviszádi törvényszék ez év április 22-én foglalkozott Tangl Károly kikindai hírlapíró sajtóügyével. Tangl Károlyt Hegedüs Mátyás kikindai lakos perelte sajtó útján elkövetett rágalmazás címén, mert Tangl azt írta róla a Reggeli Újságban, hogy a kikindai járásbíró ság Hegedüst lopás vétsége miatt elítélte. Hegedüs Mátyás sérelmesnek találta a reá vonatkozó cikket, mert a járásbíró ság nem lopás, hanem önkényes uton való vagyonjogszerzés miatt ítélte el és ezért a sajtótörvény megfelelő szakaszára hivatkozva sajtó útján elkövetett rágalmazás címén pert indított ellene. A törvényszék Tangl Károlyt bűnösnek mondta ki és 300 dinár pénzbüntetésre ítélte. Tangl Károly védője Szávics Mirkó noviszádi ügyvéd útján felebbezett és újrafelvételi kérvényt nyújtott be a semmitűszékhez, amely most megtartott tárgyalásán megállapította, hogy Tangl Károly nem szándékosan követte el a rágalmazást, hogy az egész ügy csak félreírás volt és ennek alapján felmentette a vád és annak következményei alól.

Füzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

Zsirszóda. Anatics Boriska, szentái születésű leány, ki Sztáribecsejen a Papp-féle cukrászdában volt alkalmazásban, szerelmi bánatában lizol és zsirszóda keverékkel öngyilkosságot kísérelt meg. A leányt az első segélynyújtása után a szubotocai kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a szőke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” kecsertvizet.

Cserkészközgyűlés Szomborban. Október hó 10-én d. e. 10 órakor a szombori városháza nagytermében tartja a dunabánsági cserkész szövetség évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Dr. Grigorijevics Emil, városi főorvos, elnök megnyitó beszéde; 2. Az 1933. évi jelentések és pedig a) titkári beszámoló; b) előjárói jelentés; c) pénztári jelentés; d) szer-tári jelentés; 3. A felügyelőbizottság jelentése s ennek kapcsán az igazgató-ságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása; 4. Felügyelő bizottsági és igazgató-sági tagok választása; 5. A szövetségi közgyűlésre delegáltak megválasztása; 6. Esetleges indítványok.

Lopásért hatvan napi elzárásra ítélte a noviszádi törvényszék egy szubotocai asztalossegédet. A noviszádi törvényszék egyesbírája Ivanovics Petár tegnap délelőtt ítélkezett Molnár Ferenc 20 éves szubotocai asztalossegéd lopási ügyében. Molnár a vád szerint 1930 augusztus 18-án barátjával, Zdenko Józseffel Noviszádra jött munkát keresni. Itt egy kis vendéglőbe mentek, ahol Zdenko megkérte társát, hogy vigyázzon a csomagjára, amelyben szükséges holmijai vannak, amíg vissza nem tér a városból. Molnár a reabizott csomaggal együtt azonban megszökött. A csomagot eladta és visszautazott Szubotocára. A bíróság Molnárt bűnösnek mondta ki és hatvan napi fogházbüntetésre ítélte.

Egyeztetést kér egy tavankuti földművesasszony. Lebovics Alojzija sz. l. Mándics Márta tavankuti földművesasszony az egyeztető eljárás megindítását kérte. Aktívai 95.000, passzívái 35 ezer dinárt tesznek ki.

Borozás közben életveszélyesen összeszurkálta barátját Szomborból jelentik: Szokolovon, Belje közelében az egyik munkás barakkban két nappal ezelőtt együtt ivott Pinterics Márkó 24 éves munkás barátjával Krusics Bránkó póstással. Ivás közben ösz szeveszték, majd a verekedés hevében Pinterics kést rántott és teljes erővel háromszor egymásután belevágta kését Krusics testébe. Krusics a jobb szemén, a jobb kezén és a talpán sérült meg életveszélyesen. Pinterics olyan hatalmas erővel vágta bele kését Krusics testébe, hogy a kés eltört. Tette elkövetése után Csuzai irányában elmenekült és két napig bujdosott. Itt akad rá a rendőrség, elfogta és átadta a szombori ügyészségnek, ahol megindították ellene az eljárást. Krusics állapota életveszélyes.

Mester- és segédvizsgák Sztáribecsejen. A vizsgáztató bizottság előtt a következők nyertek képesítést: Mester-vizsgát tettek: Bácsi Lajos asztalos, Milenkovics Naum pék Szt. Becsej, Martijn Nikola pék, Bela Crkva; Glavaski Bránko boeskoros, Vranjevo. Segédvizsgát tettek: Nagy Sándor kovács, Luke-nics Jolánka varrónő, Zsivkov Rasztko borbély, Crveni Szteván lakatos, Szt. Becsej, Vuk Franya szabó B. Petrovo szelo, Jug Szteván asztalos B. P. Szelo, Márics Rajko kéményseprő Szt. Becsej, Vukovics Szteván asztalos Bácsko Gradiste, Mjimszki László cipész, B. Gradiste.

A vesebajok sokszor hosszadalmasak és veszedelmesek. Ha ki akar gyógyulni belőle vagy védekezni akar ellene, akkor igyék radeini gyógyvizet.

NAGYSÁGOS ASSZONYOM ÉS KIS ASSZONYOM: A TEST ÜDESEGÉT ÉS RUGALMASSÁGÁT

nyujtsa Önnek az »ALGA«. Minden hideg vagy meleg fürdő után, vagy mielőtt moziba, színházba, tánchba, társaságba megy, nedvesítse meg zsebkendőjét ALGÁ-val és könnyedén huzza át a testén. A TESTE KELLE-MES ÜDESEGGELE FOG ILLATOZNI.

»ALGA« kapható mindenütt, üvegeje 14.— dinár. Lajstromozva S. Br. 18.117-32 alatt.

A budapesti „Újság” újabb nagy kedvezménye olvasói részére. Az Újság, a leggazdagabb tartalmu és legnépszerűbb magyar lapok egyike, újabb nagy kedvezménnyel lepi meg olvasóit. Október 1-től kezdődőleg minden vasárnapi számának első oldalán a címfejl mellett számozott szelvényt közöl és minden olvasója részére, aki ezekből a szelvényekből levágva és összegyűjtve 12 darabot az Újság kiadóhivatalának (Budapest VI., Aradi u. 10) laccimével együtt beküld, ingyen és díjmentesen küldi meg a „Mindent fudok” című több mint 300 oldal terjedelmű, mélynyomású díszalbumot. Az Újság olvasói tehát nemcsak tartalmas lapot, hanem azonkívül egy értékes könyvet is kapnak. Az Újság állandó cikkeiről: Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond, Tabéry Géza stb. Az újság minden lapelárusító helyen kapható, ára hétköznap 2.50, vasárnap 5.— dinár.

Visszamaradt árukat árverez a noviszádi fővámhivatal. A noviszádi fővámhivatal október 2-án, hétfő délelőtt nyilvános árverés útján eladja a raktárban visszamaradt, át nem vett árukat. Délelőtt 9 órakor a fővámhivatal vasuti raktárában tartják meg az árverést, délelőtt 10 óra kor pedig a dunaparti raktárban. Eladásra kerül többek között esónak, parketta, különböző pamut-árúk és rövidáru.

Járművek szemléje Sztáribecsejen. A sztáribecseji hadkiegészítő parancsnokság rendelete értelmében azon sztáribecseji járművek, valamint 3 évnél idősebb állatok, melyeket tulajdonosaik nem vezettek elő a júliusban megtartott szemlére, legkésőbb október 2-ig bejelentendők a katonai ügyosztálynál a városházán. A pótszemle október 3-án lesz megtartva a kerületi parancsnokságon reggel 6 órai kezdettel.

A sztáribecseji sakk-klub tisztújító közgyűlése. A sztáribecseji sakk-klub évi közgyűlésén a következő új tisztikart választották meg: diszelnökké Kartjanszki Szteván országgyűlési képviselő, Dr. Debelyácski György közjegyzőt pedig dísztaggá. Elnök lett Tenner Mjksa, alelnökök: Dr. Koch Imre, Petlyanszki Bóro, ügyész: Dr. Galambos Ferenc, titkár: Szviresevics Iván, pénztáros: Kjes István, háznagy: Kékics Szlavko, ellenőrök: Iván József és Jeger Péter, választmány: Schumacher Dezső, Németh László, Horvácki Lázár, Vágó István, Jóvícs Nemanya, Fazekas Lajos, Csath Zoltán, Rózsá Miksa, póttagok: Pick Andor és Komáromi József.

Sztáribecseji anyakönyvi hírek. — Született az elmúlt hét folyamán 6. házasságot kötött 3 pár, elhaltak heten.

24 képviselő kivonult és 8 tárgyalta végig Szubotica rendkívüli közgyűlését

Heves viták és izgalmas viharok a közgyűlésen

Szubotica város vezetősége tegnap rendkívüli viharos közgyűlésen tárgyalta a fogyasztási illetékrendszer módosítását és az agrárföldek megváltásának kérdését. A közgyűlést Ifkovic Ivandé kics Iván polgármester rövid beszéddel vezette be, majd Zvekanov Antal indítványozta, hogy a kereskedőtagok távolléte miatt vegyék le a napirendről a kérdést. A javaslatot éles közbeszólásokkal kísérték.

Zvekanov javaslatát nagy szó-lóbbá vált elvetették és megkezdtek a javaslat vitáját. Vidákovics Bozsán Antun szenátor nagyszabású beszédben fejtegette, hogy a fogyasztási illetéktervezet javaslatát nem megfelelő és igazságtalan, mert csak a lakosság egyik felére, a tanyaiakra ró terheket.

A következő felszólaló Matkovic Béla a város irracionális gazdálkodását ostorozta. Kifejtette, hogy a városkapunál oly kevés a város illetékjévedelme, hogy a kiadásokat sem fedezi. Javasolja, hogy a hus fogyasztási illetékét egy dinárról fél dinárra szállítsák le.

A város helytelen gazdálkodását jellemzi — mondta a felszólaló — hogy például a Korheec Gyula féle nagy husfeldolgozó üzemet is elüldözték Szubotica-ról a fogyasztási adóval. A Korheec cég a múlt évben 270.000 dinár fogyasztási és 100.000 vágsági illetékét fizetett és kérte, hogy 200.000 dináros pauszálé-összegben állapítsák meg az illetéket. A tanács elutasította és még közgyűlés elé sem vitte ezt a kérelmet és emiatt a Korheec gyár Csókára költözik.

A városnak évi 250.000 dinár veszteséget jelent a gyár elköltözése.

Presics Kojoman, az ipartestület elnöke a városkapuknál levő fogyasztási őrsegek megszüntetését javasolta. A piacokat teljesen tönkretette, a híres szubotici állatvásárt pedig megszüntette a fogyasztási adórendszer.

Az ipartestületi elnök szavaira nagy vihar támadt. Ivandé kics polgármester felszólította a felszólalót, hogy vonja vissza sértő kifejezéseit. Éles vita támadt Presics és a polgármester közt, amelynek során Presics kijelentette, hogy vannak ugyan kivételek, de vannak zsebmetzők is és hogy a bi-

róság előtt igazolni fogja kijelentéseit és megnevezi, akikre vonatkozott.

Az elhangzott felszólalásokra a polgármester válaszolt és kifejtette, hogy a minisztérium nem engedélyezte a fogyasztási illeték általános összegben való fizetését, ezért nem vették figyelembe Korheec ajánlatát. Előterjesztette, hogy a tanyai termékek után a kiadások levonásával 800.000 dinár jövedelme van évenként a városnak.

Utána a közgyűlés elutasította Zvekanovnak az illetékrendszer megszüntetésére vonatkozó indítványát, majd szavazás alá hozták Vidákovics szenátornak azt a javaslatát, hogy mentesítsék a tanyai földműveseket az illeték fizetés kötelezettsége elől. A tanács ellenzi a javaslatot és bejelenti, hogy annak elfogadása esetén 10 százalékkal kellene emelni a földadót, hogy a bevételcsökkenést pótolják. A szavazás eredményeképpen

24 Szavazattal szemben 26 Szavazattal elvetették Vidákovics indítványát és a tanyai lakosság további megadóztatása mellett döntöttek.

Fiszter Gusztáv nagyiparos kifogásolja a szavazatok összeszámolását és azt állítja, hogy Vidákovics javaslatát 27-en szavazták. Vidákovics Bozsán Antal megállapítja, hogy mindössze öt képviselőtöbbségi tag szavazott a javaslat ellen és hogy a többi szavazatokat a közgyűlés tisztviselőtagjai adták le. Ennek megállapítása után

Vidákovics 23 képviselő kíséretében elhagyja a közgyűlést,

amelyen a tisztviselőknél kívül mindössze nyolc képviselő marad. Ennek ellenére is folytatják a közgyűlést és természetesen minden ellenvetés nélkül elfogadják a városi tanács javaslatát.

A közgyűlésről kivonult képviselők értekezletet tartottak, amelyen megállapították, hogy semmit sem tehetnek a városi javaslataival szemben, mert a tanács a közgyűlés tisztviselőtagjaival teljesen uralja a közgyűléseket és elhatározták, hogy a délutáni közgyűlésen sem vesznek részt a jövőben pedig minden közgyűlés előtt értekezleten állapítják meg együttes állásfoglalásukat.

— **Dicsértessék** címen kis füzetecskét írt dr. Stenitz Gyula noviszádi ügyvéd és rövid rajtot ad a Krisztushívő zsidók életéből. Az olvasmány azok részéről tarthat számot érdeklődésre, akik foglalkoznak a Krisztushívő zsidóság kérdésével. A kis könyv Abraham János noviszádi könyvkereskedésében 6 dinárért kapható.

— **Adományok a szerencsétlenül járt tisztamenti magyar munkások hozzátartozóinak.** A Reggeli Újság szerkesztőségébe tegnap a következő adományok folytak be a beográdi Pionir gyárban történt robbanás áldozatait családtagjaik segélyezésére: Falb Rudolf 10, Kaszás Lajos 10, Kaszás Sándorné 10 és özv. Kapás Pálné 10 dinár.

— **Elfogott becskeréki házitolvaj.** Becskerekéről jelentik: Kircsanzszi Marinko, becskeréki városi előfogatos feljelentést tett a rendőrségen, hogy szeptember 26-án ellopták lakásáról pénztárcáját, amelyben 1000 dinár készpénz, egy a városi pénztárhoz szóló 3000 dináros nyugta és egy marha járlatlevél volt. Radojesics Szeván rendőrkapitány erélyes nyomozást indított, amit tegnap siker koronázott. Sikertült a tolvajt Velicskov Milivoj, Kircsanzszi szolgájának személyében elfogni. Kihallgatásakor beismerte tettét és a lopott pénzből lakásán a megjelölt helyen még 373 dinárt meg is találtak. Velicskov Milivojt még a tegnapi napon át-kísérték a törvényszék fogházába.



Ma Noviszádon:

Konkordia—Voivodina ligamérkőzés, Pak—Trgovacski, Graficsár—ZsSK másodosztályu bajnoki

Reméljük, sőt bizonyosra vesszük, hogy a Voivodina ma délután sokkal jobb játékot fog nyújtani, mint legutóbb a Primorje ellen. A csapat minden egyes játékosának tisztában kell lennie azzal, hogy ha teljes odaadással és lelkesedéssel megy közdelembe, aligha akad legyőzőre a saját pályáján. Csak nagyon kevés olyan ligacapat akad, melynek technikai tudása annyira fülötté állana a Voivodinaénak, hogy felülkerekedhetne a lelkesen, odaadón játszó Voivodinaén. Amde a Voivodina legutóbbi játékaiból épen az odaadás és lelkesedés hiányzott. Reméljük, hogy ma ez is meg lesz és legalább egy pontot sikerül elhódítani a kiváló zágrebi

Konkordiától.

A mérkőzés délután 3 óra 30 perckor kezdődik a Karagyorgye pályán. Előzőleg 2 órai kezdettel a Szlavia a Voivodina 1 b) csapatával játszik előmérkőzést.

A NAK pályán délelőtt 8 óra 15 perckor a PAK a Trgovacskival mérkőzik. A PAK 2-3 gólos győzelme valószínű. Ugyanese a NAK pályán délelőtt 10 órakor a Graficsár—ZsSK mérkőzést játszik le. Ez a találkozó csoport-derby közdelemnek számít. Kimentele teljesen bizonytalan. A Graficsár számára némi előnyt gólképeseiből csatársora jelent, de a döntetlen eredmény sem volna meglepetés.

Mérkőzések a vidéken

Mitrovicán ma délután a Macesva a Gradjanskival játszik. A mérkőzés favorítja az újabb nagy formába lendült Macesva. Kiszáson a Tátra a Palánkai SK-val mérkőzik, a vendégesapat 2-3 gólos győzelme valószínű. Palánkán a Szloga derbimérkőzést játszik a Jugoszláviával. Nagy és nehéz közdelem lesz, a Szloga kiegészítő győzelme valószínű. Temerinben is derbimérkőzés lesz a Rádnieski és a TSK között. A Rádnieski Csurugon nagyon szépen játszott, de azért alig hisszük, hogy meg tudná akadályozni a TSK egy-két gólos győzelmét. Koviljon a Sajkás a csurugi Hajdukkal mérkőzik, favorit

a Sajkás.

Petrovaradinban a Szremac a karloveci Sztrazsiflovot látja vendégül. Mindkét csapat jó formában van, erős közdelem után a Szremac minimális gólarányú győzelmét várjuk. Kamenicán a Fruskogorac a beosjni Cementtel mérkőzik. Ha az elmúlt héten javult a Cement állóképessége, úgy könnyen pontot szerezhet Kamenicán. Rumán az Indijai SK—Rádnieski, Mitrovicán a Zannatlija—Latyarak és az MSK—Podrinje, Sabacón a Trgovacski—Rádnieski, Bjelján a Szlaven—Zora mérkőzés kerül eldöntésre. Mindenütt az előálló a favorit.

A szubotici alszövetség határozata

A szubotici alszövetség igazgató tanácsa pénteken este tartotta rendes heti ülését, amelyen a következő ügyek nyertek elintézését.

Az igazgatótanács felvette ideiglenes tagul a következő újonnan alakult egyesületeket: Sztanisiesi Szloga, Eletro Sport Klub (Gakovo), Dunav (B. Monostor), Csonoplyai SC és Vatrogaszka Omladina (Rigyica).

A tanács felfüggesztette a szubotici SzAND-ot, mivel nem rendezte tartozását a Fakoval.

Az igazgató tanács felhívást intézett a hírtöbbséghez, amelyben figyelmezteti a bíróságot, hogy kettőzött figyelemmel ügyeljenek a mérkőzések zavartalan lefolyására.

A vasárnapi bajnoki mérkőzésekre a következő elsőosztályu tagokat küldte felügyelőként. A Bácska Szombori uti pályájára délelőtt Horváth Lajost és délutánra Mészáros Antalt. A SzAND pályára pedig Manasztár Ivánt küldte ki az igazgató tanács.

Bíróküldés a noviszádi alszövetségben. Október 3-án: Rapid—Viktoria: Sevics, Szlavia—Karagyorgye: Milnovics, Szlovacski—PSK: Andree, Zora—Trgovacski: Kojics, Macesva—Makabi: Momirov. A Voivodina—BASZK ligamérkőzés határbírai: Milnovics, Gál.

A noviszádi „Napred” hírei. Felhívom az alant felsorolt játékosokat, hogy vasárnap reggel fél 8 órakor a pályán

jelenjenek meg. Az old boy a Viktoria old boy ellen játszik: Szilák, Koperecz, Sárközi, Kiss, Erdős, Vajda, Alagyi, Soroka, Cirbusz II, Fodor, Szabados, Ördög, Potovics, 9 órakor a tartalék csapat a Viktória tartalék csapatával mérkőzik a következő felállításban: Begovics, Faragó, Uj, Herbszt, Klincez, Szitás II, Adamovics, Gál, Mondovics, Hermann, Fogarasi, Fábian. Délután 1 óra kor az ifjusági a Trgovacski ifjuságival a Napred pályán: Horváth II, Vindis, Szántai, Farkas, Szlama, Darabos II, Juhász II, Acs II, Bauer, Molnár II, Alagyi II, 3 órakor az I. csapat a Rapid I ellen: Nagy, Juhász, Palicsko, Kéri, Cirbusz, Dudás II, Bogár, Molnár, Vüve, Dudás, Erdős II. Intéző.

Ma lesz a NAK osztályozó kerékpárversenye. A NAK ma délután rendez 40 kilométeres távon osztályozó kerékpárversenyt. Indulás 3 órakor a futaki kaputól. Indító Novák, időmérő Hobrath. A kerékpárosok délután 2 órakor jelentkezzenek Hobrathnál, Kinizsi uca 14.

TECHNIKA

NOVISAD

GROBLJANSKA 12. TELEFON 33—31

Vállal író-, számoló- és számozó-gépek szakszerű javítását és karbantartását. Győződjön meg olcsó áraitokról.

KÖZGAZDASÁG

A dunabánsági kamarák a vasúti tarifa leszállításaért

Ismeretes, hogy a vasúti vám-tarifát megreformálták még pedig úgy, hogy az egyes cikkek vámtarifájának kulcsát csökkentették, míg egyesekét fel-emelték. A becskerekai kereskedelmi és gyáripari kamara a noviszádival egyetértésben javaslatot dolgozott ki, melyet a közlekedésügyi minisztérium elé terjesztett és amelyben felhívja a mi-

nisztérium figyelmét azokra az agrár- és agrár-gyáripari termékekre, amelyeket az ország területén is termelnek és arra kéri a minisztériumot, hogy ezekre a termékekre a vasúti tarifát lényegesen szállítsák le, mert az emeléssel csak tönkre tevének. Közgazdasági körökben indokolt érdeklődéssel várják a minisztérium határozatát.

A beográdi iparkamara akciója az iparosok védelme érdekében

A beográdi központi iparkamara érdekes szabályrendelet kidolgozásával foglalkozik, melybe bekapcsolja a többi iparkamarákat és kijelöléseket is. A kamara olyértelmű előterjesztést dolgozott ki, amely erős védelmet nyújtana az iparosoknak és megszüntetné az iparengedély nélküli dolgozók káros versenyét. A terv ugyanis az, hogy a

hatóságok nevesek azt az iparost büntessék meg, aki iparengedély nélkül vesz fel munkát, hanem pénzbírsággal sújtsák a munkaadót is. A teljes előterjesztés kidolgozása után az illetékes minisztérium elé terjesztik jóváhagyás végett. Ipari körökben óriási érdeklődéssel tekintenek a hatóságok döntése elé.

A becskerekai kamara vezetőségi ülése

A becskerekai kereskedelmi és gyáripari kamara vezetősége szerdán, október 4-én délelőtti vezetőségi ülést tart a kamara helyiségeiben. A szerdai ülésen számos fontos ügyet vitatnak meg, így többet között döntenek arról, hogy a kamara részére vesznek-e külön épületet, megvitatták az Ausztriába irányítandó szárnyasok kivételének minél kedvezőbb keresztülvételét, a városi kamara reklamáló bizottságának ügyében döntenek, előterjesztést dolgoznak ki az állatárlat szabályrendeletének megváltoztatására, a kamara statisztikájának átszervezésére az ipartörvény egyes részeit megváltoztatására, azonkívül fontos tárgypontot képez a kereskedő egyesületek szövetsége megalakításának kérdése és a kereskedők biztosítása. A kamara vezetőségének szerdai ülésén igen fontos kérdésekben hoznak döntést.

Szerkesztői üzenetek

Topolai érdeklődő. Az agrárvonatról a noviszádi Putnik még nem tud semmit. A szombat tornyosi gazdakör tényleg tett lépéseket, hogy október 14-én külön vonat menjen Beogradba, a vasutak vezérigazgatósága azonban még eddig semmiféle értesítést nem küldött a Putniknak a különvonattal kapcsolatban.
H. I. M. Petrovszko. A föld állami egyenes adója a tisztá kataszteri jóvedelem 34-szerese.

Bognyevői kisült-tulajdonos. A noviszádi adóhivatalban nyert csekként szerint annak a kisült-tulajdonosnak, aki hivattásvételemet éget pálinkát, kell iparigazolmányt és iparengedélyt váltania, ha azonban csak a maga és a szomszédja részére főz pálinkát, akkor nem kell iparengedélyt váltania és adót sem kell fizetnie.



Az olcsó hét alatt

okt. 1-től okt. 8-ig, dacára olcsó árainknak, még a következő kedvezményt nyújtjuk a szubotica cégünknel vásároló ideutazó közönségnek:

500 dináros vásárlásnál fél vasúti jegyet térítünk meg 50 km. távolságig.

1000 dináros vásárlásnál fél vasúti jegyet térítünk meg 100 km. távolságig

illetve pénztárunk visszautazási vasúti jegyét részpénzben kifizeti. Használja ki mindenki ezt a ritka kedvező alkalmat.

Deutsch és Polacsek, Szubotica
azelőtt Pero Vujkovic

Napraforgót, tökmagot

legmagasabb áron **vásárolunk**. Ajánlattal és mennyiségmegjelöléssel forduljon egyenesen a gyárhoz.

VOJVODINA' OLAJGYAR K. D. Lónyai és társai, Novi Vrbas

Nem kell nafta és benzin

mert 75% megtakarítást ér el naftával szemben, ha statalkija malmát szivógáz-üzemre. Fűtéléses generátort konstruáltak minden robbanó motorhoz. Vállalják kátránymentes motorüzemelési ventilátor nélkül.
BURÁNY ISTVÁN montőr, BEOGRAD, Balkanska 25.

Mindenféle tűzifa, fűrészgári hulladék, faszén vagon-tételekben legolcsóbb beszerzési forrása

T O T H FAKERESKEDELMI R. T.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

Felhívom a t. hölgyközönség szives figyelmét külföldről utonnan beszerzett legmodernebb

plissé gépemre

amelyen legrovidebb időn belül végzek mindennemű tetex szerinti megrendelést, a legmérsékeltőbb áron.

Egyben felhívom szives figyelmüket, hogy üzletemben továbbra is saját gépeimen végzek

azsurozást és endlizést, kézi- és géphimzést

a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyancsak mindennemű gombathúrást, azonkívül szakszerűen végzek ligetny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmerna és perza szőnyegek stuccolását, s minden e szakmába vágó munkák teljeskörű és gyors elvégzését.

Előnyömdámban mindennemű új minta óriási választékban. Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy üzletemben vállalom **ruha és kelme testést** valamint **ruhatisztítást** is.

Tisztelettel!

özv. Nagyfeleőné

előnagomda és kézimunka üzlete

Novisad, Franica Marita u. 2. (Srpka Matien) mellett

Ingatlanvásárlók figyelmébe!

Ha jó házat akar venni járadékra vagy élvezetre, telket építésre Noviszad bármely részében, különböző áron, forduljon az alábbi intézethez, mert így legjobban elhelyezheti a pénzét és jó ingatlanhoz jut.

BOSNYÁKOVICS és RADICS, KRALJA PETRA 19
NOVISZAD



Szőrmekabátok, jaknik

mértékre, valamint mindeféle átalakítás elsőrangban

Kovács József

szűcsmesternél
Noviszad, Kralja Petra utca 24. az udvarban.

ÖN MÉG NEM HALLOTTA

a legújabb típusu **RÁDIÓ** óriási teljesítményét?
2+1 csöves hálózati

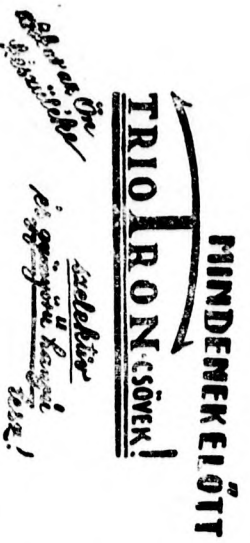
Beépített elektrodinamikus hangszóró, Arnyékolt rácsu (Schirmgitter) csövek, Nagyfokú szelektivitás, Minden feszültségre átkapcsolható, Izléses dízfaházba beépítve.

Ára csupán Din. 1750,-

Krausz Nikola, Novi Sad, Jevrejska ul. 14.

Telef. 23-25

Telef. 23-25



temiszpart, bobozat: 22:20: Könyv zene. — Flamaud adó, 19:30: Gramofon. 21: Szórakoztató zene. 22: Szórakoztató zene.

Kedd, október 3

Beograd, 11: Rádiózenekar, harangszó, 12:05: Rádiózenekar, Gramofon. 16: Rádiózenekar, 19:30: Népdalok Gramofonon. 20: Nikolics Alekszander szaxofonművész előadása. 20:30: Európai hangverseny. Budapesti, 23:40: Táncelemek.

Budapest, 6:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9:45: Hírek. 10: 1. Hannibal utja. (Titus Livius képfelvezetése). 2. Az állatvilágról előadás. (Felfedezés). Közben gramofonlemez. 11:10: Nemzetközi vezetés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12:05: A m. kir. államrendőrség zenekara. Vezényel: Szöllösy Ferenc. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 1:30: Gramofonlemez. 2:45: Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: „Tavaszi tótok”. Denev Gizella elbeszélése. 4:30: Csorba Dezső és cigányzenekara. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5:30: „Magánlevegés” Szentirmai Eleonóról. Bevezető mond. Huszka Jenő. Enekek. Lauritsin Lajos, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6:10: Helai Ferenc hegedűl, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6:50: Francia nyelvoktatás. (Görge Miklós dr.) 7:20: A Vakok „Homeros” enekkara. 7:40: Lazar Miklós dr. országgyűlési képviselő előadása tart a tokaji szüreti hétről. 8: „A fiatalok nem is sejtik”. Bodor Aladar elbeszélése. 8:30: Európai hangverseny a bukaresti rádióállomás műsoránál közvetítés. Szimfonikus hangverseny és népies dalok. Közreműködik a Bukaresti Filharmoniai Zenekar, a Rádió Zenekara, G. Folesco a bukaresti opera tagja. Vezényel: Giorgesco György. 1. St. (Jesestán). Román rapszódia. 2. G. Enacovici: Muzei álmep. 3. C. C. Nottara: Falusi álmep. 4. Román népies dalok. 5. M. G. Andric: A „Serenada” fináléja. 6. T. Rogalski: Két vázlat. 7. Nona Oresco. Két tánc a „De la Matei Citire”-ből. 8. G. Enesco: A dur rapszódia. 9. A „Carmen”-enekkar. I. Christesco vezényletével román népdalokat ad elő. 10:40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Galtenberg György jazz zenekara és Veres Lajos cigányzenekara az Ostende kavalkázból Kalmár Pál enekszólistával.

Wien, 11:30: Stájer népzene lemezek. 12: Rádiózenekar. 13:10: A zene folytatása. 15:35: Gramofon. 17:25: Jungbauer szoprán és Tisch basszus

hangverseny. 19: Rádiózenekar. 22:55: Táncelemek zenéje.

Milánó, 17:10: Táncelemek. 18:40: Gramofon. 10:40: Gramofon. 20:30: Háromfelvonásos opera.

München, 18: Könyv zene. 20: Suppé: A mór-dell háromfelvonásos operett. Utána tánczene.

Praha, 15:30: Gramofon. 16: A bulgár nemzeti álmep alkalmából. Vladigerov: Bulgár szvit. 17:25: Gramofon. 17:50: Gramofon. 18:25: Schillings—W. H. denbusch: Boszorkánydal, melodráma. 19:25: Enckebügyes, népdalok. 20: Gramofon.

Brüsszel, Francia adó, 19:30: Kis rádiózenekar. 21: Albenez: Utazási emlékek; Spanyol szvit; Mallorca; Keleti tánc. 22: Dalok minden országból. Gramofon. 22:15: Liszt: Krisztus győz. — Flamaud adó, 19:30: Bécsi zene lemezek. 20:15: Gramofon. 21: Hangjáték. 22: Szórakoztató zene dalokkal.

Bucaresti, 12: Hangversenyzenekar. 13: Könyv zene. 19:20: Hangszerelemek. 20:30: Európai hangverseny. A Filharmonikusok és a rádió együttes zenekarának szimfonikus estje. 20:55: Volcsan Gy. az opera basszus enckese a rádiózenekar kísérettel román népdalokat ad elő. 21:20: A szimfonikus hangverseny folytatása. 22:10: A Carmen énekkar hangverseny.

Szerda, október 4

Beograd, 11: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. 12:35: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 19: Rádiózenekar. 22: Táncelemek.

Budapest, 6:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9:45: Hírek. 10: 1. Régi levelesládából. (Elmélet és a holdról.) 2. Mai kis lexikon. (Felfedezés). Közben: Gramofonlemez. 1: Beethoven: Holdvilág szonáta (Friedmann Ignác). 11:10: Nemzetközi vezetés. Időjárásjelentés. 12:05: Szervánusky szaxofonlemez. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1:30: Eugen Seppat balatona zenekara. 2:45: Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3:30: A rádió diakteléfono. Brehan apó és fia. 4: Pogány Kázmér ifjúsági előadása. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez. 6: Olasz nyelvoktatás. (Gallerni Inaventura). 6:30: B. Nagy Béla zongorázik. 1. Schubert: a-moll szonata — Moderato — Andante poco mosso — Scherzo — Finale. 2. a) Brahms: Intermezzo B-dúr; b) Chopin: Két mazurka: cis-moll és b-moll. 3. Kodály: Marosszéki táncok. 7:10: Mit kutat Piccard a sivatagszélében. Pábeszéd Pogány Béla dr. és Komjáthy Aladar dr. között. 7:45: Operaelőadás a Studióból. Sim na nem. Vigopera egy felvonásban. Szöveg: irat: Heidl Viktor. Fordította: Lányi Viktor. Zene: szerző: Dohnányi Ernő. Rendező: Csánády György. Vezényel: a szerző. Utána: Operatájak. Előjáték: Basilides Mária, Halász Gitta, Szabó Lujza, Korh Endre, Lauritsin Lajos és Svéd Sándor a m. kir. Operaház tagjainak alakult zenekar kísérettel. Vezényel: Doh-

nányi Ernő. 9:45: Pontos időjelzés, hírek, Jover senyeredmények, időjárásjelentés. 10: Magyar Imre és cigányzenekara a Hungaria szállóból. 11: Antonio Vidmar olasznyelvű előadása. „L' Ungeria paradiiso dei cacciatori” (Magyarország a vadászok paradicsomja).

Wien, 11:30: Rádiózenekar. 12: A zene folytatása. 13:10: Művészelmezek. 15:50: Finn zene lemezek. 17:20: Uhl Alfréd zeneszerző műve. 19: Olaszország a német és olasz zenében, a bécsi szimfonikusok hangverseny Kessissoglu zongorataneművel. 22:55: A Haupt zenekar játéka a Lehar temből. Utána: Közvetítés a Krantz Ambassador szálló grinzinger pincéjéből.

Praha, 6—7:15: Torna zene és ének. 12:10: Gramofon. 15:30: Gramofon. 16:50: Bábszínház. 17:35: Gramofon. 20:05: Mandolin- és gitárzene. 20:30: Filharmonikusok hangverseny.

Róma (Nápoly, Bari, Milánó, Vigentia), 17:45: Könyv zene. 20: Gramofon. 20:30: Catalani: La CWally, négyfelvonásos opera.

Bucaresti, 12: Gramofon. 13: Gramofon. 17:00: Rádiózenekar. 19:20: Román zene, lemezek. 20: Giomca-Pipos zongoránművész játéka. 20:45: Roma Nia énekesnő operettdalokat ad elő. 21:15: Filip V. hegedűl. 22: Vendéglői zene.

Csütörtök, október 5

Beograd, 11: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. 19:30: Népdalok. 20: Trio. 20:40: Jim Dusan hegedűl. 21:20: Operettdalok a rádiózenekar és Nikolics Eya előadásában. 22: Táncelemek.

Budapest, 6:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9:45: Hírek. 10: 1. Magyar városok. 2. A kis narancsaroszlány kariatéje. (Felfedezés). Közben: Gramofonlemez. 11:10: Nemzetközi vezetés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12:05: M. kir. Mária Terézia 1. honvédelmi zenekeze. Vezényel: Friesay Richard. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1:30: (Vizeza József és cigányzenekara. 2:45: Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: Ősz a kertemben. Móra László ifjúsági előadása. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Fleischmann Rudolf: A tarkamánytermesztés és a magyar lucerna. 5—5:30 (Budapest II): Gramofonlemez. 5:30: Bertha István szalonzenekara. 1. Delibes: Részletek a „Coppelia” balettből. 2. Lavotta Rezső: Románok. 3. Hubay Jenő: Hegedűszó a „Cremonalai hegedűs”-ből. (Előadja: Országh Tivadar). 4. Messager: Közönce. 5. Breda Leo: Gyermekdalok. 6. Magyar szerzők tánczeneje. 6:30: Márványmanószony. Luczik Géza elbeszélése. 7: Bartula László gordonkázik zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Marcello: e-moll szonáta. 2. Popper: Magyar rapszódia. 3. Godard: A tavon. 4. Propper: Pílangó. 7:30: A jubileumi bécsi Szépi István-dóm. Gerovich Tibor dr. előadása. 8: Lauritsin Miklós zongorázik, Lauritsin Jenő és Lajos

enekel. 9:15: Madách. Bisztray Gyula előadása. 9:40: Részletek Madách: Az ember tragédiájából. (A tragédia színpadavítélének ötvenéves jubileuma alkalmából). Rendező: Ody Árpád. Utána kb. 10:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10:45: Magyar gramofonlemez.

Wien, 10:50: Művészelmezek. 12: Rádiózenekar. 13:10: A déli zene folytatása. 15:55: A Bohéma zenekar lemezei. 17:25: Stukar Charisse szoprán-dalok. 18:50: Rieger: Juliska és a huszár. 19:25: Halévy: A zsidónő, opera. 22:30: Gramofonhangverseny.

Praha, 6—7:15: Torna zene és ének. 10:10: Gramofon. 17:25: Gramofon. 19:20: Miljovskij fuvószzenekar. 20:25: Stocklas: Gyászinduló, rádió ábránd Chopin etetőből. 20:55: Svihlik Viktória hegedűl. 22:15—23: Schrammelzene.

Brüsszel, Francia adó, 18: Pianquette: A corneillei harangok, gramofon. 19:15: Mozart: Zongora és vonósnyegyes. Jongen: Zongora és vonósnyegyes. 21: Chabrier: Király akaratú ellenét, antány — Flamaud adó. 18: Fáncezen. 19:30: Könyv lemezek. 21: Steuberg: III. szimfónia.

Bucaresti, 12: Dal és hang szerelemek. 13: Könyv lemezek. 17: Dintu zenekar. 19:20: Könyv lemezek. 20:20: Rádiózenekar. 21:15: Rádiózenekar.

Hamburg, 18: Tarka óra. 19: Szimfonikus táncok nagy zenekarra. 20:15: Dieckmann: Téma, platéus vigjáték. 21:15: Trapp zeneszerző műve. 22:35: Táncelemek.

Milánó, 17:10: Gramofon. 18:40: Gramofon. 20: Gramofon. 20:30: Mascagni: Ratschiff epus három felvonásos opera.

Varszava, 15:40: Kamarazene. 16:50: Zongorán és szopránzóla. 18:20: Hangjáték. 23:30: Táncelemek közvetítés.

Péntek, október 6

Beograd, 11: Rádiózenekar, harangszó. 12:05: Rádiózenekar. 12:35: Gramofon. 16: Gramofon. 19: Rádiózenekar. 22: Cigányzene.

Budapest, 6:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9:45: Hírek. 10: 1. Lemington: West-Plang. Károly vértanu tábornok naplója. 2. A Nemzeti énekesversenél. (Felfedezés). Közben: Gramofonlemez. 1. Wagner: Az istenek alkonya c. operából Siegfried gyászindulója (Berlini állami opera zenekara). 2. Ch. pin: Gyászinduló (Londoni rádió szimfonikus zenekara). 11:10: Nemzetközi vezetés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12:05: Berend Ernő szaxofonzenekara. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1:30: Földy Ilia zongorázik. Kéthelyiák Vaksós Margit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2:45: Hírek, élelmiszertárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3:30: A rádió diakteléfonoja. „A p. p. meg az ember”. 4: „Az aradi új vértanúsírok feltarvasa”. Kara Győző dr. előadása. 4:45: Pontos időjelzés.

Jöjjön Szuboticára október 1-től 8-ig az olcsó hétre

200 kereskedőnél és 1000 iparosnál hallatlanul olcsón vásárolhat. — Ingyen népmulatság és különféle

szórakozások. Nagy kedvez-
mények vidékieknek

Városi Mozi - Szubotica

Csütörtöktől—vasárnapig

FOX hangos hirdó

A láthatatlan front E. 3. kémnő

Az egész világot behálózó kémek munkája. Megtörtént események filmre feldolgozva.

Főszereplők: **Trude von Molo, Theodor Loos, Karl L. Diehl, Paul Hörbiger, Trude Berliner**

Helyárak 3—12 dinár. Előadások kezdete: hétköznap 4, 1/47 és 9, vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Csütörtöktől—vasárnapig

UFA HETI HIRADO

Strauss keringő

Operett. — Főszereplők:

Ita Rina, Clair Rommer, Hans Stüve

Előkészületben: Eggerth Márta, Willy Eichberg Szöke Szakáll nagy fimje

Császárkeringő

(Audencia Ischiben)

Olcsó héten - olcsón

kalap és sapka speciális üzletében vásárolhat

WEISZ HENRIK

Jelasics ul. 5. Kiskápolna mellett

Az Olcsósági-hét alatt le szállított árak

gramofonok és slágerlemezek

kerékpárgummi, alkatrészek, varrógépek, Autogummi — „Firestone”. Modernül berendezett nagy javító műhely

ENGL FRANJO, SZUBOTICA

Lakkok, lakkfestékek

kályhafényház 360
firnisz
terpentín olaj
siccativ, esetek, vegyi cikkek

eredeti gyári árakon okt. 1-től okt. 8-ig

Klein Géza és Fiainál, Szubotica

Az Olcsó héten

legolcsóbb áron vásárolhat

KURTES MILOS

fűszer és csemegekreskedésében, SZUBOTICA
TELEFON: 483

Molnár Stevan

borotva műköszörtü-
déje és finom Solin-
gen acéláru üzlete

SUBOTICA

Jelasiceva ul. 3.



Hollandiai jácint hagymákat

a legcsodásabb színpompában 10 drb-
ként 45 dinárért. Beltöltit rózsaszínből 10 drb-
ként 15 dinárért ültetési és kezeletési utasítással
utánvétellel szállít

Hirschl László

okl. műkertész

Szubotica, Park Kralja Petra 5. Telefon 10.

Kérje gyümölcsfa és szőlővessző árjegyzékemet!

Arcsodák! Arsenzációk! az olcsó héten!

Hegyi Fülöp

női kozmetika áruházban, SUBOTICA
Kralja Aleksandra ul. 7.

Parkettfényesítő szerek,
kályhafényesítő szerek,
háztartási cikkek,
festékárúk, lakkok

az olcsó hét után is nagyon olcsón kaphatók:

Vasvári Zoltán

festék kereskedésében, SUBOTICA
a kis kápolna mellett.

Ne mulassza el

saját érdekében vásárlásait az olcsó
héten is drogériában intézni

Drogéria HERZL Subotica

MINDENT EGY HELYEN

Könyv, zenemű, levélpapír,
töltőtollak, irodai felszere-
lés, ajándéktárgyak

VIG könyv- kereskedés

Szenzáció !!

24 — dinár 100 kg-
ra száraz aprított bukk
tűzifa házhoz szállítva. Va-
gontételben mindenemű
tűzifát bármely állomásra
előnyös ár mellett szállít-
tunk. Kérjen árajánlatot.
Vujkovic J. és Társa, Su-
botica, Jukičeva ulica 41.
Telefon 8—69.

BALOG LINA
műkereskedés és virág-
szalonjában az olcsó hét
alatt
10% engedménnyel
vásárolhat izléses ipar-
művészeti árúkat és per-
zsaszőnyegeket.

Stílusos Modern Olcsó Keretek

csak
Braća Kunetz
cégnél
SZUBOTICA,
Karadjordje tér 4.

Olcsó hét Olcsó árak

Kalmár Mirkó

festékuzletében

Fra Jaše trg 6. Tel. 528

Borosbordók!

Szüretelőkadak

használtak és újak 50 li-
tertől 4000 literig, nagy
választékban legolcsóbb
árban, legjobb minőség-
ben beszerezhetőek

Kriks Lajos

Szubotica, V kör

Mažuraničeva ul. 19.

Szuboticai

riadóhivatalunk

telefonszáma:

670

64 millió 320.000 dinár

kerül kisorsolásra az állami osztálysorsjáték 27. játé-
kában. I. osztály huzása október 11—12. Sorsjegyek
nagy választékban kaphatók

Lepedát és Jovánovics -nál, Szubotica

CSAK 8 NAPIG!!!

1 kg. buzakeményítő 4'—
1 kg. aranysárga mazsola 16'—



Ha az olcsó hét alatt (X. 1—8.)

sok pénzt

akar megtakarítani, akkor kötött áru és
harisnya szükségletét

Faragó Stevan

speciális kötöttáru és harisnyauzletében
szerezze be. SZUBOTICA, Labor palota

Betört az olcsóság

Tekintse meg az árakat a

NADA-drogériában

SZUBOTICA, Telefon 6—37.

Használja ki a ritka alkalmat és
okt. 1 vegyen okt. 8
új női kalapot a szubotica **GOMBOS-SZALONBAN**
A fenti idő alatt ingyen átalakítjuk a régi kalapját.

Látogassuk meg az olcsó héten SZENES vaskereskedését

Fájdalomtól megtört szívvel, de a Mindenható akaratában megnyugodva közöljük a szomorú hírt, hogy a legjobb léri, apa' testvér és nagyapa

Szüics Imre

életének 31. boldog házasságának 20. évében hosszú szenvedés és az utolsó szentségek leivestele után csendesen elhunyt.

Temetése ma délután fél 5 órakor lesz a temető kapujánál a r. k. vallás szertartása szerint.

Az engesztelő szentmiséldozatot szerdán f. hó 4-én reggel negyed 8 órakor fogjuk a belvárosi kat. templomban az Úrnak bemutatni.

Noviszád, 1933. október 1.

gyászoló család

Eladó

Noviszádon TRAFIK forgalmu helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban 2100

Takarékúthelyek, vasalószénpárherdek

legolcsóbban, jótállással, minden darabon **Csányi Zoltán** Noviszád, felirással kapható Zseljeznicka ucca 91, a vasut állomás közelében. 2268

Órásüzlet, legforgalmasabb helyen, más elfoglaltság miatt áruval és berendezéssel 12.000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. 3892

Földieper, koránérő, nagygyümölcsű és ananászpálcák eladók nagyban és kicsinyben. — Tóth Antal, Noviszád, Adamovics-telep III. csoport 251-a. 3988

Jókarban levő, keveset használt komplett HALO-SZOPA otomannal együtt jutányos árban eladó. Palala Lekarska l. e. Serényi, Noviszád. 4025

BUTOR KÁROLY
táncintézetében

a Lovóde nagytermében minden csütörtök és vasárnap vendég-táncgyakorlat 4334

Legmodernebb és leg-elegánsabb pulloverek, valamint férfiharisnyák legolcsóbban a készítőnél kaphatók 3992

F. BAUER TÁNCOTÁG
Noviszád, Futaki ut 27.

Értesítés! Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és jóbarátaimat, hogy a volt Soós-féle vendéglőt átvettem és hétfőn, október 2-án **disznótoros vacsorával** megnyitom. Jó italokrol és jó zenéről gondoskodom. Szíves pártfogást kér

M. FIEDLER, vendéglős
Ustavska ul. 39.

MA, vasárnap este

a Katjanszky-féle tánciskolában nagy csokoládébál

Az a táncosnő, aki a legtöbb csokoládét kapja, bálkirálynő lesz és szép díjazásban részesül.

Elsőredű Bobby-jazz. Belépődíj 5 dinár.

Ma délután 3 órakor kezdődik az új háromhónapos tánckurzus, a legújabb külföldi táncok bemutatásával.

Katjanszky Nikola és fia
Noviszád, Ustavska ul.

SULYOK fest, tisztít!
Feltűnő olcsó árak!
POŠTANSKA 14, ŽELJEZNIČKA 25. NOVISZÁD

Szabadkezüvel eladó ház negyedhold telekkel, Noviszád Aleksandra Adamovicsa 12. 4081

Eladó egy keveset használt modern portál, rollóval. Bővebbet: Gerich Istvánnál Noviszád, Kralja Aleksandra 18. 12-1 óra között 4076

Csókán vegyesáru kereskedés olcsón eladó. Cim a kiadóban 4080

Egy kétszobás, 16-os vadászlegyver, egy kétszárnyú 250x130ajtó, egy Standard-hangszóró, egy 1:30x0:45 kokszkályha, olcsón eladó. Petra Žrnovkog 37. Noviszád. 4077

Nyomda és könyvkötészet eladó, részletekben is. Hasznos és keresett nyomda és könyvkereskedéshez. Leveleket a kiadóhivatalba kérem. 3278

2 drb varrott perzsaszőnyeg jutányos áron eladó. Cim a kiadóban 4122

Bélyeggyűjtemény

értékes fé birkötésű albummal (színyomás) 500 lappal, nagy csereanyaggal eladó. Különösen kezdő gyűjtőknek nagyon alkalmas. Ertekezni lehet este 1/6-tól, Bácskai, Ustavska ul. 20. (Stein-ház).

Állást keres

IRODISTANO hosszútávú gyakorlattal, tökéletes szerb magyar, német nyelvtudással alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 4028

PERFEKT szakácsnő uri házhoz ajánlkozik október elsejére. Cim: Dunavska ulica 16, a házmesternél. 4 30

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Csütörtöktől—vasárnapig

Dacára az óriási filmbeszerzési költségeknek rendes helyárak!

Fizetett szerelem . . .

Főszereplők: **Grete Mosheim, Oscar Homolka, Hilde Hildebrandt, Johannes Riemann, Paul Heidemann**

A legújabb FOX híradó

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni! Telefon 21-03

ODEON

Csütörtöktől—vasárnapig nagy Metro film:

ARSENE LUPIN

100%-os német tonfilm. Egy zseniális és szellemes úri szelthamos életrajzról.

A főszerepekben:

John és Lionel Barrymore

Kísérőműsor: **Heli híradó**

Jegyelővétel: Telefon 21-03
Előadások kezdete: 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor

APOLLO

Hétfőn—kedden—szerdán

VLASTA BURIAN kacagtat, nevetel, könnyeket csal a szemekbe, de a nevetés könnyeit

A herceg adjutánsa

című német katonai komédiában

Személyek:

Az adjutáns VLASTA BURIAN
Pepi GRETEL THEIMER
A herceg WERNER FUTTERER
Anna ANNY MARKART

Bonyodalmas, humoros jelenetek vég nélküli sora!

Kifűnő kísérő műsor!

Kezdet 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Telefon 21-03

Állást keres mérlegképes magyar, szerb, német nyelvismerettel biro intelligens fiatalember. Kosovska 26. Noviszád. 4082

Kiadó

Azonnalra kiadó: két lakás 3 szobával, előszobával, fürdőszobával, konyhával és spiccel; továbbá egy szobakonyhás lakás, egy nagyobb üzlethelyiség két nagyobb pince, mindez a Habag-ház mellett, Cara Lazara 5 sz. Bővebbet Gerich Istvánnál, Noviszád, Kralja Aleksandra 18. 12-1 óra között. 4075

Elegánsan butorozott szoba kiadó, esetleg két jobbarátnak is. Noviszád, Jevrejska 7. I. em. 4125

SZOPA, konyha, speíz, szép száraz, ujonnan festve azonnal kiadó. Noviszád, Futoska 24. 4118

Egy kétszobás és egy egyszobás mellék helyiséges lakás kiadó. Ludwig József Kr. Aleksandra 19. 4072

KIADÓ jobb lakás, szoba, konyha, speíz. Brača Ribnikara 44, Noviszád. 4123

Kereslet

Egyszobás lakást, esetleg garzónlakást keresek november elsejére. Ajánlatokat „Tiszta” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 4043

Keresek egy vasdoláló nőt, vagy férfit azonnalra. Nagy Pal, Becskerek, Toša Jovanovića 72. 4040

Azonnali megvételre keresek Noviszád belterületen kisebb családi házat. Ajánlatok a kiadóhivatal továbbít. 4073

Úrt család felvesz kis diáklányt teljes ellátásra. Cim a kiadóban. 4079

Tanulóleányt fizetéssel felvesz Csajági-nyomda, Jevrejska 2. Noviszád. 4078

KIFUTO felvétetik Klein és Popper cégnél, Kralja Petra 8. 4039

Különítele

Pálinkafőző kazánok, réz mosóüstök legnagyobb választékban **Malolčićnál, Noviszád, Kisačić 32.** 4083

Arena-Mozi, Sombor

Csütörtöktől—vasárnapig

Pénteken nincs előadás!

A szezon egyik legnagyobb és leghíbb slágere

A császár adjutánsa

Személyek:

Patara adjutáns VLASTA BURIAN
Pepi Kalasch GRETEL THEIMER
Eugen Löbereeg WERNER FUTTERER
Anna Luisa ANNY MARKART

Musoron kívül: **KÉPES HETI HIRADÓ**

ELVESZETT a telepen egy fiatal, teljesen farknélküli és frissen levágott fülű him doberman. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. Peikert, Primorka ucca 21. 4126

Kifűnő **HAZI KOSZT,** Noviszád, Jevrejska 7. I. e. 4124

Szőlő oltvány, bor és csemegefajta, gyökeres amerikai vadvesző, némes **ősi barackfák** kaphatók: **Milica Jovan** szőlőoltványtelepén, Start Futog, Vízics puszta. 4037

Billiárd-asztalok

modern kivitelben, mérsékelt árban. Gyártja Gombár József, billiárdkészítő, Temerin. 3770

Gyümölcsfákat

eredményesen csak ősszel ültessen. Okt. 15-ig beérkezett rendelésnél 10% engedmény. Oriási választék mindenféle facsemetékben, disziákban **Bednárz** iskola, **Sztárakanicza.** Kérjen árjegyzéket. 3899

RIANJI BRIKETT

a legalkalmasabb, legjobb és legolcsóbb fűtőanyag központifűtés és töltőkályhák részére.

Vezérképviselő:

„CARBON“
Adolf Nathan I. drug ta- és szénkereskedés
Telefon 21 83
Noviszád, Kr. Petra u. 30. I.

Akik a könyvvezetést

és az összes irodai munkálatokat rövid uton és tökéletesen meg akarják tanulni (akár magán uton is) azok irjanak prospektusért: **Borbély Lajos** könyvszakértő, Noviszád, Nikola Tesla 7

Hatottanuk emlékének megőrzése a leghőbb emberi érény.

„GOLGOTA“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorukban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalkunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA
„GOLGOTA“ TEMETKEZESI VÁLLALATA
Noviszád, Uszpenszka u. 12. Telefon 26-90

Zsák

BOGYVA ZSINCŐ

legolcsóbban

AVRAM SCHIFF
zsák és ponyva-keletkezés

Afrik, löször és lótarok
gyári lerakata

HEVEDEREK, TÖMLÖK STB.

NOVISAD Telefon 24-02
Telegr. Jutešić

Kérjen árjajegyzéket!

HIRDESSEN
a
Reggeli Újságban

Kisázsiai tűzoltóból Európa leggazdagabb embere

A csodálatos karrier annyira elcsépeelt fogalma nem méltó annak az embernek a meghatározására, aki 84 éves korában most örökre lebunyta szeméit. Nem is találunk megfelelő jelzőt, hogy minek nevezzük azt az életművét, amely egy kisázsiai faluban, mint pincér és tűzoltó kezdődött és mint angol pear ért véget.

Nagyon bizonytalan a származása Basil Zaharoffnak, aki Kisáziából Konstantinápolyba került ötvenöt évvel ezelőtt. Miután semmiféle mestersége nem volt, viszont kisázsiai pincérkedése ideje alatt négy-öt nyelvet elsajátított, felesapott idegenvezetőnek a török fővárosban. Konstantinápolyból csakhamar Londonba tette át működése színhelyét. Az angol fővárosban azonban nem kísérte a szerencse, mert lopás gyanúja alatt elfogták és néhány hónapot vizsgálati fogságban kellett töltenie. A török fővárosban történt balsiker után Görögországba utazott, ahol Athénben felkereste Szkuludisz, az akkori Görögország leggazdagabb emberét. A későbbi többszöri miniszterelnök azonnal felismerte Zaharoffban a tehetséges embert és közbenjárására egy londoni svéd municiógyáros balkáni ügynöke lett. Amikor az első héten öt fontot keresett, térdenállva csókolta meg jötevőjének. Szkuludisznak kezét Zaharoff hihetetlen energiával vetette bele magát az üzletbe és nem telt bele három év, a Nordenfeldt cég legfontosabb üzleti területe a Balkán félsziget lett. Ekkor azonban már heti 100, sőt 200 fontot is keresett a londoni municiógyár ügynöke, aki hihetetlen szimattal megérezte, hogy mit jelent hírián Maxim amerikai technikus találmánya a gépfegyver és összehozta Maximot Nordenfeldttel.

A gépfegyver gyártására berendezett hatalmas új gyár igazgatója Zaharoff lett, akinek pályafutása ezután már meredek íven lendült felfelé. Husz esztendővel azután hogy a Nordenfeldt cég balkáni ügynöke lett, a maga kezében egyesítette az angliai hadiipart. Ezzel párhuzamosan építette ki a hadiszergyárakat Franciaországban és Olaszországban, úgy, hogy a világháború kitörése előtt Basil Zaharoff volt az antant hadiszállítója. A világháború alatt nemcsak ő volt a legfontosabb hadianyagszállító, hanem politikai célokra is hihetetlen összegeket áldozott. Lloyd Georges-nak és Clémenceaux-nak százmilliókat adott politikai célokra. Keresztül vitte Konstantin görög király elítélését és Görögország beavatkozását a világháborúba az antanthatalmak mellett.

Alma a Nagy-Görögország megvalósítása volt és amikor Musztafa Kemal pasa fönkreverte Szmírnánál a görög haderőt, ez nemcsak Sir Basil Zaharoffnak került milliárdokba, hanem Lloyd George-nak miniszterelnökségébe is. Guines alezredes kérdezte meg az angol alsóházban Lloyd George-t, hogy mily szerepe van Sir Basil Zaharoffnak abban, hogy a békekötés után újból tört a görög-török háború. Lloyd George nem válaszolt erre a kérdésre és egy hét múlva már Bonar Law volt az angol miniszterelnök és Walter Guinness a pénzügyi államtitkár. Zaharoff akkor állt hatalma és vagyona tetőpontján. Senki sem volt a kétségbe, hogy ez időben ő volt Európa leggazdagabb embere.

Sir Basil Zaharoffnak nem okozott gondot állampolgársága sem, mert amikor 1914 július 31-én, Jaurès meggyilkolásának napján megkapta a becsületrend parancsnoki keresztjét, a francia kamara egyik tagja megkérdezte, milyen állampolgár tulajdonképpen Zaharoff, azt a választ kapta, hogy természetesen francia. Lloyd Georges ugyancsak egy hasonló kérdésre azt válaszolta, hogy természetesen angol, mert csak így adományozhatta neki György király a Bath-rendet és emelhetette peeri méltóságra.

A görögök is magukénak vallják, hiszen milliárdokat áldozott csak azért, hogy Görögország határait minél inkább kiterjessze. Sokan viszont török állampolgárnak tartják, hiszen török területen született és ami szintén nem megvetendő, a zsidók is magukénak mondják.

A nagy üzletkötések mellett egy romantikus történet is átszövi Zaharoff életét. Harmincöt éves lehetett, amikor egy vasúti kocsi megismerkedett Maria de Pigyk legelőkelőbb és leggazdagabb asszonyá-

val. A duchesse de Villafranca-val, Madrid e-val. Spanyolországban akkor még ismeretlen volt a valóper és Európa leggazdagabb emberének és legszebb asszonyának ismeretét házasság nem erősíthette meg, mert a hercegnő férje még élt. Negyven év múlva 1924 szeptember 22-én köthetett házasságot a 75 éves Zaharije Basil Zaharoff a 70 éves Villafranca hercegnővel.

Házasságának ötödik évében annyira megrokkant a Bath-rend és a francia becsületrend nagykeresztjének tulajdonosa, Villafranca hercegnő férje, hogy már csak tolokocsin vihették sétálni a Riviérán. 1929 óta már csak rones volt Sir Basil Zaharoff, de kemény szervezete még négy és fél évig tudott harcolni a halállal, amely végül mégis csak győzedelmeskedett felette.

-o-

Báró Hatvani Lajos

**nem áll többé szóba magyar íróval,
titokzatos várában visszavonultan él
és ingyen sem fogad el könyveket**

**Kis irodalmi riport az író Hatvaniról,
aki elszűgött báró Hatvani árnyékában**

Budapest, szeptember

Báró Hatvani Lajosról, a Nyugat és Ady Endre nagy támogatójáról először egészen zsenge diákkoromban hallottam, amikor először kerültem szembe kissé értetlenül Ady Endre verseivel, először kavartak fel ezek a mélyen zengő, új ritmusu sorok, amikor irodalomtanárom először szidta le az osztály előtt Ady költészetét. (Egy évvel később másik irodalomtanárt kaptunk, az Ady Endrét istenítette és kijelentette, hogy ő a jelenkor legnagyobb költője. Akkor még csodálkoztam, hogyan lehet két irodalomtanárnak homlokegyenest ellentétes véleménye, ma már nagyobb ellentéteken sem csodálkozom.) Később aztán a nagy kavargásokban még sűrűbben hallottam emlegetni Hatvani nevét, egészen később pedig érdekes könyvek fedelén, majd újságok első oldalán láttam ezt a nevet, hol ellenségesen, hol rokonszenvesen beállítva. Nekem azonban Hatvani mindig az maradt, akinek diákkoromban ismertem meg: embernek, aki értő szívet áll s figyeli a friss irodalmi eseményeket, odanyújtja Adynak segítő kezét és föllendíti a Nyugatot.

Aztán az utóbbi években Hatvani eltűnt a horizontról. Most, hogy lapom részére anyagot gyűjtöttem, egy igen előkelő jóbarátom és támogatóm mondotta nekem:

— Eredj, keresd fel Hatvanit, beszélj vele Adyról, vagy a régi Nyugatról, hátha tud valami érdekeset mondani.

Bécsi kapu tér, emeletes világszöld ház, a falban klasszikus tudósok és írók domborművei. Kicsit nyomasztó a budai előkelőség (bácskai író szemé kicsiny falusi házakhoz szokott, amelyek zsalugáteres ablakai mögött szívesen várják a költőt, aki irodalomterjesztésben fáradozik). Itt mindenütt hűvös előkelőség, csukott nagy kapuk, amelyek csak autók előtt nyílnak meg. No, de talán a Bécsi kaputéri palota mégis kivétel, hiszen... s megint a régi diákkori emlékek zsongtak fel bennem... a Nyugat, Ady Endre, Babits Mihály, Móricz Zsigmond.

Megnyomtam a csöngőt és vártam. Sokáig teljes csend honolt, senki sem mozdult a csöngetésre, úgy látszik, odabenn a palotában minden teljesen kihalt, talán senki sincsen odahaza.

Megint csöngettem és ekkor halk bugó hangon a kapu felől három jelzés is hallatszott. Egymásután háromszor hallatszott a jelzés, ami azt jelentette, hogy a házfelügyelő tudomásul vette az idegen jelentkezését és hamarosan megjelenik. A következő pillanatban már nyílt is az ajtó. A nagy kapu közepén egy kicsiny ajtócska van, az nyílt ki, ne zlenül, csendesen, tárulkozott előttem, hal-kan, szinte alázatosan és mégis gögösen. Ahá, a modern technika, kicsit ugyan az Angol park szel lemnonatára emlékeztet az eset, no de hát az előkelőségeknél így szokásos. De hol is a házfelügyelő? Kandikálok be a kapun, amely közben már sarkig tárult, szinte hívogat be az udvarba, amely azonban üres, üres a kapualja is, lélek sem mutatkozik sehol, ejnye, rendben van, hát

belépek, de furcsa az, hogy senkit sem látok, hát majd csak találom odabenn valakit mégis, valahova majd csak elindulok és végül emberi szót is hallok.

Beléptem hát a boltzatos kapu alá, de alig tettem néhány lépést, a jobboldali nyitott ajtó sötétjéből fenyegető kutyamorgás zudult felém. A kutya benn volt a szoba mélyén, csak a szeméit láttam világitani, no meg morgása kaparta bántón a rüfemet, önkéntelenül is visszakaptam a fejem és hátranéztem, nyitva-e még mögöttem a kisajtó, meglóghatok-e egy Pasteur-oltás elől, ha ez az eb itt nekem rohan és megszabdálja feltve örzött nadrágomat. A kiskapu még úgy állt, sarkig tárva, a kutya változatlanul morgott tovább, ember sem közel, sem távolban még mindig. No ha a kiskapu még nyitva van, akkor a titokzatos szellem is tudja, hogy én még a kapu alatt vagyok s valószínűleg tudja azt is, hogy a kutya morog rám.

Eh mit, megküzdöttem én már nagyobb kutyákkal is, mint ez itt az előszobában. Megindultam hát s végre a kapuból túlsó végén női hangokat hallottam kiszűrődni egy csukott ablak mögül.

— Beszélhetek a házfelügyelővel, kérem? — kérdeztem.

— Igen, tessék csak hátra menni.

Hát hátramentem, kissé hátrálva mentem hátra, még mindig izgatott a kérdés, hogy a kiskapu nyitva van-e még mögöttem. Nem valami barátságos fogadtatás ez itt a kapu alatt, no de majd csak tulesünk rajta.

Az udvaron balra mentem és tényleg egyik ajtóból elem lépett a házfelügyelő. Ingujiban volt s megkérdezte, mit akarok. Megmondtam, ki vagyok, a névjegyem után kaptam, de mire befejeztem volna a mondatot, a házfelügyelő már ki is mondotta, hogy asszonya:

— Kérem, a báró ur senkit sem fogad!

— Senkit ezen a széles nagy világon?

— Senkit.

— Kérem, én irodalmi ügyben szeretnék a báró urral beszélni, nem kérek tőle semmit. Kizárólag irodalmi ügyben.

— Honnan tetszik jönni.

— A Bácskából. Egyenesen a Bácskából. Itt van két könyv, ezeket szeretném a báró urnak bemutatni. Nem eladni.

A ház őrre kissé megenyhült.

— A báró ur könyveket sem szokott elfogadni.

— Ingyen sem? Dedikálom kérem a verseskönyvemet s ha már a báró ur nem fogad, tessék csak felvinni és átadni neki.

A házfelügyelő ekkor először torpant meg. Lehet, hogy eddig még nem volt példa arra, hogy báró Hatvaninak ingyen kínáltak könyvet, lehet, hogy rengeteg pumpoló jár ide, hiszen magam sem vagyok vidékről jött kislány, tudom, mi van itt Budapesten. De lehet az is, hogy a dedikálást nem értette egészen jól. Bizalmatlanul felém nyujtotta a kezét:

— Hát tessék csak átadni... majd felviszem és bemutatom... talán elfogadják.

Hm, lehet hogy elfogadják. Báró Hatvani, Ady Endre nagy barátja, a Nyugat egyik alapítója, Hatvani az író, talán elfogad két könyvet, amit odalenn a kisebbségi írók saját verejtékükkel írtak, adtak ki és torjesztettek. Ne de hát lehet, hogy Hatvaninak erről fogalma sincs, mit jelent az, oda-**lenni a Bécskában könyvet írni és mit jelent könyvet kiadni.** Lehet. De hát csak vigye ez a házörző, ha meglátja Hatvani, aki végre mégis csak író, feltámad benne a régi láng és megtesz annyit, hogy elbeszélget egy új kollégával.

A házfelügyelő elment. Bizalmatlanul néztem körül és arra gondoltam, mit tett volna ebben az esetben Ady gögje, titokzatos fegyvereket, rejtett goppuskákat is kerestem a boltzatok mögött, hiszen annyi itt a bizalmatlanság, ki tudja, milyen meglepetés vár még egy új magyar íróra? Volt időm, hogy mindezen elmélázzam, végiggondoljam pesti írókollégáim huhogásait arról, hogy itt minden kell, csak irodalom nem, meg hogy miért is jöttem ide, meg, hogy menjek vissza... igen menjek vissza... de hová is menjek vissza? Ja igen, jön már a házfelügyelő, lobog az ingujja és a kezében

ott szorong a jugoszláviai magyar könyvkiadás két ingyen felajánlott búszkesége, két könyv, amely az alkotómunka, a tenniakarás és a hit dokumentuma... két könyv...

— A báró ur sajnálja, de nem fogad semmit és a könyveket sem fogadhatja el.

— Köszönöm.

És szép csendesen, akkurátos léptekkel kísértámtam a világoszöld házból, amelynek a falait Cicero, Homeros és még néhány idegen uriember képe díszíti. Vajjon mit is keresnek ezek az idegen uriember ott fenn a falon, hogyan kerültek oda, melyik pallér tette őket oda és miért is vannak ott. Ja igen, hogy Ady Endre? Most ő is kísértálna itt szépen, velem együtt és azt mondaná, hogy van neki egy verse, „Aki helyemre áll” a címe és ebben a versben szörnyű átokkal sújtja a versíró, aki majd egyszer a jövőben ott áll az ő helyén a vártán és szembenéz azokkal, akikkel költők évezredek keresztül néztek szembe.

Vagy lehet az is, hogy csak a házszámot tévesztettem el. En Hatvani Lajost, az író, kerestem és báró Hatvanira bukkantam, akire egyáltalában nem is voltam kíváncsi...

Csuka Zoltán

Történelmi kártyások

Mikor kezdték a kártyázást nálunk? Nincs feljegyzés, hogy Mátyás magyar király kártyázott volna. Ő inkább sakkozni szeretett. De lehetséges, hogy nálunk ezidőben már hódoltak ennek a szórakozásnak.

Bécsben a XV. századból származó rendkívül festett kártyákat őriznek, amelyek mindegyikén a magyar címer látható. A magyar Jagellók fia szenvedélyes kártyások voltak: Ulászló, fia Lajos és leánya Anna, a Habsburgok ősanja. Éveket töltött Budán Ulászló öccse, Zsigmond lengyel herceg, később király. Fennmaradt számadásai tanuskodnak róla, hogy a herceg nagyon szeretett kártyázni és kockázni. Már az 1500. évből van erről feljegyzés.

Hogy a későbbi időkben is említsünk nevet: Werbényi Ferenc nádor és Zrinyi Péterné szintén kártyások voltak.

A tábori élet a nyugalom óráiban szintén hangos volt a kártyaközi hangulattól. Gróf Gvadányi József így rajzolja meg Rontó Páljánban ezt a szórakozást:

A kávé sátorba a főtisztek gyűltek;
A kerek asztalnál állottak vagy ültek.
Fáró játék volt itt és egy tallirozott,
Ez ellen a többi mind pontírozott.
Azoknak nagyobb volt száma kik vesztettek
Mint azoké, akik nyertesek itt lettek.
Ha horvát tisztt vesztett, mérgesen majká-
zott.

Magyar teremtetét szórt és ebattázott.

Németnek szájából ment a sok szakrament,
Francia mordózott, ha üresen elment.

Mérgébe a kártyát sok a földhöz vágta
Szemeimmel láttam, hogy azt egy megrágtá.
De amelyik nyert, ily már fennyen fityült,
Sampányér, Burgunder-butellák között ült.
Valamije csak volt traktérnak, mindent kért
A muzikusoknak aranyat hányt s tallért.
Az igazi kártyaőrület Párisból jött hozzánk.

A közvetítő természetesen Bécs volt. Az uralkodók maguk szenvedélyes kártyások voltak.

Liselotte orleansi hercegnő a XVIII század elején már keservesen panaszkodott, hogy senki sem táncol már, hanem mindenki kártyázik. Egy a Magyar Nemzeti Muzeumban levő régi kézirati feljegyzésben olvassuk, hogy Mária Terézia ifjúsága szép éveiben szenvedélyes játékos és kártyás volt, de szerencsés lévén, több magyar magnástól jószágokat nyert el.

Igy Holicsot is az utolsó Czobortól. Férje, Ferenc, magyarországi helytartó őt ez iránt megintette, de a fejedelemmő ilyenkor férjének megmutatta aranyait, melyek Magyarországon verettek és hozzátette, hogy nem férje, hanem saját aranyain szokott játszani.

Auersperg hercegnő egész hozományát, tízszázötven dukátot egyetlen este elvesztette. Regensburgban megtörtént, hogy egy hölgy a kaszinójában a kártyát szűrt.

Korunk legendásan hosszú kártya-csatái sem voltak ismeretlenek a régiek előtt. Casanova emlékiratainak egyik legérdekesebb részlete az, amelyben elmeséli Sulzbachban negyvenkét órát küzdött végig — kártyával.

Ebben a régi világban is magasztalták a nyertest és lesajnálták a vesztest. Sőt ez időben a kártyaerkölcs még alacsonyabban állt, mint manapság, mert a hamis kártyázás nem a gyalázatosságok, hanem az ügyességek közé tartozott. Így aztán a kártya erkölcsi pusztítása az egyszerűbb emberek felé talán a mainál is nagyobb volt.

Őszi divatlevél

Az elkésvé ragyogó napsugár, a kegye lehből elövelt fehér cipő, sőt még az újból lendülő tenniszrakettek sem tudják elterelni a nők figyelmét a minden anyagi és egyéb problémájuk mellett is közérdekű témától, az új divattól.

Az őszi saison, ha formában nem is olyan szembeötlően, de színben anyagban és részletben rengeteg újítást hoz. Színek: a hulló falevél, tehát barna, beige és sárgásbarna; azonkívül az elefántszürke, sötétzöld és az immár klasszikussá vált fekete, illetőleg fehér-fekete. Ezen színek tompa harmóniájából kivillan a paradicsompiros és borpiros, élénkzöld, este pedig a fehérbőrű dámák régi kedvence, a halványlila.

A divat illogikus logikája immár azt követeli, hogy mivel nyáron a csomós, durvaszővésű anyagokat hordták, garnitúráknak pedig a hajló, libegő organdyt, ősszel a puha posztó és gyapjas angora-anyagokat, díszül pedig merev taftot, sőt lakot és bőrt viselnek. Azért a fiatal lányok, akik sajnálják a bájos organdyt, találkozhatnak vele este, lakkozott organdy estélyi ruhák formájában ugyanakkor egy másik nyári ismerősük másával, a fénynyomású cirével.

Az őszi ruhákra reggel, délben, este jellemző a rengeteg szörme, csikók, pántok, télek, seszlik, vállrészek és stulpnik formájában; legdivatosabb a róka és breitschwanz mely utóbbiból már oly szép és tökéletesen simuló vékony utánzatokat csinálnak, hogy a legdivatosabb assessire, a férfiszabású női mellény is ebből készülhet. Ez a kedves és praktikus divatapróság, szörmén kívül bőrből, bársonyból, lameéből vagy posztóból készül, trikó, puplin vagy georgette bluzzal. A hozzá viselt szoknyák új és érdekes tartozéka a férfinadrágzseb, mely a szoknya két oldalán van elhelyezve. Bőr, szövet és spárga övek, szövettartókon keresztül húzva, tartoznak hozzá.

Ez és ehhez hasonló kisebb-nagyobb részletek és hatások szinte kimeríthetetlen lehetőségeket nyújtanak a divattervezőknek és szabóknak.

Kohlmann Panny.

MINIATÜROK

HORVÁTH BOLDIZSÁR,

(1822—1898)

a híres magyar jogtudós és államférfi, a kiegyezés utáni kormány igazságügyminisztere, a dohányzásban nagy invenc volt. Ő fogyasztotta a legfinomabb és legrágább szivarokat, amelyek a magyar-osztrák monarchiában kaphatók voltak. Veje, báró Eötvös Loránd, a nagy fizikus, szintén a szivarok arisztokratáit szerette és vendégeinek is havannákkal kedveskedett. Eötvös Lorándnak egyik ebédje végén történt, hogy a házigazda kihuzott egy ezüstpapirosba göngyölt gyűrös havannát és odaadta Gyulai Pálnak.

— Barátom, — mondta — áhitattal szívd ezt a szivart, mert ennek darabja négy forint.

Gyulai Pál sokáig nézegette a szivaróriást, azután gondosan eltette zsebébe, mondván:

Ezt én nem tudom elszívni, mert majdnem akkora, mint én magam, hanem ha megengeded, elviszem magammal.

Néhány hét múlva Gyulai Pálnál volt vendégség. A feketekávénál, kedélyes diskurálás közben, a házigazda kiszemelvén a legméltóbb vendéget, ünnepi szónoklattal átnyújtotta neki a szivart:

— Vedd e dohányrudat, ó Károly! Gondold meg, nyolc forintjába került annak, aki vásárolta, mégis úgy elhamvad, mint a másfélkrajcáros rövidszivar.

Szász Károly rövid, de költői szavakban válaszolt s ezzel a megható aktus véget ért, a szivar átvándorolt a református püspöki hajlékba. A husvétii püspöki ebéd előtt Szász Károly titokban félrehívta Beöthy Zsoltot és íróasztala fiókjából kivette a titokzatos szivart:

— Ezt a szivart neked akarta adni, — szólt a püspök — s nem akarom a többi vendéget megsérteni komisszabbal. Ilyet pedig, fájdalom, nem adhatok, mert ezt Eötvös Loránd vásárolta tizenhat pengő forintért, tőle kapta Gyulai, aki nekem adta. Ime vedd hát, barátságom jeléül.

Alig ért haza az ebéd után Beöthy Zsolt, rögtön levelet írt Eötvös Lorándnak, amelyben megkérte, hogy jöjjön el hozzá barátságos vacsorára. A vacsora végén kellő ünnepélyességgel előkerül a vándorló szivar. A házigazda, odateszi Eötvös Loránd elé és futólag megjegyzi:

— Te nagy szivaros vagy, azért tartogatam számodra ezt a havana-különlegességet. Kellő tisztelettel szívd, mert harmnickét forintomban van.

Eötvös szakértelemmel nézi, forgatja, szagolja a rudat, majd megszólal:

— Csakugyan ez nagy szivar. Életemben sok szivart láttam már, de ilyent még nem. Ugyan kérlek, hol vetted? Én is vennék ilyeneket; az apósomat, Horváth Boldizsárt szeretném megajándékozni velük, mert a multkor én is kaptam tőle egy csomó négyforintos szivart.

Beöthy Zsolt rögtön gyanut fogott:

— Te, nem azokból adtál egyet Gyulainak?

— De igen.

— Akkor barátom, ajándékozd meg ezzel a szivaral az apósodat, mert bizony mondom neked, ez a szivar, amelyet Gyulainak adtál. Hanem tégy egy szivességet nekem. Mondd meg az öreg urnak, hogy tőlem kaptad e dohányrudat és nekem hatvannégy forintomba került. Tudod, fájna a szivarnek a hanyatlás egy ilyen dicsőséges pályafutás után.

Eötvös másnak el is vitte a szivart apósának és mint Beöthy hatvannégyforintos szivarját adta át neki. Horváth Boldizsár, nem igen látván már, megtapogatja, megszagolja, majd így szól vejéhez:

— Jé, hiszen ez az én egyforintos szivarjaim közül való, amiket én neked kétforintosok gyanánt adtam a multkor.

Két miniatűr az utról

Akkor történt, amikor Afrikába vándorló utamon, Bécsben, közel híján kezem-lábam kifiamodott, amíg jelképes uton-módon érdeklődtem a nemzetközi gyors (ezt karjaim szemfényvesztő iramu dugattyu imitációjával és megfelelő »csuh-csuh« hangfejtéssel értettem meg a derék kalauzzal) szóval, hogy a nemzetközi gyors mikor... itt baj történt. Ugyanis semmiféle nemzetközi mutogatást nem találtam praktikus végtag szótáramban arra vonatkozólag, hogy az említett gyors mikor indul pont Tarvisio felé? Hamar észrevettem, hogy kalauzom unja már szertelen csapkodásait, gyanus mozdulattal, mintha éppen ő rá lett volna szükség a perrón tolongó svábjaik kordon mögé szoritani, sebesen faképnél hagyott. Még vagy féltucat Dollfuss-polgárt botránkoztatam meg nyelvtelenségemmel, míg végre egy fölöttébb meglett Pullmann kocsi folyosóján hering-állapotba jutottam. Egészen Klagenfurtig egy buzgó, szögescipős tiroli, diadalmasan tapodta új lakkcipőmet. Villach-nál aztán, mintha kitudott volna rólam valami galád betegség, egy szerre magamra hagyott az egész kupé tölteléké. Kéjelegtem a kipusztult fülkében s mint a megtestesült boldogság, zavartalanul mélyedtem bele, legszükségtelebb szótáramba. Röpke jegyzeteket vetettem papírra, öt-hat nyelven, de kizárólag csak arról, hogy például:

— Beszél ön magyarul?

Mert, hogy kérdéseket is bemagoljak, céltalan kísérletnek tartottam, tekintettel, hogy a megtámadott, nincs kizárva, megérti majd, de ki fogja megérteni, amit válaszol rá? Én pillanatig se kételkedtem abban, hogy én holt bizonyosan nem fogom megérteni, legfeljebb még rárebegem, hogy: hvala, hogy: danke schön, hogy: mercie bien, vagy akár: grácia tanto signore, de az udvariasan nyugtázott válaszból egy szót se értenék. Mondom, kivirradatig így kerülgettük Tarvisiot. Fölemelkedtünk ezer méter magasságba, aztán észvesztő iramban sülyedtünk, megint fölkanarodtunk Semmeringre, majd völgyhidaltó viaduktokon keleti irányban másztunk, hogy a másik pillanatban már megint hajmeresztő sziklaszéleken zuhogjanak a délnek terelő váltók. Mit tagadjam, irtózáttal tántorodtam a padra s magamban már kialakult az az eshetőség, hogy az utra kötött balesetbiztosítás, csinos 50.000 dinár, mindent kárpótolni fog a szülem előtt, legalább fedezi majd az örök adó hátralékot. Pénzhez azonban, se adóterhelt szülemnek, se nekem, soha nem volt szerencsém. Most se! De egy civil kinézésű urhoz igen. — Szép, magas, delialkatu volt az idegen. Rám nyitotta a huzó-toló ajtót, harsogott, csacsogott, az ablakok csörömpöltek. Becsületemre, szentül azt gondoltam, hogy nyilván ennek is az idegeire mentek a halál torka feletti kanyargások. Egy kicsit danolászott az idegen. Azt gondoltam, valószínűleg leplezni akarja előttem a tényt, hogy az előbb még az agyveleje körül dobogott az ő szive is. Megint danolászott egy kicsit. Mondom, talán a milánói Scala rendes tagja... Idegesen felém furakodik. Szemügyre veszem jobban, látom, hogy a gomblyukában ott ityegfityeg az olasz szimbólum: az alabárd. Épp úgy ahogy valamikor az oskolában, a római dióhéjából sajátítottuk ki »fascies, cum securibus«. Vég telenül örültem neki, hogy szemtől-szembe is találkoztunk. Az alabárdos egyre szenvedélyesebben danol hozzám. Kétségeim támadnak mire sebes pillantást vetek jegyzeteimbe, mondom:

— Beszél ön magyarul?...

Alább ereszkedik a hangsúlyban.

— Govorite madjarszki?...

Most végkép csillapodik.

— Parlez vous hongrois?...

Teljesen el van képedve.

— Sprechen Sie ungarisch?...

Vérfagyasztó csend. Az ádámsutkája vészjelzőszerűen kezd szaladgálni az állág, onnan vissza, a gallér fehér falai mögé. Lelki egyensúlyom a teljes felborulás útján áll már, amikor viharosan elcsukladozom még oroszul, görögül:

— Ponjimajte po vengerski?...

— Xerite ungarezika?...

Megköszörüli a torkát. Megrettenek. Zavaromban fellapozom emlékeimben a nyolc gimnáziumi osztályban tanult agyterhelő tudományokat, mit is lehetne belőlük gyorsan hasznosítani? emlékszem, magamban hirtelen fujni kezdtem hibátlanul a latin prepozíciókat, aztán átmenet nélkül, nyelvemen hexaméterben kezdett startolni: Deadalu inferea creten lougusque perosus, egzilium tactusque loci natalis... egyszerűen találom egy érdemesnek gondolt latin köpetet, ezt is a néhai Mátyás deák-ból tanultam, felragyog az arcom szemtelenül, minden szót külön ropogtatok, tudom, hogy ez az a bizonyos szalmaszál, amibe a fuldokló kapaszkodik, ropogtatom, remegve, áhitattal:

— Seis-ne latine puer!...

Az alabárd jelvényes idegen össze van törve. Látom, küzd erősen istenáldotta jó lelkében a velem való elbánás módozataival, belső zscbébe nyul, noteszeket huz elő, füzeteket, egy rongyos ujságot, már semmi kedve nincs danolászni, nyöszörög, az orrom alá tartja, bökdösi fényképes igazolványát, nagyon jó ember, a szemem szemmelláthatóan könyörögnek, én se firtatom tovább, hogy tud-e magyarul, hallgatok, részvevő és én is megmutatom neki az utleveletem, hogy olvassa el: ez és ez vagyok, innen és innen, bemutatkozom neki, így: írásban és képen, aminek, látom örül is, mert tulvilági boldogság önti el az arcát, elveszi kezemből az utleveletem s mintha csak tőlem tanulta volna, miközben farol kifelé az ajtón, nagyon hálásan rebegi:

— grácia tanto szinyore...

Lángvörösén hullok vissza a padra, csak az utleveletem akarta, szegény... A vonat pihenet, új erővel kapaszkodott új borzalmakat ébersztő szakadékok fölé.

II.

Gambetta egy parányi állomás. Boesássá meg nekem Musszolini népe, ha talál abban valami sértőt, hogy én például a legnagyobb jóakaratom mellett sem tudtam felfogni, hogyan lehet egy állomást építeni két csupasz meredek körengteteg közé, ahol az állomás főnökön kívül becsületemre egy élő lényt se láttam. S ha már áll is az állomás, ezen a kipusztult helyen nemzetközi D-vonatunk legalább negyedórát ácsorgott, mely idő alatt a kalauz és senki más, kétszer kiszált, kicsit gyalogolt a kavicson, a főnöknek már rég hire-hamva se volt, a gyalogművész intett, siettetőn most már lengetett a mozdony felé; füttty és iramodás.

A gambettai testgyakorlat után, a kalauz elérkezett hozzám is. Igen udvarias volt, mert mindaddig, míg át nem lapozta a jegyfüzetemet, hallgatott, miként a sir, hanem aztán, nagy lendülettel kezdet valami geográfiai történetbe, amiből kihámoztam, hogy Udinén le lesznek tessékelve a kényelmes vagonból, mert jegyfüzetem textusa szerint, más irányt kell változtatnom. Udinég még háromszor osont el az ajtó előtt, mind a három esetben, az időközönként összefércelt francia mondatok dadogásával szögeztem le, hogy hát Udinéből melyik vonat is megy Velence felé? Verte a mellét, hogy majd ő... Próbáltam megérteni, hogy majd ő nyilegyenesen odavezet a velencei vonathoz. Ebben a hiedelmemben pislogtam nyugodt meglepődéssel a kupében, amikor váratlanul elibém futott Udine. Lázasan rugdostam ki csomagjaimat, utánuk zakatoló szívvél magam is lekerültem a kihalt fülkéből, szememmel, mint prédára leskelődő keselyű, nyomozva a jölektű kalauz után, aki azonban szörén-szálán eltűnt. A peronra részletekben bukdácsoltam csomagjaimmal, bár versengve kapkodott utána néhány folyton hadaró olasz, de óvatosságból nem akartam hálójukba kerülni, tudván legendás idegensarolásukról. Nurmi-tempóban kalimpáltam teremről-teremre, itt-ott, eddig még ismeretlen nemzet nyelvén nyögdecéltem is valamit, amire, úgy rémlik, senki nem adott választ jelzem, nem is volt fontos, ugye volt aki megértse. Hirtelen vasuti személy tiúnt utamba, ebben a pillanatban összerándultak szemöldökeim

én nagyon mélyen franciául kezdtem összepörgetni egy mondatra valót laza tudományomban. Meg is állítottam, mondom, hogy »que'elle voiture depart pour Venetia?« Diadalordításba tör, miközben kirabolja kezemből a csomagokat és vágta velük kifelé. Lihegve poroszkálok utána, újból ki, a még mindig ott veszteglő vonatunk felé. Kétségbeesetten kapkodok utána, sikerül jobb karját hatalmamba keríteni, dult ábrázattal fuldoklom, magyarázom, mutogatom hogy ezen már ültem, szurós pillantásokkal hordozza rajtam végig a szemem, kiszabadul göröcsős ölélemből és megy céltudatosan pont a vagon felé, amelyből egyszer már alá kellett cresszkednem, megy, megy s ő szent Ég, az ismert vagon előtti kocsi felé fordítja a csomagjaimat, nyújtja felém a markát, elkerülhetetlenül meg kell értenem: elbucszom tiz lirától ha esőrtetek fel a lépesőkön, hogy vissza lekotom a csomagokat, ekkor megvonaglik a nemzetközi és simán, halkán nekilendül a sineken. Elborult szemekkel vágatok végig a kocsin, fel porcikámban s mint az éhes komondor hulladékokot lesve gazdag urának az asztaláról, úgy vártam, hogy ismerős ige üsse meg a fületem. Egy szimpatikus utasnak csengve nekirohanok, nem is tudom milyen nemzet nyelvszabályai szerint, csak hadartam, belesültem, folyékony dadogásba kezdtem s ekkor szomszédja, az idegen megkérdi tőle:

— Mit ugat az ipse?...

Már meggátolhatatlanul magamhoz zsákmányoltam a kezét: magyar! Maga is magyar? és ráztam hatalmasan, viharosan. Egyre bocsánatot esdekel, de bizonyisten nem tudta, hogy magyarul »is« értek, bocsásson meg és az arca lángvörös. Megbocsájtottam, mit meg nem bocsájtottam volna most, ha kiüti az egyik szemem, azt is. Mennék Velencébe, mondja, cseh-szlovákiaiak, kirándulók és szerfelett csodálkozik, hogy akkora futamot tettem meg, pedig csak átkellett volna lépnem a velencei kocsi, mert az én vagonomat lekapcsolták Udinén, Gradó felé megy az én vagonom, de ez Velenceig...

Sóhajtottam. Az volt az érzésem, hogy erről a sóhajról. Velencéből, a sóhajok hidján, okvetlen eszükbe fogok jutni én is.

Bene Boldizsár.

Bicska - átok

Aranyló tengeri földek végtelenje, hol kétszer-nyolc ákacok nagy glédája strázsál fehér falvak őszi álma felett, ott, valahol a déli hepe-hupákon boros kedvvel megszületett, vagy ezer éve a bicska-átok... Most, hogy Afrika partjain járok, ideüzennek honi délibábok, mert ezer paraszt sajra-fattyá, valaha tán itt is megmutatta virtus-kedvét, késelő vágát, — tegnap egy arab sikátorban találtak két véres málhát. A málhát mellett hason-háton két turbános hulla hevert a makadámon és ezren csodálták, ezren szidták a furcsa arab-halál titkát: honnan szereztek »gyöngyös« bicskát?... Aranyló tengeri földek végtelenje, hol kétszer-nyolc ákacok nagy glédája strázsál fehér falvak őszi álma felett, ott, valahol a déli hepe-hupákon boros kedvvel megszületett, vagy ezer éve a bicska-átok.

(Orán)

Benez Boldizsár

Vállalok: Könyvlektetést bármely rendszer szerint. Mélegkésztést. Elhanyagolt könyvek rendbehozását. Modern könyvvezetés betanítását. **Orakönyvelést.** Könyvszakértői megbízásokat úgy magán mint bírósági ügyekben.

Borbély Lajos könyvszakértő
Novisád, Nikola Tesla 7.

Még egy félliter

Irtó: Cziráky Imre

Délutáni négyre járt már az idő, mikor az ebéd végét jelentő sajtot feltaláltak a Freiburger pincérei.

Hiába, sokáig tartott a gyűlés! Pedig Freiburgerné még előző este lelkére kötötte a szolgabírónak

— aranyos főbíró uram, aztán gondoljon rám is, nehogy szegyenben maradjak! En déli harangszóra befőzöm a levestésztát akár mi is lesz! Aztán ha nem jönnek az urak, hát eszik úgy, amilyen lesz!

Pedig dehogy főzte! Nem először tartanak járási értekezletet a környékbeli jegyzők és nem először huzódik el a gyűlés harangszón tulig! Es ugyan hol ebédelték volna utána, ha nem a Freiburgerné? Nem azért, hogy így, vagy úgy, mert bizony nagyok is lett volna arra, hogy ne ott ebédeljenek. A Freiburger ugyanis világegyetében kemény ellenzéki volt. Sohasem jó ajánlólevél az ilyesmi. De ezzel szemben elvitathatatlan volt az is, hogy Freiburgerné csak egy volt a járásban! Olyan káposztás rétest, olyan sült malacot!... Egy-egy ilyen értekezlet után mást sem hallottak a járás jegyzőinél, mint a Freiburgerné főztjének dícséretét.

Az öreg Oromi, a szemesi jegyző csak azt fájalta, hogy öt pohár sört ivott meg ebéd előtt, így kevés hely maradt a felmagasztalt malacnak és káposztásrétesnek. Egyébként a nagy kocsmá bérőjét otthon aztán ő is azzal bosszantotta

— Pali, magát két hétre átküldöm a Freiburgerhez pincérinasnak. Az tud csapolni! Az sör. Az itatja magát!

De hogy teljes legyen Freiburgerék dícsérete, hát a borát is meg kellene dícsérenem. Ha ugyan egyáltalán szükség volna arra! De hát valaki vagy ivott abból a borból, vagy nem. Akár így, akár úgy, felesleges a szószaporítás. Annyit azonban mégis meg kell mondanom, hogy abból egy pohárral nem lehet inni. Csak többet! Persze ez a „több” afféle „embere válogatja” meghatározás. Mert lám a rendőrfelügyelő már a negyedik litert hozatja! Pedig alig, hogy vége az ebédnek.

Igaz, vannak rá elegenden. Ott ül a szemesi jegyző és az alsópataki jegyző társaságában.

Csodálatosan és nagyszerűen összeválogatott triumvirátus! Mert az egész járás tudja, hogy a rendőrfelügyelőnél különb anekdotázó nincs messze földön. A szemesi jegyző viszont egy tud jni, hogy egymaga leírja a járást, ha kell, talán a megyebizottság is. Az alsópataki öregjegyző meg a szükséges harmadik. Minden viccen akkorát nevet, hogy csak egy reng belé az ablak. Könnyeit törülgetve erősködik, hogy ha ő ezt otthon leadja, hát szét fog pukkadni a patikárius szublimáton hízalt hasa!

De az elmondásból semmi sem lesz soha. Mert bár a notesze állandóan teli van apró jegyzetekkel, a hallott anekdoták rövid kivonatával, elmondani a világért sem tudna egyet sem. Ezen aztán olyan méregbe jön néha, hogy bucsukor is, amikor a vice sehogysen akart sikerülni, befogatott a községi kocsiába és beszalasztott a felügyelő urért. Alig hét kilométer a járási székhely, alig egy óra, már ott is volt a felügyelő és a viharos ovációzás után rá is kezdett.

— Ja, azt a piros liyulás menyeskét...? No megálljatok! Hát úgy esett, hogy az egyszerű menyeskének igen bamba ura volt...

És mondta aztán éjfélig. Hiszen alig félóra egy trappban a város!

Most is valami új történetbe kezdett bele. A két jegyző előrehajolva lesi a mese folytatását.

A nagy asztal rég felbomlott már. Van, aki már indulóban. Van, aki nekivereselve lógatja fejét és hunyorgató szempillája sírja az elmúlt délutáni alvást. De olyan is van, akinek kedve kerekedőben.

Az alsópataki jegyző hahotája mind erősebb, a szemesi jegyző toroka mind szomjásabb, a rendőrfelügyelő fantáziája mind elevenebb lesz. Itt készül valami!

Kinn, a kis szalában, ahol csak piros abrósz virit az asztalon, tempós öreg ma gyar ül. Csak úgy magában. Még egy félliter az asztalon. Nem szól az senkihez, csak épen, hogy a fizetőnek, a borfiúnak, meg egynéhány kézreesső emberfiának mondta, valahányszor kihallatszott a pataki jegyző harsonás nevetése

— ez a mi jeczőnk! Éktelen nagy hangu de retent rendes ember. En hoztam ide is!

Akinek aztán türelme meg ideje maradt azt is kiérthette a további beszédből, hogy Feles Gyura bácsi nem holmi ordonáncos községi kocsis, hanem hatláncos magáember. Aki nem muszajból hozta a jegyzőt, hanem amolyan „szívességi fuhar” képibe!

Mert nagy a barátság! Kertszomszéd is a jegyzőnek, meg a tejet is onnan hordják tőlük. Meg amugy is!

Nagyobb bizonyosság kedvéért néha-néha tempós zötyöggetéssel ő is nevet egyet a jegyzője után. Mintha hallaná, mit beszélnek.

De hogy esteledni kezd, meg talán azért is, hogy megmutassa, miszerint valójában csak amolyan szívességi fuvarról van szó, hát belibben a nagyszobába. Be ő!

Nagy, lassu, lomha lépésekkel közeledik az asztalhoz, hol csak akkor veszik észre, mikor odaköszön

— adj Isten! No mire végzik?

A pataki jegyző megtörli kacagástól könnyes szemét és úgy kérdezi

— no, mi az Gyura?

— Tán mennénk mán?! Mer esteledik!

— Nono! Csak maradjon még nyugodtan. Igyon meg egy féllitert ebből a rózsaszínűből! Feri adjon ki egy féllitert az öregnek!

Mondott szóból ért az ember. Gyura bácsi kimegy és nekilát a félliternek. Nem azért mintha..., de ugye mégis másképp eszik, ha nem kerül költségbe. De meg tényleg ki lehet várni ezt a kis féllitert!

A borfiu felgyújtja a villanyt. Nem kis dolog ez se! Otthon ilyen sines.

— Minő pirinkó, oszt mégis miben finyes! — mormogja magában Gyura bácsi. Odabenn a nagy szalában meg épen kettesével gyujtogatják. De van is látszatja! A kár csak nappal volna! Pedig hat óra múlt. De azok odabenn észre se veszik. No de azért van ő! Mert a jegyző elalszik, mihelyt kiérnek a városból. De neki ébren kell lenni. Kivált az orom táján, ahol az ut olyan felpuhás!

Feláll. Bemegy.

— Jedző ur!

— Rögtön megvünk Gyurám!

— Nono, de tudhatí miben az ut Oromná!

— Jó, jó. Mindjárt. Feri, még egy féllitert az öregnek!

Feri már tudta a dörgést. A félliter már az asztalon is volt.

Gyura bácsi kidöcögött. Nem nagy baj, de azért mégis..., menni is lehetne már!

A pincér már öntött is neki. Gyura bácsi hagyta. — Jó boruk van ezeknek a kávésoknak! — gondolta magában.

Nem is csoda, ha az ilyen irányban kialakuló vélemény mellett hamar lecsuszott ez a félliter is. Talán nem is ment volna minden olyan hirtelenjében, ha eszébe nem jut a Bátor. A kis csikó. Az ám! Az a gyenge kis jószág, meg az agyonfáradt anyja!

Tekintte es ur! Menünk!

Epp az anekdóta közepén szakította félbe a rendőrfelügyelő. Az kissé bosszusan nézett fel rá, mire Gyura bácsi magyarázólag hozzátette.

— Mer hogy csikóvá vagyok...!
— No még egy féllitert öreg! Most már az én kedvemért! Feri! — kiabált a rendőrfelügyelő.

Gyura bácsi még szölt volna, de rá se hallgattak. A Feri pedig kívülről beszölt

— tessék parancsolni félliter siller!

Fejesóválya indult vissza.

Valami kupecféle nagybajszu telepedett le közben a mellette lévő asztalnál. Az mondta rá a nagy fejesóválgatásra.

— no, csak nagyobb szenvedélt ne adjon az Isten, mind ennek a félliternek a kiszolgáltatása!

Mondom így indult a beszéd. Aztán alkalmas irányt kapott a Bátor, meg az anyja felemlítésénél és igazi medrére találva folydogált, csordogált a szó. Akár a félliternek. Mert azok is megszapordtak. Jó toroka és jó beszélőkéje volt a kupecnek is! Gyura bácsi is svungba jött. Elannyira, hogy mikor a pincér jelentette, miszerint foghat már, odaszölt

— nono, csak egy kis beszédem van még a cimborává! Hanem hajja maga, vihet nekik egy féllitert!

Odabenn nevetve fogadták a választ, de ezért készült a jegyző

— Gyura! Esteledik!

Gyura bácsi visszaszölt

— Oda se neki. Csak fogyasszák el azt a féllitert tekintetes ur, mer azt majd én fizetem!

Nem is hallotta már mit válaszoltak bentől, mert a kupec valami nagyon alkalmas lóvásárlási ügyet mesélt neki.

Közben a zenekar is cincogni kezdett. Tíz óra volt. A félliterek számát Gyura bácsi se tudta már.

Odabenn felállt a társaság. Fizettek. Gyura bácsi számláját a jegyző fizette. Kissé meghökkent a félliterek számának hallatára és komoly képpel sietett a kis szalába.

— Gyura, gyerünk! Rossz az ut tud hatja!

— Nono, édes jedző uram, ugyis mind kedves szomszid ur menten menünk, csak még ezt a féllitert.

— De csikóval vagyunk Gyura! Meg azok a szegény lovak!

— Az én lovaim!? Az én csikóm!? So-se féccse azokat! Az előbb nézte a komám is őket, aszongya, hogy meg is lehet nézni azokat!

A kupec erősködött, hogy valóban páratlan jószágok.

A jegyző dühbe gurult

— Gyura, a teremtésit most már elég Gyerünk!

A kupec elhallgatott. Gyura bácsi is. Fölkászolódott és kiment befogni. Aztán újra visszajött. Jelenteni, hogy be van fogva. De hogy a cigányok már rákezdtek, hát odakiabált a pincérnek

— Feri, az anyád még egy féllitert!

De a jegyző leintette.

— Elég lesz egy pohár is!

Az ember meghunyászkodott. Szótlanul hajtotta fel egy kortyra a poharat. A jegyző már a kocsin ült.

— Jedző ur! Csak még egyet! Bár még egy nótát!

— Ne komédiázzon, gyerünk!

— Hát jó van! De az én pizembü én parancsolok! Azzal dülöngélő, de elszánt lépésekkel indult vissza a bandához

— Netek! Oszt marsot huzzatok mikö megindulunk!

A cigányok ki is álltak az udvarra és rázenőitettek a marsra a Bátor csikó nem esekély riadalmára.

Feles Gyura nagyot rikkantott kettőt, kezébe vette az ostort, aztán megemelte a kalapját és annyit mondott esendesen

— No Jézussegíj!

Aztán megindultak Alsópatak felé.



A Reggeli Újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső bácsi

Ismeritek őket?

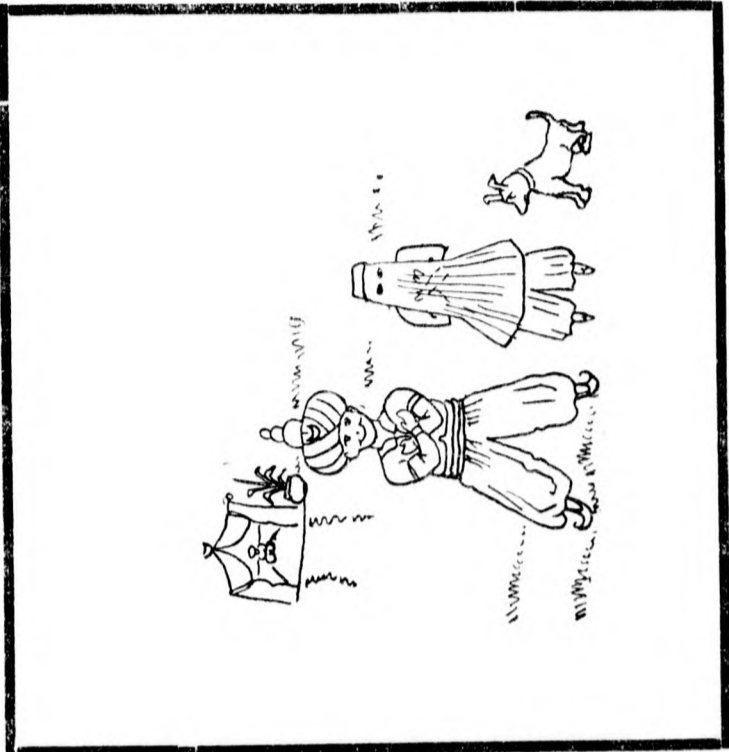
Hát ez meg miféle fura-gyura népség. Bugyis fiu, kutyus, meg egy török szépség. Amibár a hölgyemény hosszú fátylat kötött, Mégis tudják ki van, a nagy fátyol mögött.

Persze, hogy Petiek állnak itten sorban, Turbános kobakkal, szép török böcskörben. Struce ur hátán annyit nem hiba futott, A három hű barát most jó sorba jutott.

Fessétek ki a képet izlésték szerint. A testményt azután küldjétek el a Tünderország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb testményt küldi be, a novizsádi Union Cukorkáizlet csokoládéját nyeri.

A testpályázat szabályait nyertese a szubotical Ruff cukorkáizlet csokoládéját kapja.



Vigan novet Péter, ruhaja szép, fényes, Kati a fátyolban rejtettőn kényes, Csak Pajtás szomorú, búson ló az orra, Könnyes szemmel tekint Eftendi Petorra.

Bizony szegény Pajtás, akárhogy is vágyol, Néked nem jár turbán, se böcskör, se fátyol, Akarhova vessen is az élet ária, A kutyát mindenütt, csak kutyasors várja.

A beküldő neve és címe:

desur vivómeszter barátja előtt egyszer elmesélte, hogy van neki egy ügyes juhásza, aki botjával mindent úgy eltalál, hogy csuda. Egyáltalán nem lehet hozzáférni, ha bot van nála és senkit sem akar a közelébe engedni. A vivómeszter nagyon fagadkozott, hogy ő bizony jól elpátlóli a juhászú a kardjával.

A földesur ráállt a tréfára és kivitte a vivómesztert a lanyára. A vivómeszter vivókarddal volt felszerelve, vivóruhában, a Pista juhász csak egy ezernyében, nagy juhászbotjával a kezében. A vivómeszter elkezdett ugrálni és néha bizony jókat vágott kardjával a Pista hasára, mellére. A földesur isz nyuan szégyelte magát, oda is szólt a juhásznak: — No mi az Pista fiam, hát hagyod magad?

Erre a Pista elcsodálkozott és csak azt mondta: — Hát nekem is szabad?

Ezzel megmarkolta a botja végét és olyat susvasztott a vivómeszter fejére, hogy menten befeljeződött a verseny, még pedig a juhász győzelmével. Ti is így jártok a rejtvénybajnoksággal. Rövidesen rájöttök, hogy nincs benne semmi rendkívüli dolog, csak meg kell fejteni a rejtvényeket úgy mint eddig és máris résztvesztek a bajnokságban, amittől most annyira féltök.

Eskü Lia. Kedves Lia-Mia jól irtad te le a nevedet? Nem „Eskü”-nek hívnak téged? Kérdeztek csak meg az apukádat.

Szviderszki Tjbor és Béluska. Irjátok meg, hogy Beszarábia melyik részén jártatok? Mert azt a tájékat én is nagyon jól ismerem, éppen eleget jártam tenne keresztil-kasul. Igaz, hogy az nem a tiétekhez hasonló szünidei kirándulás volt, hanem muszaj-séta, katonagulyában. De azért sok érdekset láttam ott, többek között egy nótára is megtanítottak az ottani parasztlányok. Úgy kezdődik, hogy: „Csorna rípa viorana haj-haj”...

Mészáros József. Örülök, hogy megtanultál hagedülni. Legközelebb, ha Temerinbe jövök, elmuszikálod majd az a nótát, hogy: „Szép a babám, nincsen párja, libe, libe, libegő a járása”. Keresztrejtvényed sozra kerül, de ha nem haragszol meg érte, kijavítom az egy vízszintest, mert abban azt írod, hogy az „Inci” férfi név. Már pedig én úgy tudom, hogy az Inci az másképen Irént jelent. Attól félek megharagszanak ránk a Tünderország Irén nevű olvasói, ha azt állítjuk róltuk, hogy férfiak.

Herédi Béla. Nagyon szép tiszta az irásod, de én akkor sem haragszom, ha pacásan küldöd be. Annyi koca érkezik hozzám a gyerekek leveleiben, hogy ha valóban koca volna a sok paca, úgy száz évre el lennék látva hurkával és kolbással.

Ackermann Miklós. Kérd meg a Guszti bátyádat, hogy javítsa ki a keresztrejtvényét. Nem olyan nehéz feladat az, egy ügyes gyerek számára. Az idegen szavakat azért igyekszem elkerülni, mert nagyon kevés olyan kifejezés van a világon, amire a magyar nyelvnek ne lenne megfelelő szava.

Vörös István. A rejtvények közlésének az az egyetlen feltétele, hogy a rejtvény jó legyen. Min-

denféle rejtvényt elfogadok, amely alkalmas arra, hogy a gyerekek megfejtéshessék.

Petrovics Bözsike. Attól, hogy naponta kétszer jársz iskolába, meg fejtéshessz a szerkesztőségbe. Annyi kislány jön fel hozzám állandóan a szerkesztőségbe, hogy sokszor még a saját hangomat sem hallom fölük. Pedig ők is naponta kétszer járnak iskolába.

Varga Teruska. Rég tagja vagy te már a Tünderországnak. Miért iratkozol be újra?

Tóth Rózsika. Nem tudom, hogy milyen „újság-szerkesztő ur” ígérte meg neked, hogy könyvet fogsz kapni, mert én tudtommal még — sajnos — nem beszéltem veled. No de nem baj, azért a könyved megkapod, ha továbbra is szorgalmasan beküldöd a szép festményeket.

Komáromi Tamás. Egész nyugodtan küldhetsz megfejtést a Tünderországnak. Nálam sokkal „öregebb” fiuk és lányok is olvassák a mi kis újságunkat.

Kovács Liduska és Janika. Édesapátok elhunytával őszinte részvétemet küldöm nektek. Kissé túl korán megtanított benneteket az élet a szenvedésre. Kívánom, hogy később kárpótoljon boldogsággal az ért a méhetetlen fájdalomért, amit apátok halála felett éreztök.

Szelko Mihály. Örülök, hogy alkalmazást találtál és helyeslem azt a választodat is, amit a tanfolyam igazgatóságának írtál. Sőt az sem lett volna baj, ha megírod, hogy pillanatnyilag nem tudsz anyagi áldozatot hozni, de hajlandó vagy a tanfolyam elvégzése után ledolgozni azt az összeget, amennyibe kiképzésed kerül. Majdnem minden nagyobb intézetnek vannak ilyen növendékei, akiket az végeznek megtartanak addig, amíg leszolgájják tanítványaik költségeit. Feltétlen közzöld velem a leveledre érkező válasz tartalmát.

Balázs Piri György. Szóval olyan jól tudsz aludni Gyurka, hogy még a Petiek kifetéscére szánt időt is átaluszd. Én nem tudok oly jól aludni, mint te, de azért a mulkor mégis érdekeset álmodtam. Szubotican jártam és éppen azon gondolkodtam, hogy nagy munkában lehet mostanában az én Gyurka barátom, hiszen ezen a héten még nem küldte el Tünderország megfejtését. Ahogy így gondolkodom, hirtelen rettenetes dörömbölés tít meg a fületem. Jobban odafigyelek, akkor jövök rá, hogy nem ágyudörgés az, hanem valaki horokol. Éppen meg akartam nézni, hogy kinek a háza előtt járok, de a nagy horoklásra hirtelen felébredtem és így nem nézhettem meg, hogy ki a horokló. Leveledből most megtudtam, hogy te voltál... Ugylátom jól kipihentet magad a nagy alvásban mert festményed valóban gyönyörű, ki is ragasztottam a Tünderország kiállításán.

Antunovics Rózi. Cseh Laci, Eski Lia, Erdős Bella, Fischer János, Herédi Béla, Juhász Jami, Szántay Pál, Streharaki Miletka, Vörös István. Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tünderország táborában. Aki közléteket eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

iskolába vezetni. Hát ezentúl többet én nem kukorékolok, legyen a házban örökre sötétség. A kis kakas úgy is tett, ahogy elhatározta. A szemét le nem hártyta volna a világ minden kincséért sem. Az egész éjszaka virrasztott s már előre örvendétt, hogyha eljön a pirkadás ideje, ő nem kukorékol s így nem lesz hajnal, hanem sötétség s így a házban ember sé állat nem ébred fel.

A kis kakas úgy is tett, ahogy megfogadta. Azonban egyszer csak az vette észre a szemétdomb tetőjéről, hogy anélkül, hogy kukorékolni volna, hirtelen derengeni, majd hajnalodni kezdett, az égen a nap is megjelent s egyszer csak hirtelen világos lett. A ház népe fölébredt. A gyermekek már az udvarban a kut mellett mosakodtak. A cica már nem leselkedett az egérre, mert megkapta a friss tejet. A kutya pedig a tehénnel együtt a legelőre ment. A gazdasszony si mári javában végezte a mindennapi munkáját.

Igy tudta meg a kis kakas, hogy nem azért lesz hajnal, mert ő kukorékol, mert ime ha nem is kukorékol, eljön a pirkadás, a reggel, eljön a nap-sugár, a világosság, amely felébreszti az állatokból az embereket, de za állatokat is.

Azóta pedig a kis kakas sem haragos, sem bosszúálló, sem bítszke, mert a napsugár megtanította, hogy a kakas sem több a házban, mint a tehén, a cica és a kutya.

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megfejtések a Tündérrországi szept. 24-i számából

Retüregrejtvények: 1 Kétpupu leve, 2 Sötétség, 8 Szerfelett, 4 Kötélancos, 5 Hatvan, 6 Katona.

Szélmalom-rejtvény: Kaposvár.

Pótló rejtvény: Szenásvy Karsai.

Rejtett nevek: 1 Jakab, 2 Tamás, 3 Máté, 4 Piroksa.

Keresztrejtvény: Vízszintes: 1 Akasztófa, 8 Kócsár, 11 Asa, 13 Ur, 14 Erő, 16 Eb, 17 Sváb, 18 Satu, 19 Z O, 20 Láz, 22 É D, 23 Tse, 25 Óta, 26 Leves, 29 Szarajvo.

Kocka-rejtvény: 1 Liba, 2 Ilos, 3 Boka, 4 NAK, Mi ez? El.

A hibakereső pályázat megfejtése

A Tündérrországi mesében több szót kizárkárva fordítva nyomunk s a gyerekek feladata, hogy kikeresse a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat azután beírják a „Megfejtés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik postán Dezső bácsinak, vagy bedobják a szerkesztőség postafiókjába lehetőleg szerda estig, de legkésőbb csütörtök reggelig.

A máltiheti Tündérrországi ezek a fordítva nyomtatott szavak fordultak elő: Gyan, sé, kacs, si, gye, gyu, za, ed, gem, za, men, gyoh; za; si; sé, gyan, gyoh, gyu, si, men, gye, gem, kacs. A multvasárnapki hibakereső pályázat nyertese

Bálint Antal. Könyvtármát postán elküldjük Te-
merembe.

A rejtvényeket egészben vagy részben megfejtették, szép festményt küldtek be:

Freund Margitka és Rózsi, Antanovics Rózsi, Gerjch Béla, Vörös István, Sárosi Vilma, Sárosi István, Vig Miklós, Bálját Antal, Jung Zolt, Ackermann Miklós, Herédi Béla, Kler Ilonka, Zsóhar Irénke, Schwarz Évke, Rápoly Erzsike, Ambrus Bözsike, Majoros Irma, Mészáros József, Szántay Péter, Szántay Pál, Stefkovics Jani, Tóth László, Deifár József, Isay Laci, Putz Ilonka, Reszely Karesi, Kurin Lajos, Brückner Samuel, Kurucz Lajcsi, Csizmar Józsi és Mancsika, Eskő Lia, Katona Imre, Katona Manca, Zahner Irénke, Gál Gyula, Sztreharszki Milecka, Takács Bözsi, Borus Juliska, Mókus Terus, Vigi Katjica, Diósy Ilonka, Fischer János, Hambalko Antjka, Kanyó Matyi, Kikindai Vera, Schaschek Irma, Schaschek Marci, Vén Rózsi, Kapos Ant, Pencz Sanyi, Lehoczy Lidjke, Jenev Lajos, Téglás Gréti és Pisti, Weisz Pisti és Dódi, Kamrát Kató és Józsi, Hajdu Gizike és Mariska, Ferber József, Kurucz János, Kovács Klárka, Szauser Annuska, Kovács Gizike, Szviderszki Tibor és Béluska, Petrovics Bözsike és Mariska, Bözső Dezső és Géza, Papp Mihály, Komáromi Tamás, Raffai Jucika, Szelko Kovits Mancsika és Amálka, Bám Kamilla, Hódi Iluska és Jenő, Thurzó Klárka, Thurzó Lacjka, Weisz János, Jávör Gábrilla és Erzsike, Zsagar Ernő és Kató, Varga Teruska, Fodor István, Körmendy Gizella, Kinder Béla és Rózsi, Nóta Ilona, Drégány Ilona, Lavás Kató, Németh Juliska és Irénke, Nagy Sanyika, Dorobity Gyuszi és Kató, Nagy Csirók Erzi és István, Sziget János, Kovács Liduska és Janika, Fúrjes Teruska, Nagy István, Lépes Laci és Tibi, Klajcs Margit, Balla Ilonka, Galkó Annuska és Lacjka, Istók Bandi, Baksa Sárka, Balázs Piri György, Horgosi Dezső, Erdélyi Mária, Nagy Vilma, Apró Laci, Adriacsak Margit, Gábriel Aca és Ilonka, Weber Mária, Burány Irma és István, Bittó Sándor.

A sorshuzárnál Csizmar Józsefnek és Mandinak (Báthory 52) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Petrovics Rózsi és Mariska (Mokranovac u. 35) a noviszádi Hering Studio fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Kanyó Matyi a szombori Vig Ito szalva fényképre szóló utalványt ottani szerkesztőségünkben vegye át.

Petikek kifestésért Barus Juliska (Obor 101) a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegye át. Takács Bözsi (Kuliyann u. 1) a noviszádi Foto Boulevard fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Török István a szubánci Raff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át. Burány István könyvtármát postán küldjük el Beogradba.

Petői Sándor életéből

Akik az írásmat olvassátok, talán mind, mind ott jártok iskolába, ahol drága születek laknak. Nektek nincs rideg lakások és kijárja a jó étel. De azelőtt, amikor kevés városban volt nagyobb iskola, a gyerekek augusztus végén bucsút vettek a szülői háztól s elmentek idegenek közé... Elmentek, mert tanulni akartak. Így kerekedtek utra a Petrovics-gyerekek is: Sándor meg Pista. Sándor már járt Aszódon, ismerte minden kövét, de Pista először ment az ismeretlen helyre...

— En edes Istenem — sóhajtott Pista, — miért is kell oly messzire mennem?

Busan ült a gyerekek a bakon, könnyes szemmel nézte a tájat.

— Sose busulj, öcsém, — szólalt meg Sándor, — velem vagy. Nem kell félned. Avagy a tanár urtól rettegsz? Majd elviszlek hozzá... megmondom, hogy az öcsém vagy. Meglátod, barackot nyom a fedre. Aztán elvisszlek az aszódi rétekre. Csodás rétek azok! Ott majd kedvünkre játszhatunk...

Pista szomorú szemével bátyját figyelte és amint za beszélgetett, lassanként el is felejtette az otthonról rettegsz. Sándor tréfás beszédére jóízűen nevetett.

Eleg viáman értek Aszódra. Nem volt ám nyugtató a hukaak. Ahogy bekapták az ételt, ucu vesd el magad: kiróhantak a rétre. Igaza volt Sándornak. Csodásak voltak a rétek. Tömegtelen virág nyílt rajtuk s felettük kéklő ég ragyogott.

Az aszódi rétek nemcsak Sándornak tetszettek, hanem Pistának is. És hovatovább többten szaladgáltak, játszottak... Pista egyszerre kac magára maradt. Virágot szedett, Gondolta, odaadja majd a kosztos nének... Ment-mendegélt, le-leharjót és tépdeste az illatos virágot...

Bizonny, ilyen rétek, ilyen csodaszép, színes vadvirágos mezők nem voltak ám a homokos, poros Kiskunságon. Ahol csak pár esenvész akác bóbiskolt álmosan az égető napsütésben és a gyér, kiegészített fű közül csak holmi kóró, királygyertya meg számartóvis nyújtogatja nyakát az égnek. Legfőkézebb, ha kosza ördög szekeret kerget a szél.

De kicsoda dübörgés közelidük? Vihar? Egi háború? Még annál is rosszabb. Pista lába gyökeret vert. Feljé gye bika törtétt. Bizonny, ijedében kiejtette kezéből a virágokat...

— Ne fejj, Pista! — csengett a fülebe.

Pista a hang irányába nézett: Sándor volt. Kezében botot vitt.

Micsoda merészség ez? A vézna fiu szembeszáll a hatalmas bikával?

Nem a vézna fiu szállt az állattal szembe, hanem Sándor bátorsága. Nem ijedt meg senkitől, semmitől...

Méreszen a törtető bika ujjába állt. Botjával hadonászott és ahogy csak bírta a toroka; nagyot kiáltott.

— No, vége Sándornak, — mondtak azok, akik messziről nézték a jelenetet.

Dehogy is volt vége a fiúnak! A bika a nagy hangra, a bátor dobbanásra úgy megijedt, hogy sarkon fordult és visszafele futott...

Sándor el is hájtotta a botot. A játársótársak csakhamar közrefogták a kis fiut és balra-jobbra dicsérték, de Sándor csak legyintett...

Nem szóló és mégis mintha ezt mondta volna: Szembeszállok mindenkivel, még egy sereggel is...

Amikor alkonyodott, hazafelé indultak. Pista hozzásimult bátyjához... eddig is szette teste testvérét, de most még jobban...

Gyerekek, figyeltem!

Ma megkezdődik a rejtvenyudajnoksg

A Tündérrországi multvasárnap számban már kezdtem, hogy ma kezdődik a Tündérrországi rejtvenyudajnoksg. A rejtvenyeket epuy kell megfejteni és beküldeni mint eddig. A megfejtéseket ráírjátok a „Megfejtés” szelvényre, a keresztrejtvenyt pedig vagy kivágjátok a Tündérrországból, vagy pedig külön papírra ráírjátok a megfejtéseket sorjában előbb a vízszintes, azután pedig a függőleges számok megfejtését. Ujólág figyelmeztetlek benneteket, hogy ne feledjétek el a neveket a megfejtés alá írni, mert anélkül nem tudhatom, hogy ki a beküldő és így az illető nem kaphad pontot.

Az elert bajnoki pontok számát a Tündérrországi jó vasárnap számtól kezdve közlöm. A rejtvenyudajnoksg eredményét a Tündérrországi kétrásonyi számban hirdetjük ki, ugyanakkor osztjuk szét az ajándékokat is a legelső úzenőt, vagy husz megfejtő között.

Addig is természetesen minden vasárnap jutalmazzuk a festmények és megfejtések beküldőit épuy, mint eddig. Úgyjeltek arra, hogy a megfejtések legkésőbb csütörtökig beérkezzenek hozzám, mert a később beküldők elert pontjait csak a következő Tündérrországi számban közölhetem.

Telát gyerekek hegyezették fületeket és csukázatok! Bár legjobban azt szeretném, ha tintával írnátok a megfejtést, no de az sem baj ha ceruza val írjátok, csak arra ügyeljétek, hogy írásotok el is tudjam olvasni.

Legszébb szüneti élményem

Írta: Zahner Jenke

A szép vakáció elmúlt és újra nagy kedvvel és szorgalommal fogok a tanuláshoz. Az idei szüneti keltetésem telt el pedig itthon a mi kedves étandókon töltöttem el. A barátaimmal labdáztam és uszunk. Komoly uszóversenyen is résztvettem amilyen a 2. díjat nyertem egy ping-pong ártól.

A rossz idő helyével megszűnt a strandolás és a vasárnapokat kirándulással töltöttem el. Vasárnap a kiránduló vonattal Beogradba utaztam. Először megéreztem a Kalmegdánt, ahonnan szép kilátás nyílik a tájra, ahol a Száva a Danába ömlik. Továbbá megéreztem a város nevezetességét és később kimentünk a Topesidrebe. Ott láttam a régi királyi palotát, ami ma múzeum. Vasárnap után meglátogattuk az egészségügyi kiállítást, amelynek udvarán a beográdi angolkert volt.

Itt minden szórakozáson résztvettem, amely a legkellemesebb szüneti élményem volt.

A kő és a porszem

Nagy kődarab hevert az út mellett. Hatát, oldalát belakarta a por, ami nem is tettszett seho, yan se ökelmenek. Roszszalását hangos szóval meg is jegyeztem: — Te moskos por, kotródj! Je rólam! Elcsúsztál szép formámat.

— Csöndesebben, kőbarátom. Nincs okod a zsírítólésre, betevékenedésre. Vagyok én olyan legény, mint te!

Már csaknem hajbakaptak, mikor egy vándordák toppant elébük. Eppen ott állt le előtük a füves árokpartja.

Megörült ennek a két pörlekedő. Azonnal felkérték igazságtevésre, ki ér többet, a kő, gyar a porszem?

A diák hamar készen volt a felelettel: — Ezen kár vitakoznotok. Természetes, hogy a kő hatalmasabb, erősebb, értékesebb. A por mindenkör csak hirtvány por maradt, akit mindenki csak szidalmazni tud.

A kődarab tapsolni, nevelni kezdett örömben.

Ebben a pillanatban erős szél kerekedett. A diákverek szeme tele lett porral. Akaratlanul is szeméhez kapott, gyóh a sirtó, fajtalmat okozó porszemet kiderzősítte.

Megszólt akkor a porszem:

— Ugy-e, hogy a hirtvány porszem is képes arra, hogy a szemedet becsúskásra kényszerítse!

— Lám, lám, még a porszemben is van erő, annak is megvan a maga értéke, — mondyogta elismerőleg a diák.

ŐSZ

Almos és farsad lett a nyár tündérszonya, hucsat inett virágok, erdők, mezők s lassan, észrevétlenül elment egy hónap.

Megával vité a nap forró sugarait, a virágok kábitó illatát és mindent, ami varázslatosra széppé tette a nyarat.

Es megjött az ősz!...

Hirtvány selegyemha sáhogott rajta, arcán bánatos mosoly állt.

Az emberek, azok a hatátdatlan emberek dühös rossz kedvvel fogadták.

— Elment! Vegye a szép nyárnak!

— Ugra itt ez a csunya ősz! — mondogatták haragos, bosszanhódó ábrázattal.

Az ősz megfocósító, álmódzó szemmel tekintett körül a mindenségben s hozzáfogott a nagy munkához, mely őreá várakozott.

Ha tudnátok, hogy a szép szomorú tündérszönynek mennyi gondja-dólya, tenyáka van, nem haragudátok olyan nagyon rá s talán az ő szép arca sem volna olyan szomorú és szeméiben sem esillőgának a fájdalom könyvei.

Ő a természetnek olyan édesanyja, ki megmosdítja, megfésli, levelezeti és pin-mi, aludni küldi az ő farsad gyermekeit, az erdeket, a gyümölcsöt terhes fákat, a sok tarka virágot, apró füvesket és mindent, ami a nagy mindenségben él és lakott és várja az áldott pihenést.

Oh! Ha ti tudnátok, hogy ezek a hangtalan, társas növények mennyire örülnek az ősznek!

Anyai szeretettel hajlta fejüket az álmot hozó pihenésre, őik meg öleli karjaikkal tapsolnak örömben s sutlogva hátalkodnak za ő jövevényük.

Ne gondoljátok, hogy könnyű dolga van az ősznek!

A nap forró sugarai sirtóra égettek a fák lombját s éreitre a gyümölcsöket, melyekkel ugyan nincsen sok dolga, mert a legkisebb szellőre is a porba hullanak, de vannak erős edzett levelesek, melyekben él dacosan-vágyóda az élet, ezeknek bizony néha szelvihar kell, gyóv megszáradtásuk a farsad fákát terheltektől.

A füvesek is megdömnedve, szemcséiket lecsukják, megsárgának és színtelené, holtá válnak, de kacs a felesleges részelt, a gyökerek, a dolgozó szívek, plénni, aludni tennék.

Es mikor minden kopasz, minden alszik és mikor már mi nagyon haragszunk, hogy elnyve, ez az ősz, de elpusztított mindent! — akkor az ősz szomorú, szép tündérszönya halkan elávozik, szívében nyugalommal és boldogsággal, mert csak ő tudja és ő érti meg a természet nyugodt, szép álmát!

A gyerekek jó mondásai

Az iskolából

Tanító bácsi: — Mi a kedvenc ételéd Jancsi? Jancsi: — Az uborkasültés. Mert ha azt eszem akkor beleg leszek és nem kell iskolába menni...

Tanító bácsi: — No Pista mond el, miért járunk az iskolába? Pista: — Mert muszáj!...

M. Pistát a neje magával vitte Mali Jánosról Szabolcára látogatába. Seta közben a Kakas-iskolához érnek, mire neje megmgyarátza Pistának: — Látd ez a Kakas-iskola. Erre Pista csodálkozva kérdi: — Hát itt még a kakasok is járnak iskolába?

Trebatitky Sanyika apokájával az ocean sétált, közben tehensordával találkozunk. Sanyika nézi a kultúrbézsztűt teheneket, majd így szól apukájához: — Ugye apukám a fehér tehene adták a tejet, a feketék pedig a kávé?...

Daniel Józseka is nagyon szereti a cukrot. A mulkor jól viselkedett, mire anyukája megengedte neki, hogy a cukorkartólól vegyen egy kis porcukrot. Józseka barátunk egy két kevertt és azt narlogatta a cukorba és nyalogatta. Anyukája risszolt: — Megvágód a szád, nem tudom nézni, hogy késsel eszed a cukrot. Erre Józseka így válaszolt: — Majd bemegyek a másík szobába és ott eszem tovább, ahol te nem látd...

A. Lenka a kerben nem épen jószaga virágot mutat apukájának: — Szagld csak meg Apukám, milyen jó illata van. Apukája megszagolja és mondja: — No nem épen valami nagyon jó szaga. Erre Lenka így válaszolt: — Talán nem jól szagoldad apukám?...

A haragos kiskakas

El se hiszitek nekem, hogy nemcsak az emberek, hanem a kakasok között is akad hirtelen haragó természetű, sőt talán olyan is, mint a mi kakasunk akiről ezt a mesét mondom el, aki nemcsak haragos volt, de bosszúálló is. Elmondom hát nektek a mesémet arról a haragos, furcsa kis kakasról. Egy virágos sík falusi házban élt-degelt a haragos kakas. Egyedül kaparvált a szennédombon, mert a házban aprójszig kivül nem talmas asszony volt, a haragos kakasin kívül volt egy tehene, egy lva, gye macskája és egy kutya. A kakas amellett, mint ahogy mondan, haragos, bosszúálló, még bészke, gógos is volt. A többi állattal nem barátkozott, mert magát mindig egyenkül különönek, szobnok, okosbna és hős-nosbna tartotta. A lovacka minden reggel, minden este illentudóan közöndtette a mi kakasunkat, ő azonban úgy felt, mintha nem is hallotta volna. A többi állatot sem becsülte sokra, de különösen haragudott a fehér gímszofára. Nem is esoda, mert mi tagadás, a fehér címszoica sem szerette a haragos kakast. Ha csak tehetett, bizony alap an megkergette. Finott is töle riadtan a kakas. Egyszer egy este a macska találkozott a kakassal s elkezdte kergetni. A kakas egyenesen az udvarról, mert a konyhaajtó nyitva volt, be-szaladt a konyhába.

— Uccn neki, vesd el magadt! Fogd meg, fogd gem, — biztatta magát a fehér gica és futott, ahogy csak tudott a kakas után. A kakas kukorékolt, a szaladt a konyhába. A nagy larmára a szobából kijött a gazdasszony is és mit tehetett egyebet, a macskát is, a kakast is seprővel kergette ki a konyhából. A kakas kiszaladt a konyhából, de a macska mindemitt a nyomban volt. A kutyával együtt lekütd a kútya, aki már az igazak által adta. A kakas kukorékoltására, a kútya felébredt, ezután körülnézett, meglátta a megriadt kakast, hát bizony ő sem volt rest, elkezdte a kakast kergetni. Most már jobbról meg a cica kergette a kis kakast, aki egyét reptt és odévalt a szennédomb kelli közepén. A kútya visszament a kútyához és folytatta az átvást, a macska pedig szegelte magát, gyóh a haragos kis kakas tulajárt az eszén és fehéppilt a szennédombra, ezért lassan cammogva visszament és a konyha ajtajára meg sem állott. A kútya csakhamar elaludt. A cica is csakhamar ellefette a haragos kis kakast és macska módjára elkezdett nyafogkoni és aztán elcsendesedett. Lesse, várta hátha véletlenül a keso est sőtét homályban arra tévedt egy kis egérke. A varva-vant egér az alon nem jött, a a sok futkosástól eliradt és az ajtó küszöbén nyugvóra tett. Már aludt a gazdasszony, a két kútya is, kacs a haragos kis kakas szemere nem jött alon. Nem tudott aludni. Bálódta, hogy a gazdasszonya nem vette védelembe és megengedte a cicának, hogy bekeresse a konyhába. Az a kútya katonosan fáj a kis kakasnak, hogy őt is kakergette a cicával együtt az udvarra.

— Nem — mondotta magában a kis kakas — ezerszer is nem, ezt nem hagyom annyiban, ha ami lesz, egészaladás, földindulás, de bosszút állok a gazdasszonyon, a cicán is, a kútyán is. Megmutatom nekik, — mondotta haragosan a szennédomb telejétől — hogy mit tud a kis kakas. Itt én hajnal felé nem kukorékolnék, gyu nem kelnek fel a nap es örökre sötét lenne a földön. A gazdasszonyon elaludna. Nem tudná megfektetni a tehenet, nem tudná megleletni a lovat és nem veddel hasznát sem a kútyának, sem a macskának. A gyermekéket nem tudná megleletni, feljáltatani és

Történetek a régi színészvilágból

— A világháborús színészkatona élményei —

Egy jó tanács

Amikor Beeskereken a marsbeosztás Damokles-kardja már nagyon a fejem fölött lógott s már sem kabarézás, sem színészváltom büverejé nem használt, egy hazai levél döntő hatással volt további sorsomra. Legidősebb nővérem félig humorosan, félig komolyan, az aggódó testvéri szeretet melegével ezt írja egyik levelében: „Te jó színész vagy... a mesterségedhez tartozik az alakoskodás és tetetés... egyszerűen örülj meg és jelentsd ki, hogy te vagy a dalai láma vagy a Hindenburg. Így bekerülsz egy kórházba és nem fognak beosztani a marsba!”

Ez a levél gondolkodóba ejtett. Persze, valami célirányos, ügyes botrányt kellene rendeznem, amely legalább egy időre valamelyik kórház védő bástyái közé ekelne... de hogyan és miképp? — A feladat: egy műőrültet adni, tökéletes illuziókeltéssel és naturalizmussal, amelyhez bátorság, óvatosság, kitartás és sok-sok tehetség kellett.

Es amikor egy női hajlamokkal felruházott századkapitányt neveztek ki főlényk s a gonosz törzsörmeister be akart öltöztetni a „hősi halottnak indulók” köntösébe, — tervem megérett. Alca jacta est! — Elindultam és 3 rapszódikus felvonáson keresztül, a szabadulás felé törtetve, végigjártam a „műőrült” könnyel és mosollyal teli tragikomédiáját.

Egy lövés

(Előjáték)

Színhely: Hónapos szoba. Idő: Tavasz reggel. Rozsdás, primitív, békebeli forgópisztolyból beletűzeltem a szoba menyezetebe. A lövésre berontott a háziasszony és gyalázatos, rekedt sikoltozással megakart gátolni a további lövöldözésben. A pisztolyt a szoba sarkába dobtam és megragadtam a remegő asszony kezét. Suttogva csak ennyit mondtam neki: „Megváltom a világot”. Azzal kirohantam. Piszkos pongyolában, holtápadtan, tátott szájjal bámult utánam a szegény háziasszony. — Ezzel a lövéssel csak el akartam indítani magamat.

Hindenburg vagyok

I. felvonás

Színhely: Főceai kiesi rőfösüzlet (vagy más efféle?) — Betoppanok. Vevő nem volt bent. Apró, kopasz, szakállas emberke állt a pult mögött. Nyilván a főnök volt. Ráesapok a pultra s fojtott, megfélembreztetetlen hangon kijelentem:

— Hindenburg vagyok!

A kis kopasz rám mered, nagyot nyel, ádamesutkája izgatottan szaladgál.

Most emeltem hangon, kitágított pupillákkal ismét a pultra esapok s fogcsikorgatva mondom:

— Vége a háborúnak... ezennel elrendelem az általános leszerelést!

A pult szélén, a kassza előtt kuporgott egy mumiaszerű csöpp öregasszony, aki most halálraváltan, rémült hápogással meg akart szólalni, de a begyulladt ember halán és gyorsan leintette:

— Ruhe Jetti... schweigen... m'süge... alles nachlassen...! (Hallgass... ez bolond... mindent ráhagyni!)

Aztán alázatos mosolygással felém fordult:

— Was heist vége?... de mennyire vége a háborúnak... Herr General sind Sie ganz beruhigt... csak menjen nyugodtan hazá... ez a leszerelés egy egyszerű idé — és villámgyorsan kinyitotta előttem az ajtót.

Mivel itt különösebb ellentállásra nem leltem s nagyobb botrányra már nem számítottam, még egy csunva pillantást ve-

tettem a hajlongó főnökre s döngő léptekkel távoztam.

Egy kis távolságból visszaneéztem és láttam, amint a kis kopasz a boltajtó elé sereglő embereknek az ijedségből felocsudva, lelkesen magyaráz. mutogat utánam — közben a homlokához kapkodva jelzi, hogy az idegen infanterista megbolondult.

Pánik a színházi próbán

II. felvonás

Odysseám II-ik felvonása a színházban pergett le. Akkoriban ép színészek működtek Beeskereken. Azt hiszem Mezey társulata. — A délelőtti próbák javában folytak a színpadon. — A színházudvarban pedig jelenésüket váró színészek sütkéreztek, üldögéltek a koratavaszi napfényben. Idősebb köristanók, ugynevezett apák közimunkáza pletykáltak, szerepet magolt egy fitos szépség, egy sarokban nagy hahota közben vesézték valakit és úgy emlékszem. Beeskereki habituék egy színésznőt főztek. És ebbe a tarka gondtalan milliőbe feldult arc al berontott egy színészkatona és lelken-dezve ordította:

— Gerekkek... Vége a háborúnak... Ma este fellepek Budapesten!

Általános pánik. Mindenki felugrott és tódultak utánam. Betörtém a színpadra a dolgozó színészek közé, félrelöktem egy-két kollégát és lihegve a darabhoz felszárt, kasírozott telefonhoz rohantam: „Halló Budapest!” — Felesőngtettem az összes színházakat. A kollégák megilletődve hallgattak a nők könnyezték de ezalatt valakinek az a remek ötlete támadt, hogy a közeli „Róza” kávéházból felhívta a ludolf kaszárnyát.

Csakhamar előállt fiakerrel egy őrmester és a színészek bucsuzó kapacitálása közben, atyai gyöngédséggel betuszkolt a kosiba.

— Menünk a Budapest, auftreten! — vigasztalt az uton a jó sváb őrmester, de én már belül ujjongtam és robogtam a cél felé.

Másnap az őrmester gondos fedezete mellett Temesvár felé vitt a vonat. Az őrmester az egész uton udvarias volt, szörnyen respektált, többször megveregette a vállamat és elismételte:

— Nur ruhig... Menünk a Budapest, auftreten!

Igy biztatott az őrmester, akinek a zsebében már ott volt a jó öreg „Befund”, amely szerint: „Zur Konstatierung seines Leiden, abgegeben Temesvar, Garnizonspital Nr. 21.

Garnizonspital 21

III. felvonás.

Este érkezünk Temesvárra. Az őrmester hivatalosan átadott a hatalmas kórház idegosztályán és visszautazott. Most egy felejthetetlen éjjel következett, beteg kezelés és megfigyelés alatt álló katonák között. Az egész éjszakát egy hosszú, gyéren világított, keskeny folyosó egyik ablakmélyedésébe dőlve virrasztottam át. A száz és ötven százalékos bolondok egész éjjel nyugtalanul le s fel futkároztak, kíváncsian meg-megálltak előttem s patkány-szerű fürgeséggel fürkésztek az arcomba. A zsebeim tele voltak narancsal és más rágnivalókkal. Néhány ijesztő külsejű betegnek a kezébe nyomtam egy-egy narancsot, amire pár perc múlva már vagy huszan zsibongva tolokodtak körém. Amikor az élelem kifogyott, ijedtemben pénzeket kezdtem kiosztani. Egy zörgőcsontu bolond akinek egy nagy ezüst pénzt esusztattam a zsebébe, elszaladt és pár lépésnyi távolságra állt, a mutogatva a szájköszögét.

sainak, miközben esufondárosan bökött felém: „Ez bolond!”

De a nagy zajra felfigyeltek az örök és elnémult a pokoli folyosó. A drótkosárban égő homályos villanyfények nemsokára kialudtak. Hajnalodott.

Vannak emberek, akik ritka bélyegeket római pénzeket, antik vázakat, márkás festményeket, galambokat, rovarokat és más efféléket gyűjtenek. A garnizonspitalnak volt egy főhadnagy orvosa, aki mint osztályvezető, megfigyelésre és minősítésre beutalt művészeket gyűjtött össze egy külön teremben. Ez volt a bizalmas néven nevezett „Künstlerabteilung”.

Az osztályorvos nagyműveltségű, szép lélek, szívember, egy europér volt és az volt az elve, hogy a gondnal összeválogatott művészanyagot minél tovább együtt tartsa a kórházban, amíg a törzsorvosi vagy egyéb komoly felülvizsgálatok szét nem robbantották a különleges, bizarr ensemblét. Ebbe a rendkívül kényelmes és gondosan kiszolgált terembe csak színész, író, festő vagy más speciális művész kerülhetett be, az ugynevezett polgári foglalkozású elem csak kivételesen, vagy külön protekcióval.

A folyosón eltöltött kínos éjszaka után én is bejutottam a kórházi Edenbe. Itt találkoztam Lugosi Bélával, a Nemzeti Színház békebeli, ilju szerelmes színészével, aki ma Amerikában arrivált filmnagyság. Fejtábláján az ágya fölött szakkifejezés jelezte a betegséget: üldözési mániá. Továbbá itt volt dr. Lukács Béla operacénekes: kezdő paralízis. Franyó Zoltán író: általános ideggyöngeség. Az „Abteilung” legjobb figurája egy elhízott, téglavörösarcú cseh komikus volt. Pocak, görbe láb, apró száj és bábuszemek. Ő volt „a kis elmegyöngö”. Sajátságos, idétlen nevetéseivel mindenkit meztelenített (csak bennünket nem!) — Lugosi néha éjjelente láthatatlan remekkel harcolva felugrott az ágyán és végigjárt egy kis „üldözési mániát”. Azonban dr. Lukács és Franyó gyenge színészeknek bizonyultak, produkciójuk a műkedvelői ön alul maradt. Csak egyetlen igazi száz százalékos bolond volt köztünk, egy osztrák származású ujságíró. Ez szegényke egész nap az ágya szélén güreölt és reggeltől estig bolhabetükkel róttá a verseket. Kétszámra állt az ágya fölötti poleon a fogalmazó papiros. A kész verseket heves tag lejtésekkel, ijesztő mimiákkal, fennszóval önmagának olvasta fel de sajnos nekünk is végig kellett hallgatnunk. Rővidesen közös akcióba fogtunk és ezt a jobb sorsra érdemes komoly bolondot kiintrikáltuk a szobából. Néha helyszüke miatt egy-egy intelligens polgári cuvakstot is kaptunk és így került be hozzánk egy érdekes beteg, aki földim volt. Nagyon kicsi, sovány, vékony hangu, mozgékony ember, uri szabó — a „kecskeség” összes hagyományos, groteszk tulajdonságaival. Nagyioku ideggyöngeségének egyik különös megnyilvánulási formája volt, hogy leküzdhetetlen, gyötrelmes undor és istőzés fogta el „a megmeztelenített férfin” láttára (Idiosziukrázia!) Érezte-e komolyan, vagy csak szimulálta, esetleg tulozta ezt az undort, — mindegy volt. Mi megbeszültük benne a kínalkozó humort és pompásan mulattunk az ideges kecskén. Höl az egyikünk, hol a másikunk észrevétlenül elébe állt és komisz vigyorgással, ugratva mutogattuk meztelen mellbimbóinkat. A szabó ilyenkor panaszos, mekegő sirásba tört ki, undorral elfordult és így fenyegetődzött:

— Nicht, nicht zeigen!... Ich melde den Herrn Doktor!

Persze általános bódult röhögés következett. Még az osztályorvos is diszkréten mulatott rajta.

A „Künstlerabteilung” híre lassan kiszivárgott a kórház falain túl. Osztályorvosunk sokszor hozott vendégeket és valamifurcsa büszkeséggel, egyenként konferált be bennünket. Egy párszor idegen orvoskollégákkal jelent meg és ilyenkor latin szaknyelven beszélt, ömlött felénk. Bambán

néztem az orvosokra, úgy éreztem magam, mint egy viviszekciós tanulmány-hulla az egyetemen.

Persze az apróbb házi felülvizsgálatoknak se szeri se száma nem volt. A vizsgálatokhoz már óriási gyakorlattal vetkőztem neki. A legiorgalmasabb párisi áruház próbakísaszonnyai sem ütöztek, vetkőztek annyit egy év alatt, mint én akkor egy hét alatt a katonatorvos előtt. A „Dossziém” kitett már egy pár kiló papíros. A stetoskop, térdre bökkelés legjobb ismerőseim voltak. Az idegvizsgálatok körébe vágó összes szakmegállapításokat szinte fújtam már.

Végül még három intenzív emléket rak-tároztam el a Garnizionspítali életemből. Az egyik a következő: Lugosi Béla szabadságot kapott. Elutazása előtt beállít körtemünkbe egy csodaszép, fiatal parasztlány, a bánati magyar lányok színes, fodrosszoknyás népviseletében. Hátul lelógott a tarka másliba végződő hatalmas kétágu copija. Ude volt, karsu, szőke és kékszemű. Egy parasztnaiva. A régi népszínművek hangulata, a mezők és muskátlik illata áradt be az áporodott kórházi levegőbe, amint ez a parasztlány megállt az ajtó küszöbén és az őrmester urat kereste. Lugosi kitörő örömmel üdvözölte a lányt, átölelte és áhítattal megcsókolta. Elképedve és irigyen bámultuk az idilli jelenetet. A lányt Veronikának hívták. Lugosi egy kórházi kimenője alkalmával valami iparos tánccoosma ajtajában pillantotta meg Veronikát és mint önkéntes őrmester bement a gerendás tánclokálba és végigjárt vele egy csárdást.

A bucsunál mindketten sokáig sirtak. A postámozó és a kis temesvári paarszt-

láv szerelme az egész szobára mély hatást gyakoroltak.

A másik eset már nem volt ily szentimentális. Egy délután „Erlaubnisscheint” kaptam és kimentem sétálni a Belvárosba. Véletlenül találkoztam egyik unokanővéremmel, egy rendkívül esinos és snéjdig aszszonykával s amint egy forgalmas ucca sarkon csevegve álldogáltunk, érzem amint egy erőltetlen puha kéz kopogtatja a vállamat.

— Szent Isten... szalutálj — suttogja unokanővérem. Megfordulok és szembentá-lálom magamat egy alacsony termetű generálissal. Reaktivált, havasfejű katona volt, harmonikás, vöröslampasszos nadrágjában szinte elveszett. Csodálkozva kérdi tőlem: „Na, was is?” (t. i. hol marad a szalutálás?) Óriási zavarba jöttem és nem szalutáltam, hanem polgári módon hajlongva, többször megemltem ellenző sapkámát. A generális a szép rokokó nézetetve, fogatlan inyével megboacsájtán nevetett, aztán fojcsóválya eltötyögött. Mint anyviszor az életben, most is a női szépség varázsa volt a villámhárító.

A harmadik eset újból egy szalutálási botrány volt. Szórakozottan bandukolok a Gyárvaros felé s amidőn egy kocsiton a tuloldali járdára igyekszem átvágni, bicik-lyim elsuhan az orrom előtt egy katonatiszt. Leszáll a gépről és leszólít. Vilmos császár bairusa a felindulástól.

— Miért nem szalutált maga?

— Nem láttam a kapitány urat.

És egy hirtelen mentőötlettel sugalmazva rángatni kezdtem hol a jobb, hol a bal-vállamat.

— Mi lelte magát? — kérdi meglepődve a kapitány.

— Egy kicsit ideges vagyok! — és most

már a szájam szögletét is jobbra blara rangattam.

— Donnerwetter... hol van maga? —

de ezt már egy lépéssel hátrálva kérdezte. — Garnizionspítal 21. Nervenabteilung.

A kapitány a biciklire ugrott és még mérgeesen hátraszólt:

— Eine Schweinerei!... Miért hagyják magát szabadon szaladgálni?!

A kórházi Edent rövidesen szétduelta egy kórházi törzsfőorvos érkezése. A „Künstlerabteilung” nagyon drukolt de a kérgesszívű főorvos nem respektálta a művészegyüttés érdemeit és kiűzött bennünket a paradicsomból. Mentőötlet vagy alakítás itt keveset használt. Így például a kövér esel komikus a szimulálás legmerészebb és legtulzóbb eszközeihez nyult, de hiába. Együtt mentem vele a törzsfőorvos elé és ha ránéztem, a saját drukkom ellenére belül rázótt a kacagás. Grandiózusan együgyű akart lenni. Allandóan a padlót nézte és ha a főorvos szólt hozzá, lesunt fejével hehe-részett, közben egy spárgával kezdett játszodozni. Ebbe az alakításba belebukott. Frontdiensttauglich lett.

De engem most megsegített Fortuna Istenasszony és bizonytalan időre szabadságot kapott. Élszerződtem a szombori szintársulathoz, közben véget ért a háború és véget értek katonai élményeim is. De amíg eljutottam idáig, az akaraterőnek és kitartásnak olyan tartalékerejére volt szükségem, amellyel talán hőstetteket lehetett volna véghez vinni (?).

Deák Kornél.

Zsilett

Nekem annyi közöm van Pistához, amennyire szakállam ezt megengedi. Ugyanis Pista borbély-ségéd volt és engem hetenként pontos időközben szokott borotválni. Így fejlődött ki közöttünk egy mélyen őszinte barátság. Pista borotvált. En hagy-tam magam. Sőt különös élvezetnek tulajdonítottam az arckaparást, mert Pista kezénél lágyabbat még nem is ismertem. Leheletszerűen suhant végig kése borostás arcomon és fűszerezte e ténykedését ön-vallomásaival, szóval beszélt, beszélt, beszélt és én hallgattam, hallgattam, hallgattam. Pistát nem lehetett épen a szép férfiak közé sorozni. Sőt. A haja egy kicsit vörös volt, a lábai enyhén görbültek, mint a Fruskagóra lejtői, az orra a szája fölé ért. A szemei bánatos savószínűek voltak és a fülek. Igen ezek a fülek. Ezekben tartalom volt, élet, lélek. Ezek a fülek beszéltek. Nagyok voltak. Elálltak.

Pista tudta, hogy csunya és így, mint tiszta lélek, tisztában volt azzal, hogy a nők nem szeretik. Így fejlődött ki benne a költészet iránt a rajongásig való szeretet. Amint nekem elmondta, költőt szeretett az életben. A költészetet és a lekváros gombócot. A lekváros gombócot tíz-tizenöt darabot vett be nyugodtan, viszont az általa elkövetett versekből a közönség még semmit sem vett be. Nem akadt lap, amely verseit közölte volna. Pista ravasz fiú volt. Tudta jól, hogy a lapnál befolyásom van és a barátságot arra fejlesztette ki, hogy egyszer egyik verse mégis megjelenik az én jóvoltomból. Ha bementem az üzletbe. Pista fogadott:

— Alázatos jónapot... Borotválva lesz?

— Igen, borotválva lesz. — mondtam én — gyereünk Pista!

Pista belenyomott az inkvizíciós székbe. Rám-borította a lepedőt. Hátul esomóba kötötte, hogy a lélegzetem elállt. A szappan habzott, a pamacs pamacsolt, a kés fenődött. Minden lüktetett, élt. Pista élvezte a munka előkészületeiben, majd meg-szólt:

— Szerkesztő ur, irtam egy olyan verset, hogy...

— Hogy?... kérdeztem én ijedten.

— ...nogy oryafit még Liszt Ferenc sem irt!

— Hallja Pista, Liszt Ferenc zenét irt, ne pedig verseket. Ne blamájon engem itt a kuncsaftok előtt.

— Azért mégis nagyszerű... Majd el totszik olvasni!

— Jól van Pista, majd elolvasom... majd ha elmegek, adja ide.

— Már a zsebembe csuszattam, szerkesztő ur kérem alássan... Remek vers... Inkább olyan tangó fele... Ez biztosan megjelenhet a lapban s nagyszerűen lehetne rá zenét csinálni... A szerkesztő ur olyan szép zenéket szokott csinálni és akkor ezt is eljűszhatnák a kávéházban és akkor az Ilonka...

— Milyen Ilonka? — nézek rá csodálkozva.

— Kérem karnagy ur (most már karnagnak szólít) egy nő, egy olyan nő, aki rámnéz. Aki rámnéz kedvesen. Ez még nem történt meg velem. Kedves szerkesztő-karnagy ur, most dől el az én életem. Ha ezt az izét játszanák a kávéházban és menne a lapban is, én lennék a legboldogabb ember ezen a földön, mert tetszik tudni, szeret-nem meghódítani az Ilonkát.

Pista szemében könnyek csillantak meg és én ebben a pillanatban elhatároztam, hogy a vers meg fog jelenni, a versre zenét fogok komponálni, ha akármilyen is az a vers. Amikor ezt halkán megsugtam Pistának, ő a boldog izgalomtól egy szabályos vágást mért az arcomra. Nem éreztem semmit, csak a tükröből láttam, hogy a véretem adtam Pista boldogságáért.

— Pista, maga megvágott!

— De nem tetszik érezni!

Ebben igaza volt Pistának, mert ő még a megvágásban is művész volt. Tényleg nem éreztem semmit.

A vers, amelyet Pista a zsebembe csuszattott, a közepes minőségű versek közé tartozott. Igaza volt Pistának. Inkább tangó volt, mint egy rendes formájú vers. A költemény a vasárnapi számban megjelent és a következő hét vasárnapján a kávéházban játszották a tangót. Azt talán nem is kellene mondanom, hogy Ilonka szülei, közeli és távoli rokonaival kivonult a kávéházba, Pista Ilonka mellett ült. A szemei, ezek a bányafelhős, savószínű szemek ragyogtak, a fülei, ezek a hatalmas szemlalomlapátok úgy égtek a nagy izgalomtól, mint a parázs. Rémes izgalom uralkodott az asztalnál. Már a második litert hozatta Pista.

Ilonka sem tartozott a legszebb nők közé, majdnem azt mondhatnám, hogy hasonlított Pistára, de olyan édesen nézett fel rá, az est hő-sére, hogy az embernek elszorult a szíve.

A tangónak sikere volt. Másnap Pista a boldogságtól kétszer akart megborotválni. Az inas

tiszteletből két pofont kapott tőle. Szóval Pista volt a legboldogabb ember.

Ez a kis történet öt évvel ezelőtt játszódott le. Pista nagy sikere után nemsokára elmentem innen és csak most, öt év után tértem vissza bolyongásomból. Nem szép tőlem, de őszintén szölvé Pistáról már teljesen megfeledkeztem. Nem emlékeztem már simogató kezeire, mert azóta magam borotválkozom és így nem csoda, hogy Pista kedvesen csunya arca kiment az emlékezetemből.

A napokban dolgom akadt a periferiákon. Az egyik kis poros utcában jártam és ahogy átnéztem az ucca tulsó oldalára, egy kis üzlethelyiség ajtajában, fehér kabátban meglátom Pistát. Ahogy Pista észrevett, átrohant hozzám, megölelt és már cipelt is magával a kis üzletbe, az ő üzletbe. Most tudtam meg, hogy Pista nemsokára a nagy siker után megnősült, elvette Ilonkát, aki a tangóért beleszeretett és ő a házasság után önállósította magát. Amikor megkértem Pistát, hogy az üzlet miként megy, szomorúan válaszolt:

— Tetszik tudni szerkesztő ur, nem épen a legjobban, de azért megélünk. A baj az, hogy ma mindenki...

Pista rámnéz szomorúan. Savószínű szemében könnyeket látok, épen úgy mint akkor, amikor Ilonkáról beszélt és folytatja:

...igen ma már mindenki. A szerkesztő ur is maga tetszik zsilettelni?

Mit mondjak. Pista annyira meghatott, hogy azt mondtam, azt hazudtam, hogy egyenesen hozzá jöttem borotválkozni.

Szemében örömkönnnyek csillantak meg. Pista belenyomott az inkvizíciós székbe. Rám-borította a lepedőt. Hátul esomóba kötötte, hogy a lélegzetem elállt. A szappan habzott, a pamacs pamacsolt, a kés fenődött. Minden lüktetett, élt. Két kisgyereket futott be az ajtón. Két gyönyörű, pufók any-gyal. Pista arca sugárzik az örömtől, amint ránéz a gyerekekre, majd a pillantása rávetődik és bol-dogan mondja:

— Látja, szerkesztő ur, ez a kettő már a tangó-ból van eredményezve!

Magyar Zoltán

SAKK

A mesteri címért folyó küzdelem, mint me-irtuk. Noviszádon folytatódik; itt közöljük az első két fordulóját, mely kitünő bizonyítékul szolgál a két mesterjelölt erejéről.

III. forduló

SZICILIAI VEDELEM

Világos: Schreiber

Sötét: Tóth

1. e4, e5; 2. Hf3, Hc6; 3. d4, cd; 4. Hd4, Hf6; 5. Hc3, d6; 6. Fe2, g6; 7. 0-0, Fg7; 8. Fe3, Hxd4? 9. Fxd4, 0-0; 10. f3 (erősebb volt 14), a6; 11. Vd2, b5; 12. Hd1, Hd7; 13. Fxg7, Kxg7; 14. Vd4+, f6; 15. a4, Bb8; 16. ab, ab; 17. Hc3, b4; 18. Hd5, b3; 19. eb, Hc5; 20. Fc4, Hxb3; 21. Fxb3, Bxb3; 22. Bc1? (Ba8! és világos tisztet nyer), Fe6!; 23. Ba7, Fxd5; 24. exd5, Be8; 25. Bc7, Kf7; 26. Ve4, Bxb2; 27. Ve6+, Kf8; 28. h3, Vb8; 29. Bxe7, Vxa7+; 30. Bxa7, Bxe6; 31. dxe6, Be2; 32. Bf7+, Ke8; 33. Bxf6, Ke7!; 34. Bf7+, Kxe6; 35. Bxh7, e5; 36. Bh4?!, Ke5. Remmis.

FRANCIA VEDELEM

Világos: Tóth

Sötét: Schreiber

1. d4, e6; 2. c4, Fb4+; 3. Hd2, Hf6; 4. Ve2, d5; 5. e3, 0-0; 6. Hf3, Hbd7; 7. Fd3, dc; 8. Fxc4, Ve7; 9. b3, e5; 10. Fb2, e4? (Fd6!); 11. He5, Hxc5; 12. de, Hg4; 13. a3, Fxd2+; 14. Vxd2, Be3; 15. 0-0-0, Fe6; 16. Ve2, Hxc4; 17. bxc4, Hxe5; 18. Vxe4, Ve5; 19. Bd4, Hc6; 20. Bd5, Bxe4; 21. Bxc5, Bd8; 22. Bd1, Bxd1; 23. Kxd1, f6; 24. Kd2, Be7; 25. Bd5, Kf7; 26. f4, Ke8; 27. g4, Bd7; 28. h4, Bxd5; 29. exd5, He7; 30. e4, Hg6; 31. h5, Hxf4; 32. h6, gxf6; 33. Fxf6, Hg6; 34. Fg7, Kd7; 35. Ke3, e6; 36. Kd4, cxd5; 37. Kxd5?? (világos ha 37. exd5-öt játsza, úgy sötétnek nagyon jól kell játszania, hogy döntlenül elérhessen. Így fordult a koeka és sötét áll jobban.), h5; 38. gh, Hf4+; 39. Ke4, Hxh5; 40. Fe5, Hg3; 41. e5, a6; 42. Kd5, Hf5; 43. e6+, Ke7; 44. Fb6, h5; 45. Ke5, Hg3; 46. Fe2, b5; 47. Ff4, He2; 48. Fg5+, Ke8; 49. Fh4, He3; 50. Fe1, Hb1; 51. Fb4, a5; 52. Fxa5, Hxa3; 53. Fb4, He2; 54. Fd6, h4; 55. Ke4, h3; 56. e7!, b4; 57. Kf3, b3; 58. Fe5, He3! Világos feladta.

12. számú rejtvény

Világos: Kb4, Vf2, Bb8, Fb7, Hd7 (5).

Sötét: Ke4, Bd5 (2).

Matt két lépésben.

Végjátéktanulmány: Világos Kg3, He5, Fe8, gyh4.

Sötét: Kf1, gya2.

Rejtvényversenyünkön a feladvánnyal együtt 4 pontot számít.

IV. forduló

A szeptember 17-én megjelent 9. és 10. számú rejtvényünk megfejtése:

9. számú rejtvény: e4!

10. számú rejtvény: Ve7-d8!

A szeptember 24-i számunkban megjelent 11. számú rejtvényünk megfejtése: d6-d7!

A szeptember 17-én megjelent végjátékunk megfejtése: 1. h7+, Kg7; 2. h3V+, Kh8; 3. Kf7, Bf1+; 4. Ff6+, Bxf6; 5. Kxf6, Kg8; 6. g7 és sötét veszt.

A szeptember 24-én megjelent végjátékunk megfejtése: 1. Be7+, Ke7; 2. f6+, Ke6; 3. d5+, Ke5; 4. d5+ és világos nyer.

A rejtvényverseny állása október 1-én: Schwáb Bernát (Noviszád), Czihajló Ákos (Beeskerek), Stary Pál (Novibecsej), Hoffmann Jakab (Noviszád) 90 pont; Kikinday Imre (Noviszád) 80 pont; Kun László (Szubotica) 61; Mészáros Ferenc (Noviszád) 56; Horváth János (Oszijek), Végli Imre (Zagreb), Lányi Vladisláv (Szubotica), Mayer Lőrinc (Noviszád), Andrićek György (Noviszád) 55; Tobolka Róbert (Noviszád) 20 és Weisz János 3 pont.

(Mr. Kg.)

A sakk jövődő utai

Irtá: Dr. A. Aliechin

(II. folytatás)

Ez a szó »remishall« első ízben olyan helyről hangzott el, ahonnan legkevesebbé vártuk, még pedig dr. Laskertől, aki vesztett Capa-

blanca-matche után irt könyvecskéjében említi először. Ez a küzdelem Laskerra szokatlan körülmények között ment végbe (klíma, a háboru utáni idők). A vereség Laskerban azt a képzeletet idézte fel, hogy nem annyira a »verhetetlen ellenfél, mint inkább egy verhetetlen tehnikával kellett megbirkóznia«. Ebből fakadtak ismert reformjavaslatai, (a nyeresé különböző értékelései; mattgyőzelem, pattgyőzelem, rablás stb.) melyeknek az volt a céljuk, hogy a fennálló tehnikát értéktelenné tegyék. A szak-sajtó e javaslatokat egy időben élenként megvitatta, később azonban feledés borult rájuk, mert kiderült, hogy azok legalább is időszerűtlenek. Meg vagyok győződve arról, hogy Lasker, az 1924-iki newyrki nagyszerű győző, soha nem írta volna alá azt, amit a fáradt havannaivesztes 1921-ben javasolt. És itt érkezünk el a sakkművészet ellen intézett utolsó és nyilván legveszélyesebb támadás időpontjához. Megindítója 1928 közepén nem más, mint Capablanca, aki röviddel előbb a világbajnokságot elvesztette. Capablanca egyszerűen a sakkjáték közeli kimúlását jósolta meg, anélkül, hogy bármiféle konkrét reformot ajánlott volna. Történt pedig ez mégis 6-8 hónapra buenos-airesi mecsünk után, úgy, hogy Capablanca bizonyára nem állott már vereségének közvetlen utóhatásai alatt. Mikor a szóbanforgó nyilatkozatát első ízben olvastam, meg nem állhattam, hogy el ne csodálkozzam a szerzőnek különös bátorságán akinek nyilván figyelembe kellett vennie, hogy a sakk halálát jósoló vészkiáltását minden elfogulatlan olvasó úgy fogja értelmezni, hogy »halál a sakkra« és hogy ennek a felkiáltásnak nincs más értelme, mint ez az egy: »A sakk haljon meg, mert én már nem vagyok benne az első.

(Folyt. köv.)

Mindenféle tűzifa, fűrészgári hulladék faszén vaggon-tételekben legolcsóbb beszerzési forrása

TOTH FAKERESKEDELMI R. T.
Bacska Topola, Telefon 20. 1453

REGÉNY

A párisi veszedelem

Irtá: E. T. Wallace

(13)

Mikor láttam, hogy nem segíthetek rajta, szakítani akartam. Jean erre öngyilkossággal fenyegetőzött és egyszer csakugyan mérget vett be. Az anyja is kérte, hogy legyen türelmemmel... egy vasárnap délután amint Lizette néniél ültünk és beszélgettünk, a jó asszony a Garron kastélyról és értékes képeiről mesélt. Elbeszélése felkeltette a színtén jelen lévő barátja érdeklődését és ekkor eszelte ki a rablási tervet, mivel attól tartottak, hogy egy fiu-rokot aligha látnának szívesen örökségül, engem szemeltek ki erre a szerepre... hallani se akartam róla, hiába kértek, fenyegetőztek. Ekkor elhatározták, hogy nélkülem is végre hajtják a dolgot... nekem pedig eszembe jutott, hogy hátha meg tudom akadályozni valamiképp ezt az aljasságot... elvállaltam hát a kis árva szerepét, azzal a kikötéssel, hogy a csin után elválnak utjaink és többé semmi közöm Jeanhoz... beleegyezett. Én pedig leutaztam a Garron kastélyba... a többit tudja...

Miklós, aki feszülten figyelt, előrehajolt:

— Tudom. Azt is tudom, hogy elvitték a legértékesebb képeinket és mindmáig botlat ütik a tettesek nyomát.

— Mi a fontosabb maguknak, hogy a tettesek börtönbe kerüljenek, vagy hogy a képek...

— Természetesen elsősorban a képek!

— Nos, a festmények el sem veszték!

— Ugyan kérem!

— Nem tréfálok! A tizenkét drága vászon ma is a kastélyban van!

Miklós haragosan ugrált:

— Engem nem fog többé lóvá tenni! A saját szememmel láttam a lekoppasztott rá-mákat! Az üresen tátongó falakat!

— Lehet! A képek azonban jelen pillanatban is birtokukban vannak!

— Akkor, ugylátszik, én tökéletesen bolond vagyok...

Jeanette most nevetett első ízben:

— Mindjárt világos lesz minden. Em-lékezzék csak a toronyszobára!

Garron kissé értelmetlenül bámolt:

— Emlékezem...

— Mi lóg annak a falain?

— Édesapám utánzatai...

— Maga téved Miklós!

— No de...

— Csitt, nem szeretem ha heveskedik és könnyelmű kijelentésekre ragadtatja magát! Mikor járt utoljára a toronyszobában?

— Elutazásom napján is!

— Alaposan körülnézett?

— Mit kell ott körülnézni? Hisz gyermekkorom óta ismerem minden zugát!

— Látja, ez a baj! Ha kissé kinyitja a szemét, most megtakarított volna egy hosszú és fárasztó utazást!

— Hallja Jeanette, én nem értek a rejtvényekhez! Világéletemben utáltam a rébuszokat! A keresztrejtvényektől pedig egyenesen hideglelést kaptam!

— Pedig ez roppant könnyű feladat! Minden gyerek ráhibázna!

— Az én agyammak túl komplikált!

— Hát akkor nem kinzom tovább! Azok a festmények, amiket a toronyszobában látott, nem utánzatok!

— Uristen!

— Egyől egyig eredeti!

Miklós belerogyott a fotelbe:

— Eszerint a papa műveit rabolták el olyan körülményesen? Megőrülök! Haha!

Ambár cseppet sem mulatságos! Maga nem

ismeri apát! Amilyen rátartú és hű a saját művészetére, nincs kizárva, hogy sokkal jobban kétségbe lesz esve ha megtudja, hogy nem az igazi Rafaelt csenték el, hanem... hahaha!

— Ne vigyorogjon! Tán hagytam volna a milliókat érő vásznakat elvinni? Mikor maga megmutatta ott a toronyszobában a képeket, máris készen állt a tervem. Más-ként aligha tudtam volna megmenteni az el-szánt banda karmaiból... ha pedig értesitem a rendőrséget, ezek a veszedelmes fickók képesek lettek volna lelőni... de minden-képen bosszút álltak volna... maguk azon az estén vendégségben voltak... az öreg komornyikkal könnyen végeztek... a cseléd-ség pedig már aludt az épület másik szár-nyában... igazán könnyű és tiszta munka volt... én mutattam nekik ezt a tizenkét ké-pek, mint a legértékesebbeket és hogy a többivel nem érdemes vesződni... A fiuk lá-zasan vagdostak és csomagoltak...

— Szegény papa! De mondja kis Jeanette, mért hagyott engem egy szó értesítés nélkül? Csak pár sor üzenetet...

— Minek? Nem tartottam valószínűnek, hogy azok után még kíváncsi legyen rám...

— Amint látja...

— Maga most a képei után jött!

— Téved. A képek után is... mert sejtettem, hogy ez a kettő együtt jár...

— A képeket ezek szerint megtalálta...

— Még nem...

— De hisz mondom...

— Én azonban csak akkor hiszem, ha látom!

— Hát nézze meg!

— Majd együtt, kis Jeanette!

— Csak nem képzeli...

— Nem. Tudom, hogy velem fog jönni!

Csak nem képzeli, hogy azért hajszoltam magát három hét óta lógó nyelvvel Párisban?

Hogy mikor megtalálom, eleresszem? Különben is, mit csinál itt?

(Folytatjuk).

REJTVÉNYROVAT

 Rejtvényszelvény
 Okt. 1

Rovatvezető: Vig Bözsi

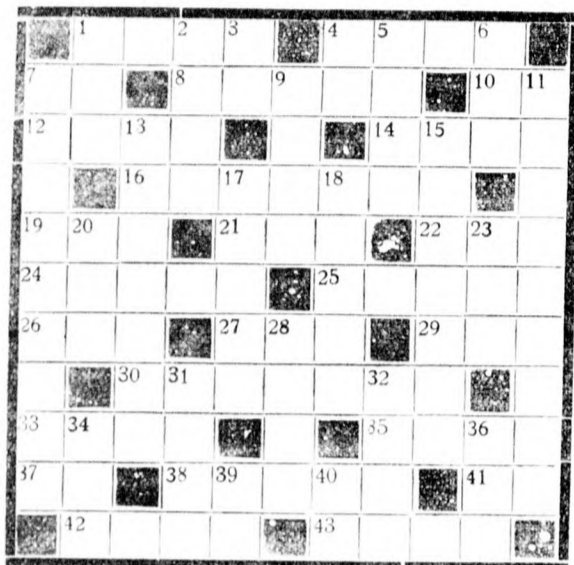
→ Kíváncsi! ←

Rejtvénymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtéseket pontos címükkel ellátva küldik be. — A szerencsés nyerők szelvényüket házhoz kapják, nem kell feljönni érte a szerkesztőségbe. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvényszelvény kíséretében. Egy helyes megfejtés beküldése elegendő. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül azután a helyeseket sorjában közölni fogjuk. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban

Keresztrejtvény

Közli: Györi Béla, Noviszd

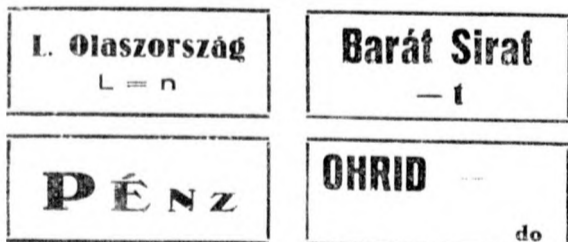


Vízszintes: 1 Görög istennő, 4 Tejföl idegenül, 7 Idegen területmérték, 8 Eljen klasszikus nyelven (ford.), 10 Jóságú teszi, 12 Az örök város, 14 Idegen üdvözlés, 16 Magyar gróf neve, 19 óra idegen nyelven, 21 Némás idegen nyelven, 22 Utí anagrammája, 24 Vadász teszi, 25 Francia zeneszerző, két betű híján, 26 Klasszikus üdvözlés, 27 Egy betű híján tojás nemetül, 29 Egy szó Pilátus szavaiból, 30 Egy betű híján: irigy, más nyelven, 33 Ezévi, 35 Magyar folyóirat, 37 Idegen kettős magánhangzó, 38 Pesti vokálénekes, 41 Kínai név, 46 Vissza: Európa legnépszerűbb városa, 4, Esemény.

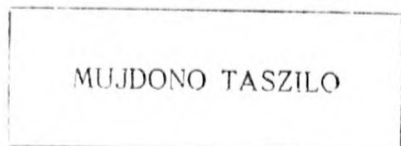
Függőleges: 1 Szellemi munkás, 2 A tea is ez, 3 Vissza: földműves teszi, 4 Sír, 5 Romlott, 6 Volt német színész neve, 7 Fenyőhöz hasonló ausztráliai fa, 9 Ördög más nyelven, 11 Olasz zeneszerző, 13 Német filmszínész keresztneve, 15 A 13 függőleges vezetékneve, 17 Ilyen virág is van, 18 Régi betyár neve, 20 Több mint akarat, 23 Württembergi város, 28 Korok, 31 Sietség, németül, 32 Magyar nótaszerző, 34 Vissza: takar, 36 Sirköfelirat, 39 Nagyon öreg, egy betű híján, 40 Idegen kettős magánhangzó.

Betűrejtvények

Közli: Molnár Ferenc, Debeliaca



Névgyerejtvény



A név betűinek helyes átcsoportosítása után tudni meg, hogy kicsoda a névgyere tulajdonosa

Rejtvénymegfejtés

Szeptember 24-én megjelent rejtvényeink helyes megfejtése. Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Jubilate Deo, 10 Ot, 11 Páros, 12 Iv, 13 Conoida, 15 Ega, 17 Ásó, 18 Neo, 20 Kant, 22 Egora, 23 Olga, Csehoval, 24 Nyer, 25 Mrav, 26 Yas, 27 Ing, 29 A si, 30 Zolyomi, 33 El, 35 Níome, 36 Ká, 37 ... — Függőleges: 1. ... 5. Apus

és anyos, 9 Orgonavirág, 13 Ganges, 14 Angoria. Betűrejtvények: 1 Jókai Mór, Szegény gazdagok, 2 Dumas: A három testőr.

Felelet a tíz kérdésre: 1 Colt, 2 Henlein, 3 Philangókissasszony, 4 Zöld, 5 Fehér, 6 Bjró Lajos, 7 Japán, 8 Fehér kereszt vörös alapon, 9 Belsazar, 10 Szökőévből február 24.

Heti ajándékaink

E héten a következők részesülnek jutalomban: Tégla Grete, Hadzsi Ruvima 3 fényképet a Hering stúdióból; Maldacker Ilona, Haltér 10. arckenőcsöt kap Michels gyógyszerárból; Vida Márta Sztariszivac, könyvjutalomban részesül.

 Egy fénykép
 „Foto Boulevard”
 Stúdióból

 Egy fénykép
 „Foto Hering”
 Stúdióból

 Aphrodite
 arckenőcs
 Michels patika

 Borotválkozás
 Martínovics
 szalonban

 Ondolálás
 Martínovics
 szalonban


A noviszdai bélyeggyűjtők egyesülete szerdán este tartja összejöveteleit a Habag házban. — A szakelődások októberben ismét megkezdődnek. — A szerda esti összejöveteleken az egyesület értékesebb sorozatokat sorsol ki a jelenlevő tagok között. Erre a célra szánt ajándéksorozatokat az egyesület hálával fogadja. — Az egyesület felhívja tagjainak figyelmét a téli hónapokban az egyesület szép szakkönyveire, melyek a könyvtárhoz (E. Klampfer, Jevrejszka uca, Schmolka cég) napközben is kikölcsönözhetők.

Hind Arthur, ez évben elhunyt híres amerikai gyűjtő hátrahagyott óriási gyűjteményei az elhunytak pontos végrendeleti utasításai szerint árverésre kerülnek. Mindenek előtt pontosan leltározni és értékelni kell minden egyes bélyegot, azután kezdve az Egyesült Államok bélyegeivel 3-4 havi időközökben kalapács alá boesátani, folytatólag Nagy Británia és a gyarmatok bélyegeit. A harmadik árverésnél az európai bélyegok kerülnek sorra, amelyekből a dollár értéktelenedése folytán remélhetőleg sok visszakerül ismét Európába. Az árverések lebonyolításával Hind végrendeletében Kennet és Philipps filatelista barátait bízta meg.

Románia, Ujabbban az 1914 előtti kiadásokból nagyon ügyes hamisítások kerültek forgalomba, melyektől cserében, vételnél különös figyelemmel kell óvakodnunk.

Island. Az 1930. évi jubileumi kiadásnak mindenféle tévnyomásait kínálják Bécsből. Minthogy az islandi kormány ezekért garanciát nem ad, óvakodjunk tőlük.

Francia gyarmatok bélyegeit ujabbban úgy hamisítják, hogy a bélyegeken az ország nevét kitérlik mindenféle eljárással és helyette ritka bélyegok felírásait nyomják ismét rá.

A Pen-klub bélyegok hibái, (Folyt.) 2. 075+0.25 para: a) tizedespont a „0,25”-ben lent a 13. és

16. bélyegen, b) erős vonás (Spjess) a „XI” előtt a 26. bélyegen, c) „Pei” „Pen” helyett a 23. bélyegen, de nem az egész kiadásban. Körülbelül 50 darabról tudunk eddig, d) a „+” alsó vonala rövidebb a 6. bélyegen, e) az első „3”-as keskenyebb az 1933-ban a 18. bélyegen, f) kétszeres fogazás a felső sorban (eddig csak két iven volt található), g) a cirill „D” betű lent jobbra hibás a 47. bélyegen. (Folytatjuk).

Üzleti nyelven

— Nagyszerű feleséget kaptál, barátom.
 — Igen, az áru egészen jó, csak a csomagolása kerül meglehetősen sokba.

(Lustige Bjaetter)

Akin nem lehet kifogni

Férj: Ne feledd el, Emilia, hogy a legegyszerűbb öltözködés mindig a legelőkelőbb.

Feleség: Oh, hiszen tudhatod, hogy én ki nem állhatom az afféle előkelősökdést.

(Herold)

Színészek

— Ha én játszom, minden másról megfeledkezem. Csak a szerepemet tartom szem előtt, a közönség valósággal eltűnik előlem.

— No azt nem is lehet tőlük rossz néven venni.

(Judge)

Fokozat

— A nővérem egy özvegy emberhez ment férjhez, aki hegedűn játszik és négy gyereke van. Hát tudsz valami rémesebbet eltépezlni?

— Hogyne! Egy trombita és hat gyerek.

(Hjemmet)

Jóbarátok

— Képzeld csak, Pista azt mondta, hogy olyan az arcom, mint Raffael angyalaié.

— Hát persze... Azok is festve vannak.

(Schweizer Illustrerte)

Kritika

Öregedő kisasszony: Ezt a képet még kisgyermek koromban festették rólam.

Vendég: Ah, bizonyára valamely régi mester...

(Punch)

Gyengéd célzás

Pistike (a szomszédhoz, aki mindig kölcsönkéri a gramofonját): A papa néhány új lemezt meg vásárolni és kérdezteti, hogy volna-e valami tekintetben különös kívánsága.

(Moustique)

Féltékenység

— Megmondtam Nellinek, hogy minden udvarlóját agyonlövöm.

— És mit felelt rá?

— Azt, hogy hozzak gépfegyvert magammal.

(Tit-Bits)

Főlényesen

— Nézze, uram, már több ízben mondtam, hogy maga nekem — levegő!

— De kisasszony, kérem, hiszen levegő nélkül nem élhet meg.

(Hjemmet)

Madárkereskedésben

— Jó beszélő ez a papagáj?

— Meg lesz vele elégedve, asszonyom. A legutóbbi gazdasszonya azért adta el, mert egyáltalában nem tudott tőle szöhoz jutni.

(Humorist)